

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜTÜPHANE KAYNAKLARININ AKADEMİK PERFORMANSA
ETKİSİ: ERİTRE TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ KÜTÜPHANESİ
ÖRNEĞİ

Hazırlayan
Luwam TEKLEMARIAM
2501151236

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ümit KONYA

İstanbul - 2019

TEZ ONAY SAYFASI

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : Luwam TEKLEMARIAM Numarası : 2501151236
Anabilim Dalı / Anasanat Dalı / Programı : Bilgi ve Belge Yönetimi Danışmanı : Prof. Dr. Ümit KONYA
Tez Savunma Tarihi : 28.05.2019 Saati : 10:00
Tez Başlığı : "Kütüphane Kaynaklarının Akademik Performansına Etkisi: Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi Örneği"

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜNE** OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATI (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Ümit KONYA		Kabul
2- Prof. Dr. Mehmet CANATAR		Kabul
3- Prof. Dr. Tuğba KARATEPE		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATI (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Rifat GÜNALAN		
2- Dr. Öğr. Üyesi Bahattin YALÇINKAYA		

ÖZ
KÜTÜPHANE KAYNAKLARININ AKADEMİK PERFORMANSA
ETKİSİ: ERITRE TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ KÜTÜPHANESİ
ÖRNEĞİ

Luwam TEKLEMARIAM

Bilgiye erişimin kütüphanelerin fiziksel yapısıyla sınırlı olmadığı bilgi ve teknoloji çağında, dünyanın dört bir yanındaki kütüphaneler, öğrencilerine, bütçe sağlayıcılarına ve tüm paydaşlarına niçin önemli olduklarını göstermekte zorluk yaşamaktadırlar. Böyle bir araştırma ve değerlendirme ortamında üniversite kütüphanesinin rolü; çevrimiçi katalogların, CD-ROM'ların, çevrimiçi veritabanlarının, diğer elektronik kaynakların ortaya çıkmasıyla birlikte değişmiş, bilgi ve belgeye erişimde de yeni yöntemler ortaya çıkmıştır. Verimli ve etkin olduklarını kanıtlamak zorunda olan diğer birimler gibi üniversite kütüphaneleri de kütüphane kullanımının öğrencinin akademik performansına ve dolayısıyla üniversitenin etkinliğine doğrudan katkıda bulunduğunu ampirik olarak göstermelidirler.

Bu araştırmanın amacı, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesinin (ETE Kütüphanesi) öğrencilerin kütüphane kaynaklarını kullanımı ve akademik performansları arasındaki ilişkiyi araştırmak ve kütüphanelerin eğitim ve öğretime, verdiği değeri ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada, kütüphane kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin akademik performansları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amacı ile anket tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılımını, tablo ve yüzdeleri içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Tezde Ki-kare bağımsızlık testi kullanılarak, öğrencilerin kütüphane kullanımı ile ortalama not puanı (AGNO) arasında olumlu/olumsuz önemli çoklu korelasyonlar tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin kütüphane kaynaklarını kullanmaları ile (AGNO) sonuçları arasında bazı değişkenlerin olabileceği göz önüne alınarak, kütüphane kaynaklarının sonuçlara etkisine ilişkin yanlı bir

tahminde bulunmamak için korelasyon testi yapılmıştır. Öğrencilerin kütüphane kaynakları ve kütüphane ile olan etkileşimini daha yakından incelemek amacıyla, araştırma aynı zamanda öğrencilerin kütüphaneyi ve kaynaklarını değerli ve tatmin edici bulup bulmadıkları da göz önüne alınarak incelenmiştir. Araştırmada, kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin not ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Kütüphanesi, Akademik Performans, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi, Kütüphane Kaynakları, Performans Analizi

ABSTRACT

THE IMPACT OF LIBRARY RESOURCES ON ACADEMIC PERFORMANCE: THE CASE OF ERITEA INSTITUTE OF TECHNOLOGY LIBRARY

Luwam TEKLEMARIAM

In the information and technology age where access to information is no more limited to the physical boundaries of the libraries, libraries all over the world currently face the challenge of demonstrating and quantifying their value to their students, funders and to all their stakeholders. In this environment of information assessment and evaluation, the role of the academic library has begun to change with the advent of online catalogs, CD-ROMs, online databases, other electronic resources, new methods of document delivery, and access to information. Libraries are now in a state where their value is no more taken for granted, thus, academic libraries like any other university departments must demonstrate empirically that library usage does contribute to student academic performance and, thereby, to the university's effectiveness.

This research aimed to demonstrate the value that the Eritrea Institute of Technology Library (EIT Library) brings to students' learning and outcomes and, thereby, to the institutions learning, teaching and research goals. This study is a survey-based study correlating the usage of library resources and academic performance of students. In this study, descriptive statistics involving frequency counts, tables and percentages presented in charts were used for the analysis of data. Using chi-square tests of independence, the study identifies multiple significant correlations, both positive and negative, between student use of the library and student outcomes as measured by average grade point (GPA). Taking into consideration that there is possibility to have some variables that correlate with both student use of library resources and students' outcomes, in this

research we have also conducted several correlation tests to avoid any biased estimation on the impact of library resources. For a closer look at the student's interaction with the library resources and the library itself as a place, the study also examined whether the students perceived the library and its resources to be valuable and satisfying given the state of its environment. The research successfully demonstrated a statistically significant relationship between library resource use and students' outcomes measured by average grade point (GPA) of the students.

KeyWords: Academic Library, Academic Performance, Eritre Institute of Technology Library, Library Resources, Performance Analysis

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın amacı, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesinin (ETE Kütüphanesi) öğrencilerin kütüphane kaynaklarını kullanımı ve akademik performansları arasındaki ilişkiyi araştırmak ve kütüphanelerin eğitim ve öğretime verdiği değeri ortaya çıkarmaktır.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kütüphaneler ve akademik performans arasındaki ilişki açıklanmıştır. İkinci bölümde, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi, Eritre'deki Kütüphane ve Bilgi Bilimi Eğitimi Bölümü ve Eritre'deki kütüphanelerin durumu hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemi, amacı, önemi, kapsamı ve verilerine yer verilmiştir. Çalışmanın ampirik verilerinin işlendiği üçüncü bölümde, korelasyon analizi yapılması amacıyla Ki-kare bağımsızlık testi analizi geliştirilmiştir.

“Kütüphane Kaynaklarının Akademik Performansa Etkisi: Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphane Örneği” adlı çalışmanın yapılması aşamasında çok kişiden destek alınmıştır. Çalışmayı destekleyen herkese çok teşekkür ederim. Bu çalışmanın konusunun belirlenmesinde ve hazırlanma sürecinin her aşamasında değerli bilgilerini ve zamanını esirgemeyerek her fırsatta çalışmamla yakından ilgilenen danışmanım Sayın Prof. Dr. Ümit Konya'ya teşekkür ederim.

Ayrıca çalışmanın araştırma kısmında özellikle analizleri yapmamda beni destekleyen, yönlendiren ve sabırla dıneyen Arş. Gör. Dr. Fatih Canata, Arş. Gör. Dr. Çağdaş Çapkın ve Madrid Complutense Üniversitesi Öğretim Üyesi değerli hocam Dr. Michela Montesi'ye en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Son olarak hayatımda daima desteği hissetiğim, hoşgörü ve sevgisiyle eğitimim yurt dışında devam etmekte yanımda bulunan, çalışmada en büyük motivasyonu sağlayan ve sabırla destekleyen hakkını asla ödeyemeyeceğim aileme sonsuz şükranlarımı sunarım. Tezimin alışma süresi boyunca bir an olsun yardımlarını esirgemeyen büyüklerime ve arkadaşlarıma teşekkür ve minnetimi özellikle belirtmek isterim.

Bu çalışmayı, kızım Lewhat ve oğlum Bruk’a ithaf ederek çalışmanın Eritre’deki kütüphane ve bilgi bilimi araştırmalarına katkı sunmasını umut ediyorum.

Luwam Teklemariam

İstanbul, 2019

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vii
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiiiiv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KÜTÜPHANELER VE AKADEMİK PERFORMANS	3
1.1. Kütüphane Kavramı	3
1.1.1. Kütüphane Türleri.....	6
1.1.2. Kütüphanelerin işlevleri	7
1.2. Üniversite Kütüphaneleri ve Yüksek Öğretim.....	8
1.2.1. Yüksek Öğretim.....	8
1.2.2. Üniversite Kavramı.....	8
1.2.3. Üniversite kütüphaneleri	10
1.2.3.1. Üniversite Kütüphanelerinin Amaçları	13
1.3. Kütüphanelerin Eğitime Katkıları.....	15
1.4. Üniversite Kütüphanesinin Öğrenme ve Başarıya Katkısı	16
1.4.1. Eğitime Kütüphane Etkisinin Kanıtları	17
1.4.2. Üniversite kütüphanesinin Değeri	18
1.5. Kütüphanelerin Etki Değeri	26
1.5.1. Etki Değerlendirme Yöntemleri	27
1.5.2. Etki Değerlendirmesi Konuları.....	28
1.5.2.1. Kütüphane Kullanımı ve Akademik Başarı İlişkisi	28

1.5.2.2.	Kütüphane ve Bilgi Okuryazarlığı	29
1.5.2.3.	Kütüphanenin ve Araştırma İlişkisi.....	29
1.5.2.4.	Kütüphanelerin Sosyal Etkisi	30
1.5.2.5.	Kütüphanelerin Finansal Değeri.....	30
1.6.	Öğrenci Başarısı, Devamlılık, ve İlişkili Kavramlar	31

İKİNCİ BÖLÜM

2. ERİTRE TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ KÜTÜPHANESİ	34
2.1. Eritre'nin Ulusal ve Eğitim Tarihi.....	34
2.2. Eritre Eğitim Sistemine Genel Bakış	36
2.3. Eritre'de Yüksek Eğitim.....	40
2.4. Eritre Teknoloji Enstitüsü	41
2.5. Eritre’de Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü	42
2.6. Eritre'de Kütüphanelerin Durumu.....	47
2.7. Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KÜTÜPHANE KAYNAKLARININ KULLANIMI VE ÖĞRENCİ BAŞARISI ANALİZİ	54
3.1. Giriş	54
3.1.1. Problem.....	54
3.1.2. Amaç	55
3.1.3. Önem.....	56
3.1.4. Sınırlar	56
3.2. Metod ve Teknikler.....	57
3.2.1. Araştırma Yöntemi.....	57
3.2.2. Evren ve Örneklem.....	57
3.2.3. Veri Toplama Araçları	58
3.2.4. Veri Analizi	59
3.3. Bulgu ve Yorumlar	60

3.3.1. Veri Analizi ve Değerlendirme	61
3.3.2. Tartışma	78
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	82
KAYNAKÇA.....	100
Ekler	90

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Çalışma katılımcıların sosyo-demografik dağılımı

Tablo 2: Kütüphane kullanım / ziyaret sıklığının yüzde dağılımı ve kütüphanenin kullanım amacı

Tablo 3: Kütüphane kaynak kullanım sıklığı ve kütüphanede yapılan etkinliklerin yüzdelik dağılımı

Tablo 4: Kütüphane oryantasyonundaki dağılım ve kütüphane kaynaklarının öneminin algılanması

Tablo 5: Öğrencinin performansı ile ilişkilendirilen faktörler (AGNO)

Tablo 6: Öğrenci kütüphane kaynaklarının kullanımı ile ilgili faktörler

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Kütüphane kullanım / ziyaret sıklığı

Şekil 2: Kütüphanenin kullanım amacı

Şekil 3: Kütüphane kaynak kullanım sıklığı

Şekil 4: Kütüphanede yapılan etkinliklerin

Şekil 5: Kütüphane olanakları ve fiziki çevresi ile ilgili memnuniyet

Şekil 6: Kütüphane Kaynaklarından Memnuniyet

Şekil 7: Kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engelleyen sorunlara verilen cevapların sayısı

KISALTMALAR LİSTESİ

AAKK: Anglo-Amerikan Kataloqlama Kuralları

ADM: Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi

AGNO: Öğrenci Not Ortalaması

AIA: Assessment in Action

ASBK: Asmara Sağlık Bilimleri Koleji

BİT: Bilgi Ve İletişim Teknolojileri

BT: Bilişim Teknolojisi

CC: Colon Classification

DB: Dünya Bankası

DBTK: Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Koleji

DDC: Dewey Decimal Classification

EHKC: Eritre Halkının Kurtuluş Cephesi

ETE: Eritre Teknoloji Enstitüsü

HİE: Herkes İçin Eğitim

HİEK: Halhale İşletme ve Ekonomi Koleji

HTC: Hamelmalo Tarım Koleji

KAKB: Kolej ve Araştırma Kütüphaneleri Birliği

KBBE: Kütüphane ve Bilgi Bilimi Eğitimi

KİTTM: Kalıcılık, İlerleme, Tutma, Tamamlama / Mezuniyet

LCC: Library of Congress Classification

MKHE: Müze ve Kütüphane Hizmetleri Enstitüsü

OTDHF: Orotta Tıp ve Diş Hekimliği Fakültesi

SSBK: Sanat ve Sosyal Bilimler Koleji

UDC: Universal Decimal Classification

UKDF: Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu

YG: Yatırım Getirisi

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

YUK: Yükseköğretim Ulusal Kurulu

Giriş

Kütüphaneler, bilginin çeşitli amaçlar için farklı kullanıcı grupları tarafından kullanıldığı belirli merkezlerden olma özelliklerini tarih boyunca devam ettirmişlerdir. Üniversite kütüphaneler, üniversitelerin ana faaliyetlerini temsil eden öğretim ve araştırmalara doğrudan destek sağlayarak, üniversite sisteminin yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Kütüphaneler batılı medeniyetlerde üniversitenin kalbi olarak tanımlanmaktadır. Simmond ve Andalee'ye (2001: 626) göre, üniversite kütüphanesi öğrenen topluluğun kalbidir; öğrencilerin ve fakültelerin araştırmalarını yapmaları ve bilgilerini geliştirmeleri için bir yer sağlamaktadır. Üniversite kütüphanesi, araştırmanın temel işlevlerini sürdürmede ve yüksek öğrenim bursunda önemli bir rol oynamaktadır. Üniversite kütüphanesi bilgiye erişimde geleneksel yolun yanı sıra, kullanıcıların ödevlerini tamamlamalarına, bireysel projelerini üstlenmelerine ya da çalışmalarını gözden geçirmelerine olanak tanıyan bir buluşma yeri olarak da samimi bir ortam sunmaktadır. Böylece, üniversite kütüphanesinin yüksek öğretim kurumlarındaki değeri daha iyi bilinmektedir (Tenopir, 2009: 10).

Kuh ve Gonyea, “kütüphanenin, akademik yaşamın temel değerlerinin ve faaliyetlerinin fiziksel tezahürü olduğunu; kütüphanenin akademik topluluktaki merkezi rolünün tartışılmaz” olduğunu belirtmiştir. (2003:256). Kuh ve Gonyea'ya (2003: 256) göre, kütüphanelerin eğitim ve öğretimdeki yeri ve önemini sorgulamak abesle iştigaldir. Araştırma ve değerlendirme ortamında, üniversite kütüphaneleri kurumsal olarak ilgili sonuçlar üzerindeki etkilerini kullanarak değerlerini açıkça ortaya koyacak önlemleri belirlemeye çalışmaktadır (Stemmer ve Mahan, 2016: 375). Ancak, basılı kopya bilgilerinin bir deposu olarak hizmet veren devasa bir yapı olan üniversite kütüphaneleri, geçmişin şekli, biçimi ve ölçeğinde

devam eden gerekliliği ve kullanışlılığı için açık bir tehditle karşı karşıyadır (Carlson, 2001; 35. 2006: 63). Ek olarak, diğer yüksek öğrenim meslektaşları ile birlikte, üniversite kütüphanecileri hesap verebilirlik için artan dış baskı ile karşı karşıya kalırken, iyileştirmeye yönelik sürekli içsel taahhütlerde bulunurlar (Richard v.d., 2008: 1). Değerlendirme baskılarının üniversite kütüphaneleri üzerindeki etkisini dikkate alan Mary v.d. (2010: 20), kütüphanecilerin; akademik ve araştırma kütüphanelerinin değerini ve kurumsal misyon ve hedeflerine katkılarını belgelemek ve ifade etmek için giderek daha fazla talep edildiğini belirtmiştir. Bir kütüphane için zorluk, genişleyen bir bilgi pazarı bağlamında araştırma kaynakları için saygın bir arayüz olarak görünürlük ve alaka düzeyini korumaktır. İhtiyaç duyulan şey, kütüphane kaynakları ile bağlantı kurmanın değerini göstermek için güvenilir bir bağıdır. Kütüphaneciler kütüphane kaynaklarını kullanarak öğrencilerin akademik performansı artırabileceğini gösteren kanıtlar üretmelidir; başka bir deyişle, kütüphaneyi kullanan öğrenciler daha iyi notlar alıp almadıklarını göstermelidir (Jantti ve Cox, 2010: 2).

Bu çalışmanın hipotezi; Eritre Teknoloji Enstitüsü'ndeki kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencinin akademik performansı arasında olumlu bir ilişki vardır. Çalışma, kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrenci sonuçları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektedir. Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kütüphaneler ve akademik performans arasındaki ilişki açıklanmıştır. İkinci bölümde, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi, Eritre'deki Kütüphane ve Bilgi Bilimi Eğitimi Bölümü ve Eritre'deki kütüphanelerin durumu hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemi, amacı, önemi, kapsamı ve verilerine yer verilmiştir. Çalışmanın ampirik verilerinin işlendiği üçüncü bölümde, korelasyon analizi yapılması amacıyla Ki-kare bağımsızlık testi analizi geliştirilmiştir. Son olarak, daha ileri çalışmalar için öneriler sunularak sonuçlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜTÜPHANELER VE AKADEMİK PERFORMANS

1.1. KÜTÜPHANE KAVRAMI

Tarih boyunca, kütüphaneler eğitim kalitesini desteklemek ve güçlendirmek için gerekli merkezlerden olma özelliğini güçlendirerek günümüze kadar varlıklarını sürdürmüş ve sürdürmeye devam etmektedir. Kütüphaneler, bilgileri farklı kullanıcı grupları tarafından çeşitli amaçlarla kullanılan kitaplar, dergiler, haritalar ve diğer kaynaklar aracılığıyla tutmanın ve dağıtmanın kaynağıdır. *“Kütüphane, belirli ve sınırlı bir çevrenin ya da herkesin yararlanması için; yazılı, basılı, görsel –işitsel ve çizgisel her türden yayınları toplayan, düzenleyen, en elverişli yararlanma ortamını yaratacak araçları ve yöntemleri kullanarak çevresindekilere ulaştıran kuruluştur.”*(Baysal, 1992: 7)

Arjun v.d. göre, kütüphane hizmet kurumu olarak tanımlanmak hizmetlerinin modern dünyada en çok kullanılan ve kabul edilenlerden biri olması hizmet kurumu özelliğini desteklemektedir (Arjun v.d., 2010: 1). Kayıtlı bilgilerin toplanması, düzenlenmesi ve saklanması ile kullanımın sunumu kütüphane kurumu tarafından ortaya konmuştur. Kütüphanecilik alanında çalışan teorisyenlerden biri olan Jessa Shera; hava, su, yemek ve barınak olarak tanımlanan insanların ihtiyaç duyduğu temel etmenlere beşinci olarak Kütüphaneyi ekler (Atılğan, 1991: 72).

Kütüphane, köken itibariyle Arapça ve Farsça’da yer alan “kütüb” ve “hane” kelimelerinden oluşur. Arapça kelimesi “Kitap” (kitab) ciltlenmiş yazılı eser anlamı taşır ve çoğul hali “kütüb” (kütüb) ise kitaplar anlamına gelir. Farsça kökenli “hane” ise yer ismi belirtir ve ev anlamı taşır, tam anlamı da kitapların bulunduğu yer “kitapların evi” anlamına gelmektedir.(Osman Nuri Ergin’den Hatay, 2016: 5)

İngilizce de ise kütüphane'nin kelime karşılığı olan "Library" kelimesinin kökeni, Latince bir kelime olan ve kitap anlamına gelen "Liber"den gelmektedir (Halsey v.d., 2009:). Kütüphaneler, geleneksel olarak büyük ölçüde bir kitap dermesi olarak algılanmıştır. Bugün ise kütüphane elbette pek çok kitap sağlamakla birlikte, bilgiyi aktarma ve değerlendirme sistemine günümüz teknolojisiyle entegre olmuştur (World Book Encyclopedia, 1994: 235). Encyclopedia Britannica (2003: 947) 'de tanımlandığı gibi kütüphaneler kitap, el yazmalar, dergi ve diğer kayıtlı bilgi kaynaklarıdır.

Geleneksel kütüphaneler kitaplar, el yazmaları, süreli yayınlar ve diğer kayıtlı bilgi taşıyıcılarının bulunduğu yerlerdir. Bu tür kütüphanelerde kullanıcı, istediği bilgiye kütüphane içerisinde var olan bir kitap ile ulaşabilir, kütüphanenin açık kaldığı süre zarfında istediği bilgiden faydalanabilirdi. Söz konusu kitap ile daha fazla zaman geçirmek isteyen kullanıcı kimliği karşılığında kitabı belirli bir süre zarfında kütüphaneden ödünç alabilmekteydi.

Modern kütüphaneler, hizmetlerinde, içeriklerinde, erişim türlerinde, kullandıkları teknolojilerde ve aynı zamanda fiziksel düzen ve atmosferde farklılık göstermektedir. *"Kütüphanelerle ilgili bütün gelişme ve değişimler tarihsel oluşumu içindeki toplumsal dış dünyaya bağlılardır. Çeşitli tarihsel, toplumsal, düşünsel olaylar, teknolojik ve bilimsel gelişmeler çeşitli kütüphanelerin değişiminde etkili olmuşlardır."* (Baysal, 1982: 11). Bu kütüphaneler genellikle, gerçek bilgiler sağlayan ansiklopediler ve kullanıcıların diğer kaynaklardaki bilgileri bulmalarına yardımcı olan dizinler gibi referans eserlerini içermek; ayrıca şiir, roman, kısa öyküler, müzik notaları ve fotoğraflar dahil yaratıcı çalışmalar; bibliyografyalar, tarihler ve diğer olgusal raporlar gibi kurgusal olmayan; ve dergi, bilimsel dergiler ve bir dizinin parçası olarak yayınlanan kitaplar dahil süreli yayınları

içermektedir. Kayıt CD-ROM'larının, ses kasetlerinin ve video kasetlerin kullanımının artmasıyla birlikte, kütüphane dermeleri de bu ve diğer medya türlerini dahil etmeye başlamıştır (Encyclopedia Britannica, 2003: 947).

Çağdaş kütüphaneler, geleneksel kütüphaneler gibi fiziksel sınırlar dahilinde değildir. Mevcut kütüphanelerin rolü, çevrimiçi katalogların, CD-ROM'ların, çevrimiçi veritabanlarının, diğer elektronik kaynakların ortaya çıkması, yeni belge sağlama yöntemleri ve bilgiye erişim ile birlikte değişmeye başlamıştır. Başka bir deyişle, günümüzde kullanıcılar mutlaka kütüphaneleri fiziksel olarak ziyaret etmek zorunda değildirler. Bu nedenle, kütüphaneler sadece basılı bilgi taşıyıcılarını değil aynı zamanda kaynaklarını korumak ve kullanıcılara sunmak için elektronik kayıtları da içermektedir. Ayrıca, kullanıcılar kütüphaneden internete bağlanırlar, böylece dünyadaki tüm kullanıcılar kütüphane kaynaklarına tek bir tıkama ile elektronik olarak da erişebilmektedir.

Yukarıdaki hususları göz önünde bulundurarak, bir kütüphanenin merkezi misyonu; bilgi ve bilgiye ulaşmak, bunları organize etmek, korumak ve sağlamaktır. Bu görevi yerine getirirken, kütüphaneler sonraki nesillere aktarılabilecek değerli bir kültür taşıyıcılarını da korumaktadır.

Kütüphaneler geçmiş, günümüz ve gelecek arasındaki iletişimde önemli bir bağlantıdır. Kültürel kayıt kitaplarda ya da elektronik kayıtlarda yer alsa da, kütüphaneler kaydın korunmasını ve daha sonra kullanılmak üzere kullanılmasını sağlamaktadır (Halsey v.d., 2009: 35). Ayrıca, kütüphaneler milyonlarca insanın çalışması, eğitimi ve yeniden yaratılmasında ve ayrıca bir toplumun kültürel mirasının korunmasında önemli bir rol oynamaktadır (World Book Encyclopedia , 1994:234).

1.1.1. Kütüphane Türleri

İçeriği genişletmeye ek olarak, farklı insan gruplarının ihtiyaçlarına hizmet eden farklı türden kütüphane türleri vardır. Böylece, farklı türdeki kütüphaneler belirli kullanıcı grubunun ihtiyaçlarını karşılamak için seçilmiş dermeye sahiplerdir.

World Book Encyclopedia'da (1994: 235), kütüphane türleri aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

- Halk Kütüphaneleri: Diğer tüm kütüphanelerden çok daha geniş bir kullanıcı yelpazesine hizmet etmektedir. Bu kütüphaneler, çocuklar, genç yetişkinler ve yaşlılar dahil, bir topluluğun tüm üyelerine hizmet etmeyi amaçlamaktadır.
- Okul Kütüphaneleri: Sınıf içi çalışmaları tamamlar, öğrencilere ve öğretmenlere çok çeşitli eğitim materyalleri sunmuştur. Okul kütüphaneleri, bir okulun öğretilmesi ve öğrenilmesi için gereklidir. Okul kütüphaneleri çok çeşitli eğitim ortamları için merkez olarak hizmet vermektedir.
- Üniversite Kütüphaneleri: Komplike kurumlardır. Hem öğrencilerin hem de fakültelerin taleplerini karşılamak için büyük miktarda malzemeye sahip olması gerekir. Üniversite kütüphaneleri, kullanıcıları için hemen yeni bilgiler sağlamalıdır.
- Araştırma Kütüphaneleri: Birçok araştırma kütüphanesi, bilim insanlarının ve diğer ileri araştırmacıların ihtiyaçlarını destekleyecek materyaller toplamıştır. Bazı araştırma kütüphaneleri, dünyadaki en yeni bilimsel bulgular hakkında belge sahibidir. Bazıları da erken edebi eserlerin özgün el yazmalarını içerir. Araştırma kütüphaneleri fakülte ya da üniversitenin bir parçası olabilmektedir.

- Resmi Daire Kütüphaneleri: Devlet görevlilerinin ihtiyaçlarını karşılamak için hazırlanmıştır.
- Özel Kütüphaneler: Bilgi merkezleri, bilgi hizmetleri bölümü, araştırma merkezi kütüphanesi ve teknik bilimler kütüphanesi dahil olmak üzere çeşitli adlara sahiptir. Özel kütüphane küçük odalardan büyük binalara kadar çeşitlilik göstermektedir. Çakın'a göre özel kütüphanelerin genişliği ya da küçüklüğü, bağlı olduğu kuruluşun kullancı ve kullanım sıklığına bağlı olarak geliştirilmektedir (akın, 1991: 52). Çoğu, kullancılarının belirli bir bilgi alanındaki hızlı gelişmeleri sürdürmelerine yardımcı olmaya odaklanmaktadır.

1.1.2. Kütüphanelerin işlevleri

Encyclopedia Britannica'da (2003: 957) belirtildiği gibi, genel olarak kütüphanelerin iki temel işlevi vardır. Kütüphanelerin iki ana işlevinden biri; teknik hizmetler bağlamında ele alınan, dermenin sağlanması, düzenlenmesi, dizinlenmesi ve depolanması sürecidir. Kütüphanelerin iki ana işlevinden ikincisi, kütüphane kullancılarının bilgi gereksinimlerini karşılamak için dermenin aktif olarak kullanılmasına yöneliktir.

Üniversite kütüphanelerinin işlevleri ise şunlardır:

- Öğrenciler, ğretim elemanları ve idari personel için bilgi toplama, depolama, erişim ve yayma merkezi olarak görev yapmaktadır.
- Akademik performans ve kaliteli eğitim için bilgilerin sağlanmasında ve yayılmasında aktif olarak yer alırken, niversite için eğitim öğretimle ilgili bilgilerin sağlamasında yaşamsal değeri devam etmektedir.

- Kullanıcıya eğitim ve araştırma hizmetleri de sunan bir merkezdir. Kütüphanede yer alan geniş bilgi kaynakları ile bir okuma kültürü yaratılır ve bu kültürün canlı tutulmasını sağlar.

1.2. ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANELERİ VE YÜKSEK EĞİTİM

1.2.1. Yüksek Eğitim

Yüksek eğitim , toplumsal hayat içinde bireylerin gelişimi için temel ihtiyaçtır. Özellikle dezavantajlı kişi ve gruplar sözkonusu olduğunda, fırsat eşitliğinden söz edebilmek için tek seçenek eğitimidir. Sosyal adalete değer veren, meslekten olmayanları geliştirmek ve mevcut tüm yetenekleri geliştirmek isteyen her toplum, toplumun tüm kesimlerine ilerici bir fırsat eşitliği sağlamalıdır. Eğitim, sadece okul içinde sağlanmamaktadır. İnsanlar yaşamlarının ilk yıllarından başlayarak, öğrenme çağındadır ve bu süreç, yaşam boyu devam etmektedir. Eğitim ve kütüphane, devlet içinde düzenlenen programlar bağlamında çeşitli eğitim ve iletişim araçlarıyla birbirini tamamlamaktadır. Kütüphane, eğitimin her aşamasında etkili bir rol oynamaktadır (Atılğan, 1991: 69). Kütüphanesiz eğitim ruhsuz bir beden, motorsuz bir araç ve çimento içermeyen tuğla dermesi gibi bir binadır. Eğitim ve kütüphane hizmeti birbirinden ayrı yaşayamaz (Arjun v.d., 2010: 4).

1.2.2. Üniversite Kavramı

'Üniversite' terimi, ortaçağ topluluk ya da örgütlenme anlamında kullanılan Latince bir terim olan “universitas” kelimesinden türemiştir. Kelime, zaman içerisinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin

bir araya geldikleri yeri ifade etmek için kullanılmıştır (Rashdall, 1962: 878). “Uluslararası Sosyal Bilimler Ansiklopedisi” ne göre, üniversiteler bilginin ilerlemesine katkıda bulunan organizasyonlardır. Öğrencilerin çeşitli bilimsel ve profesyonel alanlarda öğrenim, eğitim ve incelemeler yapmasına olanak sağlayan mekanlardır. Üniversitelerdeki entellektüel arayışlar, bu alanlardaki en üst düzey yetkinlik seviyelerini tanımlardır. Üniversiteler hem öğretim üyelerine hem de öğrencilerine özgün araştırma yapmaları için derece verip fırsat sağlamaktadır. Bir kurum olarak üniversite, öğretmenlerden öğrencilere bilgi aktarma, eğitim verme misyonu ile 12. yüzyılda ortaya çıkmıştır. O zamandan bu yana fildişi kulesinden (yani, bilimsel bilginin biriktirildiği ve toplumdan izole edildiği kurumlar) sosyoekonomik çevre içinde, daha fazla ulusal ve bölgesel kalkınmaya aracılık eden yeni bir konuma gelişmiştir (Geuna, 1998: 265).

Çakın'a göre (1983: 61) üniversitelerin amaçları genel olarak dört gruba ayrılır. Bunlar,

- Teknik ve bilimsel bilgi seviyesini geliştirmek,
- Toplumun ihtiyaç duyduğu alanlarda üst düzey nitelikli personel yetiştirmek,
- Öğrencilerin entelektüel gücünü ve kültürünü artırmak, serbest düşünceli, araştırmacı ve yaratıcı insanlar olarak eğitilmelerini sağlamak,
- Çalıştığı toplumun ortak kültürünü ve standardını geliştirmek.

Diğer yandan Etzkowitz v.d.(2000: 110, 2003: 121) üniversitenin amaçlarını; akademik devrimi ele geçirmek, etraflarında topluma gittikçe daha fazla bağlı olan misyonlar üstlenmelerini sağlamak olarak açıklamıştır. Buna göre:

- Eğitim: Bilginin ilk günlerinden 19. yüzyılın sonlarına kadar korunması ve yayılmasını amaçlanmıştır.
- Öğretim ve Araştırma: Araştırma, 19. yüzyılın sonlarından itibaren, ilk akademik devrimde üniversitenin bir başka misyonu olarak amaçlara dahil edilmiştir.
- Sosyal ve ekonomik kalkınmaya doğrudan katkı: Devam eden akademik yaklaşımlar, sosyal ve ekonomik kalkınma girişimini, 20. yüzyılın sonlarından itibaren üniversitenin üçüncü görevi olarak barındıran ikinci bir akademik devrim haline gelmiştir.

1.2.2. Üniversite Kütüphaneleri

Üniversite kütüphaneleri yüksek öğretim kurumlarının önemli bir parçasıdır ve genellikle iki tamamlayıcı amaca hizmet ederler: Müfredatı desteklemek, fakülte ve öğrenci araştırmalarını desteklemektir. Üniversite kütüphaneleri bağlı oldukları üniversitelerin öğretim ve araştırma politikasına uygun olarak bilimsel yayınları seçmek, toplamak, kataloglamak ve yararlandırmaya sunmakla görevli kurumlardır (Üstün, 1977: 229). Bu tür kütüphaneler karmaşık kurumlardır ve bilgilerin hızlı bir şekilde büyümesiyle başa çıkmalı ve yeni bilgileri kullanıcılarına mümkün olduğunca aktarılmaya hazır hale getirmelidir. Üniversite kütüphane pozisyonları hizmet ettikleri kurumun misyonuna ve türüne bağlı olarak değişse de, bazı ortak sorumlulukları şunlardır: Projeleri, departmanları ve topluluk ilişkilerini yönetme; öğretim, referans, müfredat, araştırma ve sınıf desteği sağlama; kütüphane ve bilişim bilimindeki eğilimlere ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmaktadır (School of Information).

Üniversite kütüphaneleri, üniversitelerin ana faaliyetlerini temsil eden öğretim ve araştırmalara doğrudan destek sağlayarak,

üniversite sisteminin yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Uzun yılların birikimi olan kayıtlı bilgilerin toplanıp korunması ve düzenlenerek yeni kuşakların ve üniversite öğretim üyeleri ve öğrencilerinin yararına sunulmasını, üniversitelerin öncelikli görevi olarak değerlendirmektedir (Alkan, 1997: 235). Kütüphaneler batılı medeniyetlerde üniversitenin kalbi olarak tanımlanmaktadır. Simmond ve Andaleeb'ye (2001: 626) göre, üniversite kütüphanesi, öğrenen topluluğun kalbidir. Öğrencilerin ve fakültelerin araştırmalarını yapmaları ve bilgilerini geliştirmeleri için bir yer sağlamaktadır. Böylece kütüphaneler, üniversitenin temel misyonuna ulaşmada esastır. Günümüzde akademik ürünlere odaklanan kütüphanelerin yeni süreçte akademik bilgi üretim sürecini anlamaları ve desteklemeleri beklenmektedir (Konya, Gürel, 2012: 7)

Maryland Üniversitesi'nde merkez kütüphanede yapılan üniversite kütüphaneleri ile ilgili bir seminerde bir öğrenci; üniversite kütüphanesinin öğrencilerin ruhsal hissiyatını canlı tuttuğunu ya da en azından onlara farklı hissettirmesinin, burs odaklı ve daha çok üniversitenin büyük misyonuna bağlı olduğunu söylemiştir (Jackson ve Hahn, 2011: 428).

Kuh ve Gonyea (2003: 256), Kütüphanenin, akademik yaşamın temel değerlerinin ve faaliyetlerinin fiziksel tezahürü olduğunu; kütüphanenin akademik topluluktaki merkezi rolünün tartışılmaz. ” olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca yazarlar kütüphanelerin eğitimdeki önemini sorgulamanın gereksiz olduğunu belirtmişlerdir.. Ancak, basılı kaynakların bir deposu olarak hizmet veren ve devasa bir yapı olan üniversite kütüphanesi, geçmişin şekli, formu ve ölçeğinde

gerekliliği ve kullanışlılığı için sürdürülebilirliği açısından açık bir tehditle karşı karşıyadır (Carlson, 2001: 35). Ek olarak, üniversitedeki diğer birimler gibi, üniversite kütüphanecileri, hesap verebilirlik için artan dış baskı ile karşı karşıya kalırken, hizmetlerini iyileştirmeye yönelik sürekli içsel taahhütlerde bulunurlardır (Keeling v.d., 2008: 1).

Çağdaş bir üniversite kütüphane binasının, esnek öğrenme alanı, öğrenmeyi ve akademik eğitimi teşvik eden geleneksel okuma odalarını sağlaması beklenmektedir. Bazı gruplar kütüphane binasını “değersiz bir mekan” ve bu sanal çağda gerekli olmadığını savunurken (Carlson, 2001: 35), diğerleri ise kütüphanenin çalışma, öğrenme ve araştırma için hala kullanılabilir bir yer olduğunu savunmaktadır. Ugwuanyi v.d. (2011: 95), kütüphanenin dijital çağda öğretme, öğrenme ve araştırma için bir yer ya da temel olarak vazgeçilmez olduğu ifadesini desteklemektedirler.

Kütüphanenin rolü, üniversitenin misyonu çerçevesinde tanımlanabilir ve buna göre bir kütüphane geliştirme programı gerçekleştirilebilmektedir. Dr. S. R. Ranganathan kütüphane misyonunu; “kütüphaneler esasen kitap deposu değil, bilginin eğitim ve kültür alanını sulamak için aktığı zengin kaynaklardır” olarak yorumlamıştır. Üniversite kütüphanesinin temel rolü eğitimidir. Kütüphane bir okuma odasına eklenmiş bir kitap deposu olarak değil, dinamik bir eğitim aracı olarak kullanılmalıdır. Bir üniversite kütüphanesi öğretim, araştırma, yayın programları vb. amaçların başarılı bir şekilde yerine getirilmesine yardımcı olmak amacıyla kurulmaktadır. Dr. SR Ranganathan, 1957’de Üniversite Hibe Komisyonu Kütüphane Komitesi’nin raporunda, özellikle

yüksek öğrenim alanındaki üniversite kütüphanesinin akademik gelişimdeki rolünü ayrıntılı olarak ele almıştır (Arjun v.d., 2010: 6). Yukarıdaki gözlemler şu şekilde özetlenebilir:

- Kütüphane eğitimin kalbidir;
- Eğitimde yöntemler nesilden nesile değişir,
- Ancak her nesil kütüphaneyi kendi öğelerini gerçekleştirmenin bir aracı olarak kullanır; bu nedenle kütüphane öğrenmenin en büyük koruyucusu olmaya devam eder,
- Kaliteli bir eğitim, kaliteli bir kütüphane olmadan mümkün değildir;
- Bir kütüphane entelektüel kaynaklarımızın doğru kullanımı için hayati bir organdır;
- Bir kütüphane, fikirlere ve ulaşılmayan aklın işleyişine serbest erişimin sağlanması için esastır.

1.2.3.1. Üniversite Kütüphanelerin Amaçları

Kütüphane, üniversitenin kalbi olarak kabul edilmek olup yüksek öğrenim için öğrenme merkezidir. Her üniversitenin kendisine bağlı bir merkez kütüphanesi vardır ve farklı öğretim bölümlerine ya da fakültelerine eklenmiş birçok kütüphanesi de olabilmektedir. Bir üniversite kütüphanesinin amaç ve hedefleri aşağıdaki gibidir.

Üniversite kütüphanelerinin amacı aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Bilimsel çalışma ve araştırma yapmak
- Bilgi ve teknoloji üretmek
- Bilimsel veriler üretmek
- Ulusal kalkınmaya destek olmak

- Yurt içi ve yurt dışındaki kurumlarla işbirliği çalışmaları yürütmek
- Evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmak.

Kütüphanenin temel özelliği kurumu ile olan özdeşleşmesidir. Mükemmelliğinin ölçüsü, kaynaklarının ve hizmetlerinin kurumun akademik arayışlarını ne ölçüde desteklediğidir. Üniversite kütüphanesi, bilgeliğin ve geçmişin bilgisini bir araya getirmek, korumak, iletmek ve aydınlatmak olan entelektüel kazanımlar peşinde, üniversitenin kendisini ciddiyetle ve kuvvetli bir şekilde meşgul etmesine yardımcı olmak için okuma materyalleri ve diğer tür materyalleri sağlamaktadır. kütüphaneler, gelişim sürecinde ve yaşamın zenginleştirilmesinde vazgeçilmez araçlar olduğunnu kuşkusuzdur. Kişisel, topluluk, kültürel, sosyo-ekonomik, bilimsel ya da teknolojik gelişim olabilmektedir. Bu açıdan kütüphaneler hayati bir rol oynamaktadır. Kütüphane hizmetleri (Arjun, v.d., 2010: 11) okuryazarlığı geliştirme ve pekiştirme çalışmalarında temel bileşenlerdir.

Kütüphane, vatandaşların demokratik sürece etkin bir şekilde katılabilmeleri için gerekli bilgileri sağlayabilmektedir. Üniversite kütüphanelerine akademik kütüphaneler adı verilebilir, çünkü bu kütüphanelerde öğrenciler, akademisyenler ve personel akademik ihtiyaçlarını karşılamak için yardım almaktadır. Bu nedenle, iyi bir üniversite kütüphanesi maddi ve manevi karşılaştırılamayacak olan ulusal bir kıymetli servettir. Bu tür kütüphaneler ayrıca akademik ders kitaplarının, müfredatın, ders programının ve referans kitapların işlemleriyle de ilişkilidir. Bir üniversite kütüphane, öğrencilerin, fakültelerin ve bağlı kuruluşların bilgilerini karşılamak üzere düzenlenen ve yönetilen bir lise sonrası eğitim için bir üniversite ya da başka bir akademik kurumun ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

1.3. Kütüphanelerin Eğitime Katkıları

AIA değerlendirme çalışması, tüm yükseköğretim kurumları için zorunlu olarak genelleştirilemese de, kütüphanenin öğrencinin öğrenmesi ve başarısı arasındaki önemli ilişkilere işaret etmektedir . Yükseköğretim kurumları, üniversite kütüphanenin bir kurumun misyonuna ve akademik önceliklerine katkılarına odaklanan değerlendirme çalışmalarını ilerletmek ve geliştirmek için teşvik etmektedir. Proje bulgularından birkaç örnek aşağıda vurgulanmıştır (Association of College and Research Libraries, 2017: 20).

- Kütüphane eğitimi, öğrencilerin araştırma sürecine olan güvenini artırır.
- Kütüphane eğitimi, özellikle birinci sınıf deneyim dersleri ve programlar öğrenciler açısından kalıcılığa katkıda bulunur.
- Kurslarının bir parçası olarak kütüphane eğitimi alan öğrenciler, dersle ilgili kütüphane eğitimi almayan öğrencilere göre daha yüksek dereceler elde eder ve daha iyi bilgi okuryazarlığı becerileri sergilerler.
- Bir kütüphanenin araştırma ve çalışma alanı, öğrenciler arasında sosyal ve akademik topluluğu teşvik eder.
- Kütüphane, eğitici oyunlar ile öğrencileri meşgul eder, bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirir ve kütüphaneye ve çalışanlarına yönelik olumlu tutumları artırır.
- Kütüphanenin sosyal medyayı kullanması, kütüphanenin farkındalığını artırır ve öğrenciler arasında akademik topluluk oluşturur.
- Birden fazla kütüphane dersi seansı ya da bir kursa bağlı etkinlikler, tek seferlik öğretim seanslarından daha etkilidir.

- Kütüphane ve diğer kampüs birimleri arasındaki işbirlikçi eğitim etkinlikleri ve hizmetleri (örneğin, yazma merkezi, çalışma becerileri ve özel ders hizmetleri) öğrencinin öğrenmesini ve başarısını arttırmaktadır.

1.4. Üniversite Kütüphanesinin Öğrenme ve Başarıya Katkısı

Yükseköğretim topluluğu, üniversite kütüphanelerinin öğrenim ve başarıya katkıda bulunduğu çeşitli yollar hakkında güçlü bir hikaye anlatan zorlayıcı değerlendirme bulgularına sahiptir. Her kurumsal bağlam benzersizdir ve kütüphane etkisine ilişkin AIA projesi bulguları tüm üniversite ortamları için genelleştirilemese de, kütüphane ile öğrenim özellikleri ve aşağıdaki beş alan ile başarı arasında pozitif bağlantı gösterileri özellikle dikkat çekicidir.

- **Öğrenciler ilk derslerinde kütüphane öğretiminden yararlanırlar**

Öğrencilere ilk derslerinde verilen bilgi okuryazarlığı eğitimi, lisans çalışmaları için ortak bir yeterlilik kümesi edinmelerine yardımcı olmuştur. Yeni başlayanlar ve yeni öğrenciler için bilgi okuryazarlığı girişimlerine odaklanan çok sayıda AIA projesinden elde edilen değerlendirme bulguları, bu eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre daha iyi performans gösterdiğinin altını çizmektedir.

- **Kütüphane kullanımı öğrenci başarısını artırır**

Birçok AIA çalışması, öğrencilerin kütüphaneyi kullanırken akademik başarısının arttığına işaret etmektedir. Birden fazla veri noktasının analizi (örneğin, dolaşım, kütüphane dersi oturumuna katılım, çevrimiçi veri tabanı erişimi, çalışma odası kullanımı, kütüphaneler arası ödünç verme), kütüphaneyi bir şekilde kullanan öğrencilerin kütüphaneyi

kullanmayan öğrencilere göre daha yüksek akademik başarı seviyeleri elde ettiklerini (örneğin, not ortalaması, ders notları tutma) göstermiştir.

- **Kütüphaneyi içeren işbirlikçi akademik programlar ve hizmetler öğrenmeyi artırır**

Üniversite kütüphanesi, yazı merkezi, akademik zenginleştirme ve konuşma laboratuvarı gibi diğer kampüs üniteleri ile işbirliği, öğrenciler için olumlu faydalar sağlamaktadır (örneğin, yüksek notlar, akademik güven, elde tutma).

- **Bilgi okuryazarlığı eğitimi genel eğitim çıktılarını güçlendirir**

Bazı AIA projeleri, kütüphane eğitiminin öğrencilerin kurumsal temel yeterliliklere ve genel eğitim çıktılarına ulaşmalarını geliştirdiğini belgelemektedir. Proje bulguları, bilgi okuryazarlığının etkili bir şekilde tanımlanması ve bilginin kullanımı, eleştirel düşünme, etik muhakeme ve sivil katılım dahil olmak üzere sorgulamaya dayalı ve problem çözme öğrenmesine katkıda bulunmasının farklı yollarını göstermektedir.

- **Kütüphane araştırma danışmanlığı, öğrenmeyi artırır**

Bire bir ya da küçük grup referansı ve bir kütüphaneciden alınan araştırma yardımı, öğrenci güveni, not ortalaması ve ders ödevlerinde başarının artması gibi faktörlerle belgelendiği gibi akademik başarıyı da arttırmaktadır.

1.4.1. Eğitime Kütüphane Etkisinin Kanıtları

AIA projeleri diğer alanlarda da kütüphane etkisine dair kanıt oluşturmaya devam etmektedir. Araştırmanın kapsadığı aşağıda yer alan dört bölgedeki araştırmalar, umut verici kanıtlara işaret etmektedir. Bununla birlikte, bu

alanlara kütüphane etkisinin değerlendirilmesi, yukarıda belirtilenler kadar kapsamlı bir şekilde araştırılmamış olma eğilimindedir ya da bulgular sürekli olarak güçlü olmayabilmektedir. Buna rağmen, bu dört alanda yapılan gittikçe artan sayıda yapılan çalışmalar, kütüphane ile öğrencilerin akademik başarısı arasındaki pozitif bağlantılar konusunda ümit verici sonuçlar vermiştir. Araştırmada yer alan dört alan:

- Kütüphane, bilginin öğrencinin aklında kalıcılığını arttırmaya katkıda bulunur.
- Kütüphane eğitimi, öğrencinin uzun vadeli akademik deneyimine değer sağlar.
- Kütüphane, akademik ilişki ve öğrenci katılımını teşvik eder.
- Kütüphane alanının kullanımı, öğrencinin öğrenmesi ve başarısı ile pozitif yönde ilişkilidir.

1.4.2. Üniversite Kütüphanesinin Değeri

Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri Birliği'nin (ACRL) Akademik Kütüphanelerin Değeri projesi kurulduğundan bu yana, yüksek öğretim kurumlarındaki kütüphaneler, kurumlarındaki çeşitli öğrenci başarısı ölçütlerine katkılarını göstermek için baskılarını artırmıştır. Tüm akademik kütüphane yöneticilerinin sınırlı kaynakları nasıl kullandıkları, üniversite paydaşları tarafından önemli olarak algılanan kurumsal sonuçlara ulaşılmasından daha fazla sorumlu olmaları için artan bir baskıya uğramaları söz konusu olmaktadır. Akreditasyon kurumlarının yanı sıra, paydaşlar arasında öğrenciler, öğretim üyeleri ve akademik personel ve yöneticiler bulunmaktadır (Elizabeth, 2007: 563). Bir üniversite kütüphanenin ana kurumunun değerini belirlemek, ölçmek zordur, ancak önemlidir. Üniversite kütüphanesinin değerini ölçmek için yatırım getirisi (YG), koşullu değerlendirme ve diğer açık ve örtülü önlemler dahil olmak üzere

birçok farklı yöntem kullanılmıştır (Tenopir v.d., 2010: 182). Kütüphanelerin, kaynaklar ve hizmetler için yapılan harcamaların, öğrenci kalıcılığı gibi kurumsal sonuçlarını olumlu yönde etkileyen akademik ve sosyal çevrelere önemli katkılar sağladığını gösterebilmesi gerekmektedir (Elizabeth, 2007: 563).

Öğrencinin okula devamlılığı hakkında yapılan en eski çalışmalardan birisi; Kramer ve Kramer'in 1968 de California State Polytechnic College'in yeni başlayan öğrencileri ile yaptığı çalışmasıdır. Kütüphane kullanımı ile öğrenci devamlılığı arasında bağlantı olduğunu gösteren önemli istatistiksel kanıtlar saptanmıştır. Kütüphaneden kitap ödünç alan öğrencilerin kitap ödünç almayan öğrencilere göre okula devam etme oranının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Buna göre; kütüphaneden kitap ödünç alan öğrencilerin % 73.7'si bir sonraki bahar döneminde okula geri dönerken, ödünç almayanların ise yalnızca % 57'si geri dönmüştür.

Üniversite kütüphanecileri, yükseköğretim etkinliği ve kalitesi ile ulusal iletişime daha fazla katılmaktadır. Üniversite kütüphanesi, araştırmanın temel işlevlerini sürdürmede ve yüksek öğrenim bursunda önemli bir rol oynamaktadır. Bilgiye erişim sağlama geleneksel yolunun yanı sıra, kütüphane, kullanıcıların ödevlerini tamamlamalarına, bireysel projelerini üstlenmelerine ya da çalışmalarını gözden geçirmelerine olanak tanıyan bir buluşma yeri olarak da samimi bir ortam sunmaktadır. Böylece, yüksek öğrenim kurumlarındaki üniversite kütüphanenin değerini daha iyi anlamaktadır (Tenopir, 2009: 10).

Kütüphane hizmetlerinin ve ürünlerinin değerini nasıl belirleyeceğimiz sorunu yeni değildir. Tenopir v.d. (2010: 182), bir kütüphanenin değerini belirleme sürecinde ilk sorun olarak, "Değer ne demektir ve onu nasıl ölçersiniz?" anlayışını vurgulayan temel bir sorun olduğunu belirtmektedir.

Yıllar boyunca birçok bilim insanı, bilginin değeri gibi soyut bir kavram almaya ve onu daha somut ve ölçülebilir hale getirmeye çalışmıştır.

Değerin anlamı aşağıdaki gibi açıklanabilir:

Birey ve toplum için kütüphanelerin değeri uzun zamandır kabul görülmüştür. Kıt kaynaklar için yapılan rekabette, tercihen kantitatif sonuçlarda, kütüphane hizmetlerinin etkisi ve değerinin kanıtını göstermesi hayati öneme sahiptir. “Değer” ya da “fayda” genellikle daha geniş terimlerdir (Poll ve Payne, 2006: 550). Kütüphanenin değerini göstermek için çeşitli yaklaşımlar geliştirilmiştir. Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu (IFLA) aşağıdaki alanlardaki kütüphanelerin toplum açısından faydalarını sıralamaktadır (IFLA, 2005):

- demokrasi,
- entelektüel özgürlük,
- Bilgi okuryazarlığı,
- bilgi eşitliği,
- yoksulluğun azaltılması,
- kültürel çeşitlilik.

Değerin anlamına çeşitli şekillerde tanımlanabilir ve aşağıdakilerde dahil olmak üzere çeşitli perspektiflerden bakılabilir (Zeithaml, 1988: 12):

- Kullanım,
- Yatırım getirisi,
- Meta üretimi,
- Etki,
- Alternatif karşılaştırma.

Kullanım ya da fayda, değeri tanımlamanın popüler bir yoludur (Näslund, Olsson ve Karlsson, 2006: 302). Özellikle bu, verimlilik temelli bir bakış

açısıyla sağlanmaktadır (Sánchez ve Pérez, 2001: 1433). Pek çok kütüphane istatistiği, özellikle girdiler ve çıktılar, kullanımı değerle eşleştirir, kitapların daha fazla dolaştırıldığını ya da daha fazla talimat verildiğinde kitaplığın daha iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca, kullanım, kurumsal sonuçlarla (örneğin, öğrenci öğrenimi ve fakülte verimliliği) bağlanmadığı sürece, kullanım anlamsızdır.

Bazen finansal değer, maliyet / fayda analizi, yatırım getirisi ya da para için değer olarak adlandırılan başka bir yaygın tanım, aşağıdaki formüle dayanır:

$$\text{Kütüphane değeri} = \frac{\text{algılanan fayda}}{\text{algılanan maliyetler}}$$

Kütüphane kullanıcıları ve paydaşları için, algılanan maliyetler fiyat, zaman ve eforu içermektedir (Day, 1994: 37). Pek çok kütüphaneci, hem kullanıcılara fayda sağlamak hem de kütüphane hizmetleri ve kaynaklarla ilgili maliyetleri azaltmak için mücadele etmektedir (Dumond, 2000: 1068). Bu değer tanımını incelemenin bir yöntemi “satın alma” ya da “takas” değerini belirlemektir, yani bir kullanıcının kütüphane hizmetleri ve kaynakları için para, zaman ya da emek ne ödemeye razı olduğudur (Machlup, 1993:454).

Değer, bir malzemenin üretimi olarak da tanımlanabilmektedir. Yüksek öğretimde, meta üretimi aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanabilmektedir (Kelly, McNicholl ve McLellan, 2005: 27):

$$\text{Değer} = \text{üretilen mal miktarı} \times \text{mal birimi başına fiyat}$$

“Kullanım”, “yatırım getirisi” ve “malzeme üretimi” tanımları, değer yaratmaya yönelik geleneksel yaklaşımlardır. Bu yaklaşımlarda, öncelikle değer tedarikçilerine ve ikinci kullanıcıların değeri nasıl algıladıklarına vurgu yapılmaktadır (Gronroos, 2000 : 30; Ulaga ve Chacour, 2001 :525).

Bu şekilde, bu tanımlar “içe dönük” olarak algılanabilmektedir (Näslund, Olsson ve Karlsson 2006, 302).

Diğer değer tanımları, değer sağlayıcılarının değer yaratmak için kullanıcılarıyla işbirliği yapmaları gerektiği fikrine dayanmaktadır (Woodruff, 1997: 139; Chernatony, Harris ve Dall'Olmo Riley, 2000 :42; Dumond, 2000 :1062). Örneğin, değer dördüncü bir tanımı, kullanıcılar üzerindeki kütüphane etkisine odaklanmaktadır. “Kütüphane neyi başarmaya çalışıyor? Kütüphaneciler bir fark yaratıp yaratmadıklarını nasıl anlatabiliyor” Üniversitelerde kütüphaneler öğrenmeyi, öğretmeyi, araştırmayı ve hizmeti etkilemektedir. Etkiyi ölçmenin temel bir yöntemi, kullanıcıların gerçekte ne yaptığını ve bunun sonucunda ne ürettiklerini gözlemlemektir” (Everest ve Payne, 2001: 20). Bununla birlikte, doğrudan etki ölçümü zordur ve kütüphaneciler uzun bir profesyonel ölçme geleneğine rağmen etkiyi incelemekten kaçınabilmektedir (Everest ve Payne, 2001: 20). Aslında, yeni bir anket etki değerlendirmesinin araştırma kütüphaneleri için başlangıç aşamasında bir alan olduğunu göstermektedir (Li ve Koltay, 2010: 10). Bunun yerine, kütüphaneciler etkinin vekillerini ölçebilmektedir (Everest ve Payne 2001: 21).

Everest ve Payne'e göre (2001: 21), etkiyi değerlendirmek kolay değildir ve kesin bir bilim değildir. Günümüzde insanların, hizmetlerin ve ihtiyaçların sürekli geliştiği değişen bir çevre ile uğraşmaktadır. Herhangi bir araştırma, kaçınılmaz olarak, belirli bir noktada olanların bir anlık görüntüsünü sağlayacaktır. Kütüphane yönetimi tarafından gerçekleştirilen eylemlerin öğrenme, öğretme ve araştırmada gelişmelere yol açtığını kanıtlamak çok zordur. Bu, özellikle kaynaklarımız / hizmetlerimiz ile öğrenme, öğretme ve araştırma arasındaki entegrasyonun kapsamı ile ilgilidir. Daha fazla entegrasyon elde ettikçe, öğrencilerin öğrenmesine bir

üye ya da personelin araştırmasına özel bir katkı tanımlamak daha zor olacaktır. Etkiyi doğrudan ölçmenin zorluğuna rağmen, kütüphane değerine yönelik bu yaklaşım “potansiyel” olarak görülmekte “öğretme ve öğrenmenin şimdi ve gelecekte kurumun amacına uyacak şekilde devam edeceğinden emin olmakla ilgilenmektedir. Aynı zamanda, kalitenin artırılması yoluyla öğretimin geliştirilmesini sürdürmeyi teşvik etmektedir” (Biggs, 2001: 222).

Beşinci değer tanımı, kütüphanenin kullanıcılara rakip alternatiflerle ilgili algılarına dayanmaktadır (Butz ve Goodstein, 1996: 65; Woodruff, 1997:139). Bu tanıma göre, kütüphanelerin kullanıcıları ile bağlar geliştirmeleri ve kullanıcıların hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmaları gerekmektedir. Böylece kullanıcılar kütüphanelerin rakiplerinden daha değerli olduklarını algılamaktadır (örneğin, Google). İlgili bir soru ise “istenen değer” ya da “bir kullanıcının kütüphane ürünü ya da hizmetiyle etkileşime girdiğinde ne olmasını istediğidir” (Flint, Woodruff ve Fisher Gardial, 2002: 102). Hem “etki” hem de “rakip alternatifler” yaklaşımlarına, kütüphanelerin kullanıcılarının hedeflerini, ayrıca üniversite kütüphanelerle etkileşimlerinin sonuçlarını anlamalarına yardımcı olmaktadır.

Kütüphane paydaşları, değer tanımlamanın beş yolundan ikisine odaklanma eğilimindedir: finansal değer ve etki değeridir. Paydaşlarının ihtiyaçlarını karşılamak için üniversite kütüphanecileri her iki alanda da değer çalışmaları yapabilmektedir. Bazı üniversite kütüphane paydaşları için finansal gerçekler önceliklidir. Bu paydaşlar yüksek öğretimin işletme benzeri özelliklerini tanımak olup parayı ana hat olarak görmektedir. Finansal durumlarına katılmayan kurumların, başka hedeflere ulaşmak için yeterince uzun kalamayacağını bilirmektedir. Bu paydaşlar için kütüphaneciler, üniversite kütüphanecilerinin finansal kaynakları iyi

yönettiğini ve kurumlarına para getirmeye yardımcı olacaklarını göstermelidir. Bu paydaşlar kütüphane değerine çoğunlukla finansal bir yaklaşımla ilgilenmektedir. Kütüphane literatürünün bir kısmı, bu yönü teknik olarak belirli bir finansal değer tahmini şekli olan “yatırım getirisi” olarak ifade etmektedir. Alternatif olarak, bazı yazarlar finansal yönü genel olarak “değer” olarak adlandırır, diğerleri ise genellikle “maliyet / fayda” ya da “değerleme” gibi bir çalışmada kullanılan belirli metodoloji ile ilgili daha spesifik terimler kullanmaktadır.

Diğer büyük üniversite kütüphaneleri grubu, yüksek öğretimin öğrenme, araştırma ve hizmete katkısına odaklanmaktadır. Bu paydaşlar için, etki odaklı bir değer tanımı daha anlamlıdır. Bu paydaşlara değer göstermek için, kütüphaneciler kullanıcılardan kütüphanenin yapabileceklerini hakkında bilgi alabilmektedir. Bu ikinci yaklaşım aynı zamanda kütüphaneciler için daha anlamlı olabilir, çünkü genellikle kütüphane değeri oluşturmakla daha az ilgilenir ve kütüphane kullanıcılarının gerçekte ne başardıklarına ve kütüphanecilerin çabalarını nasıl destekleyebileceğine daha fazla odaklanmaktadır.

Giderek artan bir şekilde, üniversite kütüphanesi değeri ürünlerden ziyade hizmete bağlanmaktadır (Kaufman, 2009 : 2). Kütüphane literatürü, dermenin deneyime, kaynaklardan eğitimsel etkiye (Dow, 1998 : 279), erişimden duyuma, arabuluculuktan etkinliğe kadar bu vurguyu değiştirmiştir (Lougee, 2009: 612). Değişim mantıklıdır. Bilgi ürünleri genellikle kütüphanelerin dışında üretildiğinden, kütüphane değeri hizmet yönlerine ve kütüphaneci uzmanlığına giderek daha fazla yatırım yapmaktadır. Aslında, üniversite yöneticilerinin gelecekteki bir kütüphane yapısı için: “Kütüphane kurumunda daha az ve kütüphanelerde çalışan insanlar üzerinde daha fazla, Kütüphanede daha az ve kütüphanecilerde daha fazla” odağına sahip bir merkezde yoğunlaşırlar (Webster ve Flowers, 2009: 306).

Bu nedenle, kütüphane uzmanları tarafından desteklenen hizmet sunumu önemli bir kütüphane değeridir. Ancak, yalnızca kütüphane uzmanlığı kütüphane değerinin yeterli bir gösterimi değildir; kütüphane uzmanlığı, kullanıcılar için değer yaratan mükemmel hizmette ortaya çıkmalıdır. Saracevic ve Kantor'a göre, kütüphane hizmetinin etkisine odaklanan bu değer kavramı “sonuç olarak değer” ya da “kullanımdaki değer” olarak bilinmektedir. Sonuç kavramı olarak değer, bilgi etkileşiminden sonra elde edilen sonuçlar ve bunların değer ya da faydaları ile eşittir (Saracevic ve Kantor, 1997: 540). Değerin bu kavramsallaştırılması, kütüphane hizmetinin insanların bir şekilde değişmesine nasıl yardımcı olduğuna odaklanmaktadır. MKHE'ye göre “Bu değişikliğin olacağını biliriz sonuç ölçümü bunu kanıtlamamıza yardımcı olabilmektedir olabilir (Institute of Museum and Library Services, 2009). Bu yaklaşımı kütüphane değerine getirmek için üniversite kütüphanecilerinin şunları göz önünde bulundurmasını gerektirir: 1) Kullanıcı kütüphane hizmetinden ne kazandı? 2) Kullanıcı sonuç olarak ne başarmıştır? (Saracevic ve Kantor, 1997: 540). Whitehall, “değerini ifade eden bir bilginin kullanılmasının kullanıldığını” belirterek kabul etmektedir (Whitehall, 1995: 8).

Bu şekilde, sonuç olarak değer, üniversite kütüphanelerin birinin “yatırımın değeri” ya da Value of Investment (VOI) olarak adlandırılabilirler. ifade etmesine yardımcı olmaktadır. Yöneticiler sadece “geri dönüşün ne olduğunu” değil, kütüphanelerin nasıl yardımcı olduğunu bilmek istemektedir(Dukart, 2007 : 49). Bir yazar bu görüşü özellikle iyi açıklar: Bir tür sayı ile elde edebileceğimiz her türlü hesaplamada çok fazla zaman harcanabilir, ancak yine de bir miktar daha somuttur. İstenilen şey insanların bunu yapmaya başladığını söylemeye başlamasıdır, çünkü bunun burada matematiksel olarak işlerin nasıl yürüdüğünü söylemek yerine, kavramsal inanılmasıdır (Dukart, 2007: 49). Bu pozisyon üniversite kütüphanesi değerinin temelde finansal bir kavram olmadığını; bilginin

değeri, kullanıcılarda iyileştirmeler yapmaya katkısıdır (Wilson, Stenson and Oppenheim, 2000: 3).

1.5. KÜTÜPHANELERİN ETKİ DEĞERİ

Etki ya da sonucun ölçülmesi, bir adım daha ileri gitmek ve hizmetlerin kullanıcılar üzerindeki etkisini değerlendirmeye çalışmak anlamına gelmiştir. “Etki” ve “sonuç”, profesyonel literatürde sıklıkla eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Kütüphane sonucunun tanımları genellikle bireysel kullanıcılar ya da toplu olarak kullanıcılar üzerindeki etkiyi vurgulamaktadır. Etki, bunu kütüphanenin amaç ve hedefleri ile ilgili kurumun hedefleriyle olan ilişkisi ile ilişkilendirmektedir (Poll ve Payne, 2006: 547).

Revill (1990: 333) sonuçları şöyle açıklar: Sonuçlar, kütüphane hizmetlerinin kullanımının nihai sonucu, kullanımın etkisi ve kullanıcı için önemi olarak görülebilmektedir. Bu açıklama, ABD'deki Kolej ve Araştırma Kütüphaneleri Birliği tarafından yankı buldu: Sonuçlar, kütüphane kullanıcılarının kütüphane kaynakları ve programları ile olan temasları sonucunda değiştirilme biçimleridir (ACRL, 1998).

Poll ve Payne (2006: 547), bir kütüphanenin varlığının ve hizmetlerinin kullanımının, müzeler ya da arşivler gibi diğer kültürel kurumlar tarafından gerçekleştirilen değişikliklere benzer şekilde, kullanıcılarının beceri, yeterlilik, tutum ve davranışlarındaki değişiklikleri etkileyebileceğini belirtmektedir.

Genel olarak, kültürel kurumların sonuçları şunları içerir:

- Bilgi,
- Bilgi okuryazarlığı,
- Daha yüksek akademik ya da profesyonel başarı,

- Sosyal içerme (örneğin yaşlı insanlar ya da göçmenler),
- Bireysel refah

Bununla birlikte, bu tür sonuçlar birçok yönden ortaya çıkabilir:

- Olumlu ya da olumsuz
- Doğrudan ya da dolaylı
- Hemen ya da uzun vadeli
- Amaçlanan ve istenmeyen

Araştırmaların gösterdiği gibi sonuçlar,

- her zaman öngörülebilir değildir,
- Genelde radikallerden ziyade önceki deneyimlere bir ektir.
- Tutumlardaki değişim,
- Beceri ve yeterliliklerde bir kazanım ya da davranışta bir değişiklik kullanıcıya umut verici görünüyorsa daha yüksek olacaktır,
- Genellikle sadece uzun vadeli kalkınmada görünür hale gelmiştir.

1.5.1. Etki Değerlendirme Yöntemleri

Kütüphanelerin etkisini değerlendirmek için birçok nicel ve nitel yöntem kullanılmıştır. Nicel yöntemler, yeterlilikler ya da davranışlardaki değişiklikleri ölçmek ya da kütüphane kullanımı ile bir kişinin akademik ya da mesleki başarısı arasında korelasyon bulmaktır. Nitel yöntemler ise, kullanıcıların deneyimlerini ve görüşlerini değerlendirerek sonuçları ölçmek içindedir. Kullanılan çeşitli yöntemler aşağıdaki maddeleri içermektedir:

- Bir eğitim öncesi ya da sonrasında kullanıcı becerilerini ya da bir kütüphane hizmetinin kullanımını değerlendiren testler,
- Performans izleme / veri madenciliği,

- Göze çarpmayan gözlem,
- Kurs çalışmalarında ya da araştırma yayınlarında yapılan alıntıların analizi,
- Başarı verilerinin kullanım verileri ile karşılaştırılması.
- Anketler (baskı, telefon ya da çevrimiçi),
- Görüşmeler,
- Odak grupları, tartışma grupları,
- Kullanıcıların kazandığı beceri ve yetkinliklerin öz değerlendirmesi.

1.5.2. Etki Değerlendirmesi Konuları

Etki değerlendirme projesi aşağıdaki başlıklar altında gruplandırılabilir (Poll ve Payne, 2006: 555):

- Kütüphane kullanımı ve akademik başarı ilişkisi
- Kütüphane ve bilgi okuryazarlığı
- Kütüphane araştırma ilişkisi
- Kütüphanelerin sosyal etkisi
- Kütüphanelerin finansal değeri

1.5.2.1. Kütüphane Kullanımı ve Akademik Başarı İlişkisi

Kütüphane kullanımı ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi belirlemek için kütüphane kullanım sıklığı ve yoğunluğu istatistikleri kişisel başarı verileriyle karşılaştırılmıştır. Bu alandaki araştırmalar öğrencilerin akademik başarısına odaklanmıştır.

Kütüphane kullanımı şu verilerle ifade edilir:

- Kullanım sıklığı ,
- Kullanılan hizmetler,
- Kullanılan derme derinliği,

- Eğitim seminerlerine katılım.

Akademik başarı şöyle ifade edilir:

- Ders çalışma saatleri,
- Sınavlarda alınan yüksek notlar,
- Öğrenci devamlılığı,
- Eğitim dönemi sonrası yüksek istihdam oranı,
- Yayınların kalitesi.

1.5.2.2. Kütüphane ve Bilgi Okuryazarlığı

Kütüphanelerde sonuç araştırması, eğitimde "öğrenme çıktıları" gösterilmesinin önemi nedeniyle, bu konu üzerinde yoğunlaşmıştır. Kütüphaneler, üniversitelerde, özellikle lisans / yüksek lisans çalışmalarında bilgi okuryazarlığı eğitimine giderek daha fazla entegre olmaktadır. "Öğretim kütüphanesinin" yeni rolü, öğretim sonuçlarının değerlendirilmesini gerektirmiştir. Kullanıcı eğitiminin sonuçlarını ölçme yöntemleri zaten iyi bir şekilde test edilmiş ve hatta standartlaştırılmıştır.

1.5.2.3. Kütüphane ve Araştırma İlişkisi

Atıf analizi, bir kütüphanenin kurumundaki araştırmalara ilişkin değerini göstermek için de kullanılmıştır (Ahtola, 2002: 25; Smith, 2003: 344). Tezler, araştırma makaleleri ya da öğrenci makalelerinin bibliyografisindeki alıntılar, kütüphanenin basılı ve elektronik dermesi ile karşılaştırılmıştır. Soru şudur: Atıfta bulunulan materyalin yüzde kaçını yerel kütüphane aracılığıyla elde edilmiş ya da alınmış olabilmektedir. Materyallerin gerçekten kütüphane dermesinden alınmış olup olmadığını

kontrol etmek, ankete katılmak ya da ankete katılmak için yazarlar eklenebilmektedir.

Sorular şunlar olabilir:

- Yayınıızda bahsettiğiniz materyali nerede buldunuz?
- Yerel kütüphaneniz olmadan benzer bir sonuç elde etmiş olabilir miydiniz?

1.5.2.4.Kütüphanelerin Sosyal Etkisi

Bu soru kompleksinde kütüphaneler, bireysel (doğrudan yarar) ya da toplum (dolaylı yardım) için kütüphanelerin değerini göstermeye çalışmıştır. Kullanılan yöntemler görüşmeler, anketler ya da gerçek ve potansiyel kullanıcılar ile odak gruplardır. Çoğu durumda, sosyodemografik verilere (yaş, cinsiyet, etnik grup, gelir, istihdam durumu, eğitim notu) ve kütüphane kullanımına (sıklık, kullanılan hizmetler) ilişkin sorular cevaplardaki örüntüleri tanımak için bir altyapıya sahip olmak için eklenmektedir.

1.5.2.5.Kütüphanelerin Finansal Değeri

Kütüphanelerin para açısından değerlerini ölçmek kesinlikle bütçe sağlayan kurumlar için en ilginç olan etki değerlendirme konusudur. Kütüphane hizmetlerinin çoğu ortak piyasada eşdeğer olmadığından ve bu nedenle “piyasa fiyatları” belirlenemediğinden, ekonomik bir değeri değerlendirmek için iki yol daha denenmiştir:

- Zaman maliyetlerini değerlendirme ("kullanıcının zamanını değiştirme değeri"),
- Koşullu değerlendirme yöntemini kullanmak.

1.6. ÖĞRENCİ BAŞARISI, DEVAMLILIĞI VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR

Öğrenci Başarısı: Eğitim hedeflerini tamamlamaya devam eden öğrenciler, öğrenci başarısının ve dolayısıyla kurumsal başarının kilit bir göstergesidir (Noel ve Levitz, 2008: 4).

Öğrenci Devamlılığı: Mezuniyet oranları ve üniversite notları gibi “öğrenci başarısını” tanımlamak için sık kullanılan bir anahtar performans göstergesidir (Kuh v.d., 2006: 256) ve sadece bir öğrencinin belirli bir sürenin ötesinde üniversiteye devam etmesi olarak tanımlanmıştır.

Bu tanım aldatıcı bir şekilde basittir. Bununla birlikte, bir öğrenci bir kurumdan ayrıldığında ve yıllar sonra (durma) ya da aynı kuruma geri dönmesi özellikle sorunlu hale gelmektedir. Dahası, özellikle problemlidir, çünkü “öğrenci tutulması” ve “öğrenci devamlılığı” gibi bu iki terimi sık sık kullanılacaktır. Her iki terimde, bir öğrencinin kaydını yaptırmaya devam ettiği aynı olayları tanımlamaktadır. Ancak, öğrencilerin yeniden kayıt olmaları üzerine gerçekten iki farklı ve değişik bakış açıları olduğu ileri sürülmüştür. Öğrenci devamlılığı ve öğrenci tutma arasındaki bu ayırım, Hagedorn (2005: 92) tarafından yapılmıştır; bu, elde tutma, kurumsal düzeyde bir başarı ölçüsüdür ve kalıcılığın, bireysel ya da öğrenci düzeyinde bir başarı ölçüsüdür. Başka bir deyişle, “kurumlar öğrencileri tutar ve öğrenciler kalır” biçiminde ifade edilmiştir.

Kalıcılık, İlerleme, Tutma, Tamamlama / Mezuniyet (KİTTM)

Devamlılık/Kalıcılık kavramı, öğrencinin başarısına dayanır. Kalıcılık ile ilgili faaliyetler, öğrencilerin hedeflerini başarıyla tamamladıkları ve akademik programlarını / sertifikalarını / diplomalarını ya da bir kurumdan mezun oldukları bir kampüs ortamı sağlamaya odaklanmıştır.

Noel-Levitz, KİTTM 'yi şu şekilde tanımlamaktadır:

- Kalıcılık, ilk resmi nüfus sayımı tarihindeki herhangi üniversiteye kayıtlı olan öğrenci sayısıdır. Amaç, üniversiteden mezun ve halen devam eden öğrenci sayısını ölçmektir.
- İlerleme, bir kurumun sebatle ilişkili olduğunu tespit ettiği herhangi bir faaliyete katılma oranıdır. Ortak ölçütler, kurs tamamlama oranları, öğrencilerin akademik deneme aşamasındaki başarı oranları ve / ya da girilen akademik kredi saatleriyle kazanılan akademik kredi saatlerinin karşılaştırılmasıdır. İlerleme, öğrencilerin akademik programlarını tamamlamak için gerekli becerileri ve yetkinlikleri göstermelerini ve başarılı bir şekilde tamamlanmalarına devam etmelerini sağlamaktadır.
- Elde tutma, Bahardan bahara kayıtlı kalan öğrenci sayısıdır. Bu sayı genellikle ilk kez, tam zamanlı geleneksel gün öğrencilerinden elde edilir, ancak tanımlanmış herhangi bir üye grubuna uygulanabilmektedir.
- Tamamlama / Mezuniyet, bir üye gruptan kaç öğrencinin mezun olduğu ya da mezun olacağını göstermektedir. Bu tipik olarak önlisans seviye programları için iki ya da üç yıl içinde, lisans düzeyi programı için dört, beş ya da altı yıl içinde ölçülmüştür.

Bilimsel Açıdan Öğrenci Başarısı Tanımları

Yüksek öğrenim uzmanları, bazı unsurları kendi teorik bakış açısına göre güçlendiren çeşitli tanımlanmış yaklaşımlara sahiptir. Araştırma literatüründe bulunabilecek tanımların bir örneğine göre, akademik öğrenci başarısı aşağıdaki biçimde ifade edilmektedir:

- Öğrencilerin, ders kredisi, kariyer gelişimi ya da yeni becerilerin kazanılması gibi eğitim hedeflerini açıkça tanımladığı belirtilmiştir (Tinto, 1993: 10).
- Üniversitede başarılı bir akademik ve sosyal geçmişi olan öğrencinin eğitim düzeyi ve okuldaki deneyimleri ile üniversiteye uygundur (Bean, 1980: 155).
- Öğrencilerin motivasyon ve akademik yetenekleri ile akademik ve sosyal özellikleri arasında eşleşme vardır (Cabrera, Castaneda, Nora, Hengstler, 1992: 143).
- Öğrencilerin kurumlarının akademik ve sosyal yaşamlarına doğrudan katılımının derecesi önemlidir (Astin, 1984: 297).

İKİNCİ BÖLÜM

ERİTRE TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ KÜTÜPHANESİ

2.1. Eritre'nin Ulusal ve Eğitim Tarihi

Bir ülkenin evrensel kaynaklarında hızlı değişime yol açan faktörlerden biri insan nüfusunun artmasıdır. Bu değişikliklerin kapsamı coğrafi ve kültürel sınırları aşan çoklu boyutlara ve etkilere sahiptir (Rena, 2008: 41). Human Development Report, eğitimi “insan güvenliğinin artan zorluklarını ele almak için, insanları kalkınmanın merkezine koyan, ekonomik büyümeyi bir araç olarak değil, bir amaç olarak gören, şimdi ki nesillerin kurmuş olduğu sistemin gelecek nesillerin yaşam olanaklarını koruyan ve tüm yaşamın bağlı olduğu doğal sistemlere saygı duyan yeni bir kalkınma paradigmasına ihtiyaç olduğunu belirtmektedir” olarak tanımlamıştır (UNDP, 1994: 4).

İnsan gelişiminde eğitim, merkezî bir etken olarak kabul edilmektedir ve özellikle Afrika’da bulunan gelişmekte olan ülkelerin bağımsızlıklarından bu yana sosyal ve ekonomik kalkınma yolunda ilerlemeye başladıkları modernizasyonun hayati bir faktörüdür. (Rena, 2008: 75). Afrika kıtasında bulunan Eritre, 1991 yılında bağımsızlığını kazanmış olup bağımsızlık sürecinde sosyal ve ekonomik kalkınma yolunda ilerlemeye başlamıştır. Eritre hükümeti; eğitim başta olmak üzere insan kaynakları gelişimi, ekonomik büyüme ve yoksulluğun azaltılması gibi göstergeleri tüm ulusal kalkınma çabalarının temel taşı olarak ele almaktadır (MOE, 2013: 1). Eğitim, insan çabalarının her alanında büyük ölçekli başarı ve devrim için etkili bir araç olarak baskın bir rol oynamaktadır. Eğitim, bireyin gerçek hayattaki durumu anlamasına ve araştırmasına, genç kuşakların zihninde güven yaratmaya yönelik bir fırsat geliştirmesine ve rasyonel değer odaklı

ulus inşasında ilerleme için güçlü bir temel oluşturmaya olanak sağlamıştır.

Eritre’de, ülkenin ve halkın gelecekteki refahı için eğitim ve öğretimin önemi kabul edilmektedir. Böylece, halkın canlı ve rekabetçi bir ekonomi için gerekli bilgi ve becerileri geliştirme, sosyal kalkınma ve eşitliği teşvik etme, insanların gelir düzeyini artırma ve yoksulluktan kurtulmalarını sağlama potansiyeline sahip olmalarına yol açmaktadır.

Eritre, Afrika Boynuzu'nun kuzey kesiminde Kızıldeniz kıyısında bulunan bağımsız ve gelişmekte olan bir ülkedir. Kuzey batısında Sudan, Güneyde Etiyopya ve Cibuti, doğuda Kızıldeniz ile sınırlanmıştır. Eritre, 24 Mayıs 1991'de Etiyopya ile 30 yıllık özgürlük mücadelesinden sonra fiili bağımsızlığa kavuşmuştur. İki yıl sonra Eritre, 24 Mayıs 1993 tarihinde uluslararası denetimli bir referandumdan sonra %99,8 evet oyu ile resmen ilan etmiştir (MOE, 2003: 1; MOE, 2013: 1) . Ülkenin başkenti Asmara Zoba Makle’dir. İdari olarak ülke iki büyük deniz limanı Massawa ve Asseb Kızıldeniz’de olup altı bölgeye (Zobas) bölünmüştür. Eritre, bağımsızlıktan sonra resmi bir nüfus sayımı yapılmamıştır. Ancak, 2010 yılında yapılan Eritre Nüfus ve Sağlık Araştırması (ENSA) ve Ulusal İstatistik Ofisi (UİO) tarafından yapılan tahminlere göre, günümüz itibariyle toplam nüfus yaklaşık yüzde 3'lük bir yıllık artışıyla birlikte yaklaşık 3,4 milyondur (MOE, 2013: 1). Eritre nüfusu dokuz etnik gruptan (Afar, Bilen, Hidareb, Kunama, Nara, Rashaida, Saho, Tigre ve Tigrinya) olurmaktadır. Nüfus, Hristiyanlar ve Müslümanlar arasında eşit olarak bölünmüş durumdadır. Ülkede konuşulan yaklaşık on farklı dil vardır. Resmi dil olarak ise İngilizce, Tigrinya ve Arapça kullanılmaktadır.

Eritre, 124.000 kilometrekarelik bir alanı kaplar ve Kızıldeniz’e olan sahili yaklaşık 1.200 kilometre uzunluğundadır. Eritre, 500-650 mm arasında yıllık yağış alan havalı yaylaları ile farklı fiziksel formasyon ve iklim

özelliklerine sahiptir; doğu ve batı ovaları 200-400 mm; ve çöllerine sahip güneydoğu bölgesinde üç yağış mevsimi oluşmuştur, Yağışlar, Nisan-Mayıs (küçük yağmurlar), Haziran-Eylül ve Ekim-Mart, son olarak doğu akıntısı ile sınırlıdır. Afar topluluğunun yaşadığı güneydoğudaki Denakil Depresyonu, deniz seviyesinin altında yer alır ve bu bölge yeryüzünde kaydedilen en yüksek sıcaklıklara sahiptir. Ekim 2005'teki National Geographic, bu bölgeyi dünyadaki en acımasız yer olarak tanımlamış, ve “kuru kumlar ve hatta daha kuru olan çakıl yatakları, kayalık lav akıntıları, aktif volkanlar, yanan tuz düzlükleri, ile kaplı olduğunu ve çoğu zaman 120 ° F sıcaklıkları ölçüldüğünü belirtmiştir” (MOE, 2013: 1).

Ülke, birbirini takip eden sürelerle sömürge altında kalmıştı, son sömürgeci ülke Eritre'nin altyapısının tamamen çökmesinden ve ekonomik temellerinin sökülmesinden sorumluydu. 30 yıllık bağımsızlık savaşı ve ardından 1998 yılında başlayıp 2000 yılına kadar devam eden Etiyopya ile sınır savaşı ülkenin sosyoekonomik durumuna olumsuz yansımıştır. Son 10 yıldan beri Eritre, normal büyümesinin ve gelişiminin yavaşlamasına katkıda bulunan tekrarlayan kuraklıklara maruz kalmıştır. Daha da kötüsü, doğal kaynakların bozulması, yetersiz altyapı ve vasıflı insan gücünün eksikliği, genel gelişim sürecine göz korkutucu boyutlar getirmektedir (MOE,2013: 1).

2.2. Eritre Eğitim Sistemine Genel Bakış

Eritre'de eğitim yeni bir girişim değildir. Kökleri, Afrika Boynuzu çevresinde gelişen dini, dilsel ve kültürel gelişmelere kadar uzanabilmektedir. Bu erken dönemlerde, beceri, bilgi ve değerler bir nesilden diğerine sözlü olarak aktarılmıştır. Dini yazıların okunması ve yazılması amacıyla geleneksel öğretim de yaygınlaşmıştır (MOE, 2008: 4). Eritre'nin eğitim geçmişine daha yakından bakıldığında, Hristiyanlık ya da

İslamiyet olsun, ağır dini yönetimli geleneksel eğitimin ağırlıkta olduğu ortaya çıkmıştır. Kilise eğitimi, kilise literatürünü nesilden nesile aktarmada önemli bir rol oynamıştır. Kuran okulları, Eritre Topluluğu'nun Müslüman topluluklarında da benzer bir rol oynamıştır.

Bununla birlikte, Eritre'deki modern eğitimin temeli, 19. yüzyılın ortalarında Eritre'ye ulaşan Avrupalı misyonerler tarafından atılmıştır. Tarih kitapları İsveçli Evanjelik misyonerlerin 1866 yılında Massawa çevresinde bir okul kurduklarını belgelemektedir. Yıllar içinde, çeşitli politik, sosyal ve ekonomik faktörler Eritre'nin gelişimini etkilemiş ve bugünkü formunu şekillendirmiştir (MOE, 2008: 4).

Önceki sömürgeci güçler boyunca eğitim sistemi ve müfredat, Eritrelilerin marjinalleşmesini kasıtlı olarak sürdürmüş ve onurlarını zedeleyen aşağılayıcı kavramlara ve uygulamalara maruz bırakmıştır. Aynı şekilde, 30 yıl süren bağımsızlık savaşı, her yönden sonucunu ortaya koymuştu; ekonomi ve altyapı çökmüş, eğitim ve sağlık dahil sosyal hizmetler dağılmıştır.

Bağımsızlık savaşı sırasında Eritre'deki eğitim kalitesi, sömürgeciler eğitime öncelik vermediği için en düşük seviyedeydi. Eritre'deki eğitim sistemi, sömürgecilik ve savaş koşulları altında uzun süren ihmalin tüm belirtilerini göstermektedir.

Diğer yandan, bu uzun süren bağımsızlık savaşı sırasında (1962-1991), eğitim, mücadelenin başarısı için kritik değer olarak değerlendirilmiş; mücadelede yer alan Eritreanlar savaş alanında bile eğitilmiştir. O zamanlar, sayıca az olsa da, Eritre Halkının Kurtuluş Cephesi (EPLF), ülkenin kurtuluş bölgelerinde okullar ve yetişkin okuryazarlık programları kurmuştur. EPLF, zor şartlar altında bile, bağımsızlık mücadelesinin ve aynı zamanda ülkenin sosyo-ekonomik kalkınmasının artırılmasında Eritrelerin

genel bilincini yükseltmek için bir temel taşı olarak eğitim almıştır. Tüm vatandaşlar yaşları, cinsiyetleri, etnik kökenleri, dini, mekânları ve meslekleri ne olursa olsun resmi ve resmi olmayan yollarla öğrenmeye teşvik edilmiştir. Bu deneyim bağımsızlıktan sonra Eritre'de Ulusal Eğitim Sistemi kurulmasının temeli olmuştur (MOE, 2003: 1).

Kuşatma sırasında 1991'de eğitim ve öğretim erişim, altyapı ve kalite açısından son derece sınırlıydı. O zamandan beri Eritre, eğitim sistemini rehabilite etmek, genişletmek ve iyileştirmek için önemli geliştirmeler kaydetmiştir. Herkes İçin Eğitim (HIE) bağımsızlıktan sonra yenilenmiş bir güçle takip edilip ülkenin her yerine yayılmıştır. Nitekim, eğitim sektörü altyapı rehabilitasyonu ve eğitim sisteminin genel genişlemesi açısından önemli geliştirmeler kaydetmiştir. Hükümetin okuryazarlığı ortadan kaldırma konusundaki kararlılığının en açık ifadesi, orta ve yüksek öğretim de dahil olmak üzere tüm düzeylerde Eritrilere yönelik ücretsiz eğitim beyanıydı. Ayrıca, geçmişte ilköğretim tüm vatandaşlar için zorunlu iken, temel eğitim okul çağındaki çocuklar için zorunlu hale getirilmiştir (MOE, 2013: 1).

Eritre'nin eğitim sektörü, eğitimde önemli adımlar ve değerli başarıların algılandığı çeşitli aşamalardan geçmiştir. Ancak, gelişmiş erişim, hakkaniyet, kalite ve ilgili eğitim sağlamak için çözülmesi gereken birçok zorluk vardır. Buna ek olarak, 20. yüzyılın talebi ve yukarıda bahsedilen zorluklar ile uyumlu eğitimsel öncelikler ve uygulamalar, temel bir ulusal eğitim reformu ihtiyacını başlatmıştır. Böylelikle, Eritre hükümeti eğitim sistemi üzerinde kalite, erişim, eşitlik ve eğitimin uygunluğunu belirleyen genel hükümet politikasıyla tutarlı büyük bir reform başlatmıştır.

Hızlı bir dönüşüme duyulan ihtiyacın arkasındaki ana gerekçe şunlardır; (MOE, 2003: 4)

- İnsan gücünün, kaynakların, çabaların ve eğitim sistemindeki zamanın tüm israfı, mümkün olduğu ölçüde ortadan kaldırılmalıdır;
- Tüm kapılar ve imkanlar, tüm Eritrilere, hem profesyonel hem de kişisel olarak tam potansiyellerine ulaşmak için açık olmalıdır;
- Eğitim, herhangi bir eğitim seviyesinin sonunda, herhangi bir kişinin eğitim seviyesi ya da eğitimi ile orantılı olarak kazançlı bir iş bulabileceği şekilde istihdam odaklı olmalıdır;
- Eğitim sistemindeki eğitim ve öğretimin standartları ve kalitesi, sistemin ürünlerinin uluslararası eğitim ve istihdam alanında yüksek derecede kabul edilebilirliğe sahip olması için yeterince yüksek olmalıdır.

Eğitim sisteminin bu kadar büyük bir genişlemesinin ve yenilenmesinin ana hedefleri aşağıdaki gibidir (Rena, 2005: 6):

- Tüm okul çağındaki nüfus için evrensel ilköğretim ve ortaokul eğitimi;
- Öğrencilerin yanı sıra üniversite eğitime ve istihdam hazırlanma esnekliğine, zenginleştirilmiş bir müfredata sahip, genişletilmiş entegre lise eğitimi;
- Geniş bir mesleki okullar ve sosyal üniversiteler sosyal üniversiteler ağı;
- Ülkenin çeşitli bölgelerinde bulunan yaklaşık sekiz üniversite için bir vizyon;
- İnsanların okuldaki iş ve okula dönüş yapmaları için esnek ve opsiyonel bir sistem.

Eğitimin sürmekte olan ulusal yeniden yapılanma süreci sonucunda, Eritre hükümeti eğitim politikasını ulusal kalkınma sürecinin en önemli önceliğine yerleştirmiştir. Buna paralel olarak, ülkenin farklı bölgelerinde sekiz yükseköğretim düzeyinde eğitim kuruluşu kısa bir süre içinde kurulmuştur.

2.3. Eritre'de Yüksek Eğitim

Asmara (UoA) üniversitesi, 2004 yılına kadar ülkenin yüksek öğretim ihtiyaçlarına hizmet veren tek enstitü / üniversiteydi. UoA, 1950'lerde İtalyan misyonierler tarafından kurulmuştur. Kurum yılda en fazla 1.200 öğrenci alan sınırlı bir kapasiteye sahiptir. Herkes için artan eğitim ve öğretim talebi ile UoA, yükseköğretim düzeyinde yeterli öğrenciyi bünyesine alamamış ve ülkenin yükseköğretim ihtiyaçlarını karşılayamamıştır.

Bu doğrultuda, ülke çapında yükseköğretimin desantralize edilmesine ve genişlemesine ihtiyaç duyulmuştur. Sonuç olarak, 2004 ve 2005 yıllarında ülkenin farklı bölgelerinde yedi yeni IHE kurulmuştur. Bunlar (Eritrea Center for Strategic Studies, 2014):

- Eritre Teknoloji Enstitüsü (EIT), Mai Nefhi, şunları içerir:
 - Eğitim Fakültesi
 - Mühendislik ve Teknoloji Fakültesi
 - Bilim Fakültesi
- Hamelmalo Tarım Üniversitesi (HAC), Hamelmalo
- Asmara Sağlık Bilimleri Üniversitesi (ACHS), Asmara.
- Orotta Tıp ve Diş Hekimliği Üniversitesi (OSMDM), Asmara.
- Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Üniversitesi (COMSAT), Massawa.
- Halhale İşletme ve Ekonomi Üniversitesi (HCBE), Halhale.
- Sanat ve Sosyal Bilimler Üniversitesi (CASS), Adi Keih.

Yüksek Öğretim Ulusal Kurulu'nun (NBHE) misyonu, yüksek öğretimi teşvik etmek ve tüm Yükseköğretim Kurumlarının (IHE) eğitim, araştırma ve kamu hizmetleri açısından mükemmellik merkezi olma yolundaki

ilerlemesini kolaylaştırmaktır. Bu süreçte, NBHE, ülkedeki bilgi temelli ekonominin kurulmasına öncülük etmede önemli bir rol oynama niyetindedir. Kurul, Eritre'deki yükseköğrenim ve araştırma sektörünü planlamak, değerlendirmek, geliştirmek, teşvik etmek, tüm IHE'nin tanıtımını kolaylaştırmak için ve ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması için geniş bir yetkiyle görevlendirilmiştir. Kurulun görevleri; yükseköğretimin ilgisini temsil etmek, IHE'nin yönetim mekanizması işlevlerini denetlemek ve Eritre Hükümeti adına ülkede yükseköğretimin genel gelişimine rehberlik edtmektir. Ayrıca, hükümete Yükseköğretimle ilgili konularda tavsiyelerde bulunmaktadır. Eritre Devleti Yükseköğretimi'nin (HE) politikası temel alanlarını da tanımlayan aşağıdaki stratejik ilkelere ya da temellere bağlıdır:

- Yüksek öğretim sisteminin uygunluğu,
- Yüksek öğretime erişim ve eşitlik,
- Yüksek öğretim kalitesi,
- Yüksek öğretim sisteminin sürdürülebilirliği,
- Araştırma ve geliştirme.

2.4. Eritre Teknoloji Enstitüsü (ETE)

Reformun pek çok sonucu arasında yer alan Eritre Teknoloji Enstitüsü (ETE) Üniversitesi 2003 yılında kurulmuştur. Mai Nefhi Üniversitesi olarak da bilinen ETE Üniversitesi, Mai Nefhi barajının yakınında, Asmara'nın yaklaşık 12 km. güneybatısında yer alan bir enstitüsüdür. Enstitünün başlangıçta üç fakültesi oluşturmuştur; Mühendislik ve Teknoloji Fakültesi, Bilim Fakültesi ve Eğitim Fakültesidir. Çeşitli çalışma alanlarında resmen tanınan yükseköğrenim derecelerine sahip kurslar ve programlar sunan bir meslek yükseköğrenim kurumudur. Enstitü, bilim, mühendislik ve eğitim alanında 5.000-5.999 yıllık öğrenci kapasiteli ile Eritre'deki ana enstitüdür.

Enstitüye ilk öğrenci alımı Ocak 2004 yılında başlamıştır ve 2003-2004 öğretim yılında yaklaşık 5.500 öğrenci kabul edilmiştir.

Üniversite, kalite ve uygunluk erdemlerine bağlı olarak bilginin takibi, geliştirilmesi, yayılması ve korunmasında mükemmellik merkezi olma, öğretim, araştırma ve teknolojik inovasyonda yüksek mükemmellik standartlarını yakalamak ve bölgesel, kıta seviyelerinde önde gelen bilim, teknoloji ve eğitim enstitüsü olmak amacı ile kurulmuştur.

Üç fakülte, ön lisans, lisans programlarının yanı sıra biyoloji ve kimya gibi bazı bölümlerde üniversite sonrası eğitimi veren 30 civarında bölümden oluşturmaktadır. Geçtiğimiz iki akademik yılda EIT'ye yaklaşık 3.000 öğrenci başvurmuştur. Enstitüde yerli ve yabancı 275 öğretim elemanın çalışmaktadır. Bu öğrenim yılında enstitüden; sırasıyla 1.207 ve 1.463 öğrenci mezun olmuştur. Kurumda fakültelerin ve yüksekokul öğrencilerinin ihtiyaçlarına hizmet eden bir merkez kütüphane vardır.

2.5. Eritre'de Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü (KBBB)

Asmara Üniversitesi'ndeki Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü (KBBB) İşletme ve Ekonomi Fakültesi bünyesinde yer almıştır; KBBB programı, Batı Ontario Üniversitesi'nden MLS'ye sahip olan Adhana Mengsteab tarafından yönetilmektedir (Richardson, 2014: 231). KBBB bölümünde çalışan tam zamanlı bir öğretim üyesi daha vardır. Okul kütüphanelerinde uzmanlaşan Dr. B.S.B. Kumar, ayrıca akademik uzmanlık alanı Saho dili olmasına rağmen, üniversite kütüphane yardımcısı İbrahim Muhammed de bölümde dersler vermektedir. Bununla birlikte, bölüm sadece bir yıllık bir sertifika (ya da yüksek okul sonrası) programı edinme, bibliyografya ve dizinleme, kataloglama, sınıflandırma ve referans hizmetleri, vb. 10 ders sunmuştur. Hazırlık yılında İngilizce dersi de zorunluydu.

Bu dönemde, KBBB'deki üniversite programının dört yıllık bir diploma programına genişletilmesi için ihtiyaç vardı, bu da sadece bir temelden fazlasını teşvik eden kütüphanecilik için yüksek lisans düzeyinde bir eğitim programının yanı sıra becerileri gelişmiş yaratıcı ve entelektüel becerileri teşvik eden bir bilgi çalışmalarına da yol açılmıştır (Richardson, 2014: 231).

2004 yılında eğitim reformu sürecinin sonucu olarak Asmara Üniversitesinin ademimerkeziyetçi ve genişlemesi, KBBB departmanının lisans ve ön lisans programları sunan tam bir üniversite programına dönüşmesinin yolunu açmıştır.

O zamandan bu yana KBBB departmanı ETE'deki Fen Fakültesi'nde yer almaktadır. Halen Yard. Doç. Dr. Adhana Mengsteab bölüm başkanıdır. Şu anda Kütüphane ve Bilgi Bilim Bölümü'nde dört yıllık Lisans Programı ve Arşiv Bölümü'nde de iki yıllık ön lisans programı sunulmaktadır. Ayrıca, yüksek lisans ve doktora programlarını yurtdışında yapmak üzere bölüm öğretim elemanlarına çalışma izni vermektedir.

Bölüm, Bölüm başkanı da dahil olmak üzere 9 tam zamanlı ve bir yarı zamanlı öğretim elemanı vardır. İki bölüm personeli, doktora ve yüksek lisans eğitim için yurt dışında çalışmaktadır. Toplam uzman kadrosunda 5 yüksek lisans ve 4 lisans mezunu, bir Yardımcı Doçent IV, bir Öğretim Elemanı II ve bir başka Öğretim Elemanı I, 2 yabancı öğretim görevlisi ve 4 Yüksek Lisans Asistanı vardır, Ayrıca yarı zamanlı çalışan Öğretim Görevlisi II kadrosunda bir çalışan daha vardır (LIS, 2015).¹

¹ Eritre'de ünvanlar her bir başlık içinde 1-4 olarak terfi ettirilmektedir.

Bölüm şunları amaçlamaktadır:

- Kütüphanecilik mesleği hakkında bilgi sahibi olabilmeleri için Kütüphane ve Bilgi Biliminde yeterli düzeyde eğitmek ve öğretmek,
- Kütüphanecilik mesleğinin temel teorileri ve becerilerini, iş performansında mükemmelliğe çevirmek için bilgi kaynaklarının kullanılmasını öğretmek donatmak. Öğrencilere alanın temellerini, eylemleri ve olayları uzman yorumuyla varsayımdan ziyade standart prosedürler aracılığıyla işleyebilecek şekilde kavrayabilirliğini aşılacak. Sosyal ortamdaki bilgi olgusu anlatmak,
- Farklı topluluklar ve kuruluşlardaki bilgi kurumlarını farklı performans düzeylerinde etkin bir şekilde yönetmek,
- Öğrencilere bilgi kaynaklarının değeri ve hayati önemine dair kamuoyunda açık ve net bir farkındalık yaratmak ve sürekli destek sağlamak için mesleğini tanıması ve anlamasını sağlamak,
- Mesleğin konuları ile ilgilenirken ahlaki düşünceyi aşılacak,
- Bilgi uzmanlığı konusunda yardımcı olmak üzere diğer bölüm ve üniversitelerle işbirliği yapmak,
- Bilgi kaynaklarını, hizmetlerini ve kullanımını tanıtmak,
- Bilginin üretimini, organizasyonu, depolanmasını, erişimini, muhafazasını ve dağıtımını ile tanıtmak,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin değerini algılamaya motive etmek,
- Uygulamalarını kütüphanelerde ve bilgi merkezlerinde yönetmelerine yardımcı olmak,
- Kullanıcıya bilgi aktarımı, kavramını ve yeterliliğini kolaylaştırmak, kullanıcı ihtiyaçlarını öngörmek,
- Uygun çözümlerin sağlanmasına yönelik problemlerin analizini ve değerlendirmesini öğretmek,
- Ülkeye uygun ve ilgili temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak ve profesyonel danışmanlık sunmak.

Adayların profesyonel alımını dengelemek için, hem fen bilimleri hem de sosyal bilimler fakültelerinden öğrenciler bölümlere kabul edilmektedir. Öğrenciler fen bilimleri için 139, sosyal bilimler için 140 maksimum kredi saati almaları gerekmektedir.

Öğrencilerin alması gereken dersler aşağıdaki gibidir (LIS,2015):

Zorunlu Dersler

- Bilgi Bilimine Giriş
- Kütüphane Otomasyonuna Giriş
- Derme Yönetimi
- Kütüphaneler ve Bilgi Merkezi Yönetimi
- Kataloglama
- Bilgi Okuryazarlığının Temelleri
- Bilgi Organizasyonu ve Erişimi
- Bilgi Toplumu
- Sınıflandırma
- Okul Kütüphanesi
- Sağlık Bilgi Sistemleri
- Bilgi Politikası
- Bilgi Yönetimi
- Araştırma Yöntemleri
- Bibliyografya
- Dizin ve Öz Hazırlama
- Dijital Kütüphanelere Giriş
- Bilgi Ağı
- Bilgi Hukuku ve Etik
- Kütüphane Uygulaması
- Kullanıcı Odaklılık
- Bilgi Sistemlerinin Yönetimi I

- Bilgi Girişimciliğinin Temelleri
- Kütüphaneler ve Bilgi Merkezleri için Web Sitesi Tasarımı
- Bilgi Sistemleri Yönetimi II
- Bilgi Yönetimine Giriş
- Bitirme tezi

Sosyal Bilimler Öğrencileri için Ortak Dersler

- Temel Matematik
- Antropoloji ve Arkeolojiye Giriş
- Eritre Dilleri ve Edebiyatına Giriş
- Coğrafyanın Temelleri
- Bilgisayar Bilimlerine Giriş
- Ekonomiye giriş
- Siyaset Bilimine Giriş
- Uluslararası İlişkiler
- Sosyoloji ve Sosyal Hizmetin Temelleri
- Dünya Tarihi

Fen Bilimleri Öğrencileri için Ortak Dersler

- Genel Biyoloji I
- Genel Kimya
- Genel Fizik I
- Genel Fizik II
- Bilgisayar Bilimine Giriş
- Python kullanarak Programlamaya Giriş
- Matematiğe Giriş
- Hesaplamaya Giriş

İlgili Dersler

- Arşiv ve Kayıt Yönetimine Giriş
- Programlamaya Giriş
- Veri Yapısı ve Algoritma
- Veritabanı Kavramları
- Multimedya Bilgi Sistemi
- İletişim Ağı

Sosyal Bilimler Öğrencileri için Seçmeli Dersler

- Yasal Bilgi Sistemleri
- Sağlık Bilgi Sistemleri
- Tarımsal Bilgi Sistemleri

İngilizce Dersleri

- Birinci Sınıf İngilizce I
- Birinci Seviye İngilizce II
- İleri İngilizcesi I
- İleri İngilizce II

2.6. Eritre'deki Kütüphanelerin Durumu

Eritre'deki kütüphane sayısını Türkiye İstatistik Kurumu ve benzeri bir merkez ya da Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü gibi halk kütüphanelerinin bağlı bir birim olmadığı için saptmak zordur. Ancak Richardson'a göre 89 makul bir tahmindir (Richardson, 2014: 231). Farklı türdeki kütüphanelerin gerçek sayılarına gelince, ülkede 31 okul

kütüphanesi, 23 özel kütüphane, 18 özel araştırma kütüphanesi, 9 halk kütüphanesi ve 8 arşiv vardır. Günümüzde yeni kütüphaneler inşa edilmektedir. Ne yazık ki, Eritre'de ülke çapında standartları belirlemek ve bir model olarak hizmet etmek için bir ulusal kütüphane mevcut değildir. Dahası, hiçbir devlet kurumu ulusal kütüphane kurmak için yeteri kadar güçlü görünmemektedir. Belki de Asmara'daki en iyi kütüphaneler özel kurumlardadır. Örneğin, Dünya Bankası (DB) kütüphanesi buna örnektir olarak gösterilebilir. Ancak bu kütüphanenin derme özelliklerini belirlemek oldukça zordur, kütüphaneye çünkü düzenli olarak elektronik ortamda ulaşım sağlanamamaktadır. Ancak yine de bu kütüphane gelecekte ulusal kütüphane olarak düzenlenebilecek yapıdadır.

Eritre'de bir ulusal arşiv de ne yazık ki henüz oluşturulmamıştır. Bu konuda önemli bir derme Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi'nde bulunmaktadır (ADM). Şu an için merkezin birçok şeye ihtiyacı vardır: örneğin, son bilgi teknolojisi desteğinde daha iyi arşivcilik eğitimi almış personel gibi (Richardson, 2014: 231). Bu merkez gelecekte ulusal arşiv olarak düzenlenebilecek yapıdadır.

Eritre'de çoğu kütüphane nispeten kısa çalışma saatlerinde hizmet sunmaktadır. Kitap dolaşımı, az bir ücret ödeyerek elde edilebilecek bir üyelik kartı bulundurmak suretiyle gerçekleştirilmektedir. Dermeler açık raf düzenindedir ve DDC'nin son sürümü sınıflama sistemi olarak ülke çapında kullanılmaktadır. Eritre'de kütüphanelerde bulunan yayın sayıları oldukça azdır. Üniversite kütüphanesi dışında kütüphanelerde basılı ya da bilgisayar ortamında kataloglar bulunmamaktadır (örneğin, Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları'na göre standart temel giriş öğeleri ile hazırlanmış kataloglar ya da Amerikan Kongre Kütüphanesi Konu Başlıkları listesine göre konu erişimi ile hazırlanmış tam standart kataloglama yoktur). Yine de yavaş internet erişimi ile birlikte bilgisayar teknolojisinin mütevazı bir

kullanımı vardır. Ancak, referans hizmeti belirgin değildir (Richardson, 2014: 231).

2.7. Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi (ETE Kütüphanesi)

ETE Kütüphanesi, 2004 yılında ETE'nin kurulmasına paralel olarak kurulmuş, üniversitenin genel misyonunun gerçekleştirilmesini desteklemek ve kolaylaştırmak amacıyla çalışan merkezi bir kütüphanedir. Kütüphane, müfredatı destekleyen, öğrencilerin ve fakülte çalışmalarının yanı sıra araştırmanın ihtiyaç duyduğu bilgi taşıyıcılarını sağlayan etkili hizmetler sunmayı amaçlamaktadır.

Kütüphane, 1.200 m²'lik bir alanı kaplayan kendi binasına sahip bir kampüs içindedir. ETE kütüphanesinin bütçesi, kurumun toplam bütçesinin yaklaşık %10'dur. Son iki akademik yılda kütüphanenin bütçesi yaklaşık 500.000 Eri Nakfa (Eritre para birimi= 34.000 USD) olarak belirlenmiştir ve bütçenin talebe göre esneklik gösterdiği belirtilmektedir.

ETE kütüphanesi, tüm kullanıcılarına akademik ihtiyaçları ile başa çıkma ve bilgilerini geliştirme konusunda etkili hizmetler sunmaya çalışmaktadır. ETE kütüphanesi 11 uzman ve 17 kütüphaneci olmak üzere toplamda 46 elemana sahiptir. Kütüphanenin kullanıcıları doğal olarak üniversitede bulunan öğrenciler, akademisyenler ve çalışanlar olarak kabul edilse de, kütüphaneyi günlük 200-1.200 arasında değişen günlük kullanıcı / öğrencisi kullanmaktadır. Ayrıca 25 öğretim üyesi günlük olarak kütüphaneyi ziyaret etmektedir. Profesyonel kütüphanecilerin sayısının öğrenci sayısına ilişkin uluslararası standartlarına daha yakından bakıldığında, Konya'nın da belirtildiği gibi, 300 öğrenciye 1 profesyonel kütüphaneci düşmektedir (Konya, 1990: 89). Bu durumda uzman personelin kütüphanecilik eğitimi

almış olduğu varsayılırsa, uzman personel ve kütüphaneciler toplamı kütüphanede çalışan profesyonel kütüphaneci sayısını verebilmektedir. Dolayısıyla, son iki akademik yıl örnek olarak alındığında standartlar açısından, profesyonel kütüphaneciler ve kütüphaneyi düzenli kullanan günlük aktif kullanıcılar oranının iyi sayıda olduğu söylenebilmektedir.

Gelecek akademik yıl başlatılması planlanan dijital kütüphane sisteminin uygulanmasında gelişmeler devam etse de, günümüzde ETE kütüphanesinin çalışmaları çoğunlukla elle yürütölmektedir. Kitap ödünç verme hizmeti sadece fakölte içinde yapılmaktadır. Bunun için: fakölte kimlik numarası, tam adı, fakölte, bölüm ve ev adresi, vb. fakölte kullanıcısı hakkında bilgiler içeren kartlar kitap ceplerinde yer almaktadır ve bu işler elle yapılmaktadır. Ancak, dolaşım hizmetleri (kitapların verilmesi ve iade edilmesi) sadece fakölte çalışanlarına ödünç verme hizmeti sağlamaktadır. Ayrıca, kütüphane tüm kullanıcılara okuma hizmetleri sağlar ve kütüphane kullanıcılarının kütüphane binasının içindeki kaynakları kullanma hakkı vardır.

Kütüphanede eski bir kart katalog vardır ancak uygun yerde olmadığı için kullanılmamaktadır. Ayrıca henüz kütüphane otomasyon sistemi olmadığı için kaynak aramaları doğrudan raflardan yapılır.

Derme, kütüphane kimliğinin merkezi olmuştur ve kütüphanenin örgütlenmesinin ve profesyonel yönetiminin yapısını şekillendirmiştir (Dempsey, Malpas, & Lavoie, 2014: 393). Açıkça, kütüphane dermesinin niteliğı ve geçerliliğı, hedef grup kullanıcılarının ihtiyaçlarını desteklemede önemini ortaya koymaktadır. Üniversite kütüphaneleri, bilgi ve bilgi üretiminin hızla büyümesi ve aynı zamanda değışen kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak için her zaman dermesini güncellemeye devam

etmektedir. ETE kütüphanesinin toplam dermesi yaklaşık 60.000'dir. ETE kütüphanesinin bugünkü durumuna bakıldığında, yayın sağlama süreci esas olarak bağışlara dayanmaktadır. 2016 yılında 700 kitap bağış yoluyla kütüphaneye girerken, satın alınmış kitap bulunmamaktadır. 2017 yılında da benzer şekilde, bağış yoluyla yaklaşık 400 kitap kütüphaneye girmiştir ve yine kütüphaneye satın alınan kitapların girişi yapılmamıştır. Ancak, kütüphane kaynaklarının her iki şekilde de, yeni kaynakların girişindeki artış, dermenin yenilenmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Yukarıda gösterilen verilerde, yeni bağışlanan kitapların sayısının azaltılması ve satın alınan kitapların bulunmaması, dermenin yeterince yenilenmediğini göstermektedir. Ayrıca, derme geliştirme politikası uyarınca kütüphane kaynaklarının seçimi sadece öğretim kadrosu ve kütüphanecilere göre işlemektedir. Kütüphane, ülkenin üç resmi dilinde yazılmış yaklaşık 6-8 yerel gazete almaktadır. Ancak başka bir yabancı gazete ya da yabancı dilde yazılmış başka bir gazete ve dergi henüz sağlanmamaktadır.

Kütüphaneler, binlerce malzemeyi depolamak olup yönetilmiş; bu nedenle, kaynaklarını, son kullanıcılara mümkün olan en kolay erişime sağlayacak şekilde düzenlemeye yardımcı olan bir sistemi benimsemeleri gerektirmektedir. Dünyadaki çeşitli kütüphaneler tarafından kullanılan birçok sınıflandırma sistemi vardır; en yaygın olanlardan bazıları arasında Dewey Decimal Classification (DDC), Library of Congress Classification (LCC), Colon Classification (CC) and Universal Decimal Classification (UDC) yer almaktadır. Kütüphane kullanılan sınıflandırma sistemleri, kaynak erişimini kolaylaştırmak için önemli işlemlerden biridir. ETE kütüphanesi de, kullanıcılarına kaynak erişimini kolaylaştırmak için DDC sınıflandırma sistemini uygulamaktadır. Dahası, ETE kütüphanesi kullanıcıların dermeye makul arama süresi içerisinde ulaşmalarına yardımcı olmak için Anglo- Amerikan Kataloglama Kuralları 2'yi kullanmıştır. Kataloglama kuralları kaynağa ulaşmak için kütüphanelerde kullanılan

diğer önemli bir araçtır ve AAKK2 tüm dünyada yaygın olarak kullanılan standart bir kataloglama sistemidir. Bu sistem, bir kitabın ya da diğer kaynakların bibliyografik veri/kayıtlarını sağlayarak kullanıcıların kütüphanede kolayca erişmelerini sağlamaktadır. Ayrıca kütüphane dermesinde ne olduğunu gösterip bir ürün seçiminde yardımcı olmuştur. Son kataloglama standardı olan RDA henüz uygulama ortamı bulamamıştır.

ETE kütüphanesi, günde 12 saat hizmet vermektedir. Ayrıca, akşam ve haftasonu hizmetleri de sunmaktadır. Hafta içi çalışma saatleri sabah 08:00-12:00 ve 14:00-18:00 saatleri arasında, gece hizmeti ise 19:00 -22:00 saatleri arasındadır. Ayrıca, hafta sonu hizmetleri cumartesi günleri sabah 08:00-12:00 arasında verilmektedir. Kütüphane, bibliyografik tarama hizmetleri ve kaynakların kullanım hizmetlerini konferans yöntemi yoluyla desteklemektedir. Kütüphane hizmetleri desteklemek için yararlı araçlardan biri olarak bilgisayarları kullanmaktadır. Kütüphanede kullanıcılara bilgi verebilecek malzemelerin asılabildiği bir bülten panosu, konferanslar ve toplantılar, eğitim grupları için değerli olabilecek toplantı salonları yoktur. Kütüphane, özellikle elektronik kaynaklar bakımından yeterli kaynak sağladığını varsaymaktadır. Ancak, kütüphanede kullanıcıların beklentilerini, kütüphaneye ilgili soruları, vb. araştırmak için herhangi bir araştırma yapılmamıştır. Verilen hizmetler değerlendirildiğinde, kurumdaki öğrenciler ve araştırmacılar için tatmin edici hizmet ve kaynak sıkıntısı olduğu görülmektedir.

Buna karşın kütüphane, kullanıcılarına değer verir ve daha iyi hizmetler sunmak için olası iyileştirmeler üzerinde çalışmaya devam etmektedir. İlgili kullanıcılara daha iyi hizmetler sağlamak için kütüphane yakın zamanda Helsinki Üniversitesi Kütüphanesi ile işbirliğine dayalı bir çalışma başlatmıştır; Helsinki Üniversitesi'nin kütüphanesi Finlandiya'daki en büyük disiplinlerarası bir üniversite kütüphanesidir. ETE kütüphanesi

gelişme süreci üzerinde çalışsa da hizmetlerini istediği seviyeye getirmek için daha uzun süreye ihtiyacı vardır.

Kütüphane işlemlerin el ile yapılmasının yanı sıra kütüphane, zayıf yayın sağlama sistemi, dermesinin eski olması, fakülte ve öğrencilerin daha az katılımı gibi problemlerle karşı karşıyadır. Kütüphane, kullanıcılarca danışma ya da araştırma yerinden ziyade çalışma salonu olarak algılanmaktadır. Kütüphanenin geliştirilmesi için üniversite yönetimi yeterli dikkati ve önceliği göstermemiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÜTÜPHANE KAYNAKLARININ KULLANIMI VE ÖĞRENCİ BAŞARISI ANALİZİ

3.1. Giriş

3.1.1. Problem

Üniversite kütüphanesinin rolü, çevrimiçi katalogların, CD-ROM'ların, çevrimiçi veritabanlarının, diğer elektronik kaynakların, yeni doküman teslim yöntemlerinin ve bilgiye erişimin ortaya çıkmasıyla değiştirmeye başlamıştır. Günümüzde öğrenciler bilgiye erişmek için çok çeşitli seçeneklere sahiptir, özellikle kullandığı materyallerin kaynağı, formatı ve içeriği ile birlikte nerede, ne zaman ve hangi bilgilere erişecekleri konusunda sınırsız tercihleri vardır. Öğrenciler tarafından bilgiye ulaşma araçları üzerindeki bu kayma durumu, öğrencileri kütüphanenin aktif kullanıcısı olmaları yönünde düzenlemiştir. Sonuç olarak, üniversite kütüphanelerin öğrencilerin akademik performansı üzerinde oynadığı rolü tartışmalıdır.

Sorular şöyledir:

- Kütüphane tarafından sağlayan bilgi kaynaklarının kullanılması, öğrencilerin akademik performanslarına olumlu katkı sağlar mı?
- Kütüphanenin bir yer olarak değeri, sağladığı kaynak ve hizmetler azalmakta mıdır?
- Öğrenciler hala kütüphaneleri ve sağladığı kaynakları kullanmakta mıdır?

Üniversite kütüphanelerinin öğrencilerin akademik performansına katkısının değerini göstermeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Yukarıdaki hususları dikkate alırken bu araştırmanın ana sorusu, özellikle kütüphane kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin akademik performansı arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmektir.

3.1.2. Amaç

Bu çalışma, kütüphane kaynaklarının öğrencilerin akademik performansı üzerindeki etkilerini belirlemek için planlanmıştır. Çalışmanın amacı, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi örneğini alarak, kütüphane kaynaklarının ve hizmetlerinin öğrencilerin akademik performanslarının kalitesine katkısını keşfetmeyi araştırmaktadır.

Spesifik olarak, çalışma aşağıdakileri gibi belirlenmiştir:

- Kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin performansı arasındaki korelasyon, öğrencinin ağırlıklı not ortalamasına (AGNO) göre ölçmek,
- Kütüphaneyi yer olarak kullanma ve öğrencilerin ağırlıklı not ortalamasına göre ölçülen sonuçlar arasındaki ilişki,
- Öğrencilerin kütüphanedeki hazır bulunma sırasında yaptıkları etkinlikler ve genel not ortalaması arasındaki ilişki,
- Öğrencilerin kütüphaneyi ziyaret etmesinin amacı ve not ortalaması arasındaki ilişki,
- Öğrencilerin sosyo demografik özellikleri ile kütüphane kaynaklarının kullanımı arasındaki ilişki,
- Öğrencilerin kütüphane kaynaklarının ve kütüphanenin kendisinin bir yer olarak yararlı ve tatmin edici olduğuna dair algıları,

- Öğrencilerin kütüphane kaynaklarından etkin şekilde faydalanmalarını engelleyen problemler.

3.1.3. Önem

Bu araştırmanın sonucu, ETE kütüphanesinin sağladığı kaynak ve hizmetlerin öğrencilerin akademik performansı üzerinde oynayabileceği rolün gösterilmesine yardımcı olacaktır. Bu araştırma, kütüphane yöneticilerine ve üniversite liderlerine, üniversite kütüphanelerin öğrencilerin akademik performansına sağladığı değeri ve dolayısıyla kurumsal hedeflere ulaşmalarını anlamalarını destekleyecektir. Kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin akademik performansı arasındaki ilişkiyi göstererek, bu çalışmanın sonuçları, kütüphane yöneticilerini ve ilgili kurumları, kütüphane tarafından sağlayan kaynakları ve hizmetleri geliştirmek için gerekli altyapının sonuçlarla daha iyi tamamlayabilmesi için gerekli altyapıyı yaratmalarını sağlayacaktır. Ayrıca, çalışma öğrencilerin akademik başarılarını desteklemek için sağlanan kaynakların etkin kullanımıyla ilgili bazı sorunların anlaşılmasında yardımcı olacaktır. Ayrıca, bu çalışmanın sonuçları, kütüphane ve kaynakların öğrencilerin akademik başarılarına katkıda bulundukları makul etkiye ilişkin farkındalıklarını artırarak, kütüphane tarafından sağlanan bilgi kaynaklarını daha iyi kullanmaları için öğrencilerin teşvik edilmesine yardımcı olacaktır.

3.1.4. Sınırlar

Bu araştırmanın kapsamı, Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi (ETE kütüphanesi) vaka incelemesini alarak, üniversite kütüphanelerin öğrencilerin akademik performansları üzerinde oynadığı değeri belirlemeye

odaklanmaktadır. Bu çalışma, araştırmaya katılan üç fakültenin öğrencileriyle sınırlıdır; sonuç olarak, bu çalışma fakülte ya da personel ile ilgili konuları kapsamamaktadır.

Çalışma, 2017/2018 akademik yılı öğrencileri arasında gerçekleştirilmiş ve öğrencilerin kütüphane kaynakları ile kütüphane ile etkileşiminin bir yer olarak araştırılması için tasarlanmıştır. Ek olarak, çalışma aynı zamanda kütüphane kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin ağırlıklı not ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını göstermeye odaklanmıştır. Bu çalışma aynı zamanda öğrencilerin kütüphanenin sağladığı bilgi kaynaklarının geçerliliği ve memnuniyetine yönelik algılarını bulunmalarıyla da sınırlıdır. Bu araştırma, temel olarak öğrencilerin tepkisine dayanan analitik ve betimsel bir anket araştırmasıdır.

3.2. Metod ve Teknikler

3.2.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, kütüphane kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin akademik performanslarını ilişkilendiren bir anket çalışmasıdır. İlk olarak, kütüphaneler ve öğrencilerin akademik performanslarıyla ilgili bir literatür taraması yapılmış; daha sonra kütüphane kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin sonuçları arasındaki ilişkiyi incelemek için ki-kare testi kullanılmıştır. Ki-Kare kategorik değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını test edilmiştir.

3.2.2. Evren ve Örneklem

ETE kütüphanesi, bilim, eğitim ve mühendislik üniversitesi adı olarak üç fakülteye hizmet vermektedir. Bu nedenle, çalışmanın nüfusu, 2017/18 akademik yılında kütüphanenin günlük ortalama aktif kullanıcılarını (720) içeren, % 95'lik bir güven düzeyi ve % 5'lik bir tolerans derecesi olan 251'lik bir örneklem büyüklüğüne sonuçlandırılmıştır. Örnekteki 251 lisans

öğrencisi üç fakülteyi temsil etmektedir: ETE'deki bilim, eğitim ve mühendislik fakülteleridir.. Örnekleme ilgili üç üniversiteden toplam 108 kadın ve 143 erkekten oluşmuştur. Çalışma grubunun yüz otuzbeş (135) öğrencisi fen fakültesinden, 90'ı mühendislik fakültesinden ve 26 öğrencisi de eğitim fakültesindendir. Öğrencilerin çoğunluğu (147) gençtir (17-20). Ankete katılanların demografik profili tablo 1'de sunulmuştur ve aşağıdaki daha ayrıntılı bulgular ve tartışmalarda tartışılmıştır.

Değişkenler

Çalışma birkaç değişkenden oluşmuştur. Bu analizde seçilen iki ana değişken şunlardır:

- Öğrenci not ortalaması 1.80 ile 4.00 arasında ölçülmektedir.
- Bu öğrenciler tarafından kütüphane kaynakların kullanımı frekansı.

Çalışmaya dahil edilen diğer değişkenler: Öğrencinin cinsiyet, yaş, çalışma düzeyi ve öğretim üyesi gibi sosyo demografik özelliklerini içeren değişkenleri ve kütüphanedeki faaliyetler ve kütüphaneyi kullanma amacı gibi çevresel değişkenlerdir.

3.2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, öncelikle üniversite kütüphanesi kaynaklarının kullanımı ve öğrencilerin akademik başarıları konusunda nelerin başarıldığını bulmak için ikincil literatür araştırılmıştır. Ayrıca bilgiler doğrudan kütüphane kullanıcılarından elde edilmiştir. Araştırma için gerekli verilerin toplanması birincil bilgi kaynağı olarak kullanılan araç, örnek nüfusun iki yüz elli bir öğrenciye dağıtılarak yapılandırılmış anket çalışmasıdır. Anket, genel olarak kütüphane ile etkileşimlerini ve özellikle kütüphane tarafından sağlayan kaynakların kullanımındaki sıklığı bulmak için ETE kütüphanesi öğrencilerine/kullanıcılarına uygulanmıştır. Hazırlayan anket, öğrencilerin özellikle kütüphane hizmetlerine ilişkin

algıları, bu hizmetlerin ve kaynakların etkin kullanımında karşılaşılan sorunlar hakkında görüşlerini tam olarak ifade etmelerini sağlayan kapalı ve açık uçlu soruları içermektedir. Ek olarak, bu araştırmada, temel araştırmacının kütüphane içindeki öğrencilerin davranışları hakkındaki sistematik olmayan gözlemlerinden elde edilen bilgiler kullanılmıştır. Sistematik olmayan gözlem sürecinde, araştırmacının Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü'nde öğretim elemanı olması nedeniyle, öğrencilerin kütüphanede bulundukları süre boyunca davranış biçimlerini izlemesi ve onların yapısını öğrenmeye çalışması, sergiledikleri davranışların kütüphanede yapılan eylemler ve aktivitelerin onlar üzerindeki etkilerini gözlemlemesine imkan vermiştir.

3.2.4. Veri Analizi

Tüm üniversite öğrencilerini incelemek genellikle mümkün olmadığından, bu araştırma tipik olarak çalışmayı gerçekleştirip nüfusun bir bölümünü elde etmek için örneklemeye dayanmıştır. Önyargıdan kaçınmak ve nüfusun temsili bir grubunu seçmek için basit rastgele örneklem tekniği kullanılmıştır. Bu yöntem, her bireyin tesadüfen seçilmesini ve her bir ana kitle üyesinin örneklemde yer alma şansının eşitlenmesini sağlamıştır.

Toplanan verileri analiz etmek için öncelikle eksiksiz olup olmadığı kontrol edilmiştir. Toplanan veriler kodlanıp analiz için SPSS22 program paketine yüklenmiştir. Veriler, frekans sayımlarını, tabloları ve çizelgelerde sunulan yüzdeleri içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Hem kütüphane kaynakları hem de öğrencilerin sonuçlarının kullanıcılarla ilgili cinsiyet gibi bazı değişkenlere sahip olma olasılığını göz önünde bulundurarak, bu araştırmada kütüphane kaynaklarının etkisi üzerindeki önyargılı tahminde bulunmamak için birkaç korelasyon testi yapılmıştır. Bu nedenle, Ki-Kare bağımsızlık testleri, yaş, cinsiyet, fakülte, sınıfı, öğrencilerin ortalama not puanları (AGNO) ve kütüphane

kaynaklarının kullanımı gibi kategorik değişkenler arasındaki olası ilişkiyi incelemek için kullanılmıştır. Ek olarak, bu araştırmada, iki nedenden dolayı kullanıcının kütüphane ziyaret sıklığı ve kütüphane kaynaklarını kullanma sıklığı bağımsız olarak ele alınmıştır: birincisi, öğrencilerin kütüphaneyi ziyaret edebileceği, ancak mutlaka kütüphane kaynaklarını kullanmayacağı varsayımı üzerine ve ikincisi, bu araştırma için kullanılan yöntemde yukarıda tartışıldığı gibi öğrencinin kütüphane içindeki davranışına dair sistematik olmayan gözlemlere dayanmaktadır.

Ki-kare testleri, gözlemlenen verileri beklenen sonuçlarla karşılaştırmak için kullanılan istatistiksel testlerdir. Bu istatistiksel test genellikle kategorik değişkenler arasındaki ilişkileri test edilmek için kullanılmıştır. Değişkenler arasında anlamlı ilişki olup olmadığını belirlemek için kullanılmaktadır. Ki-Kare skoru, gözlemlenen frekanslar ve beklenen frekanslar arasındaki tutarsızlığı ölçmektedir. Ki-kare değeri büyüdükçe, tutarsızlık artar ve önemli bir ilişkinin oluşma olasılığı artar ve çalışılan değişkenlerin ilişkili olması daha olasıdır. Sıfır hipotez, test edilen değişkenler arasında bir ilişki olmadığını varsaymaktadır. Bu nedenle, ki-kare puanı büyüdükçe, sıfır hipotezinin gerçekleşme olasılığı o kadar küçüktür. Olasılık (p-değeri) bir test öncesi değere eşit ya da daha küçük, genellikle 0.05'e eşit olduğunda, sıfır hipotezi reddedilmektedir. Sonuç olarak, test edilen değişkenler arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır; nüfusta gerçeek bir ilişki vardır, sadece örnekleme bir ilişkisi yoktur (Vaughan, 2001: 80).

3.3. BULGU VE YORUMLAR

Anketin iki yüz elli bir (251) kopyası geri dönmüş ve % 100'lük bir yanıt oranı temsil eden analize uygun bulunmuştur. Verilerin analizinde frekans sayımını, tabloları ve çizelgelerde sunulan yüzdeleri içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Hem öğrencilerin kütüphane

kaynaklarını kullanımlarını hem de öğrencilerin sonuçlarını etiklenen, cinsiyet gibi bazı değişkenlere sahip olma olasılığını göz önünde bulundurarak, bu araştırmada kütüphane kaynaklarının etkisi üzerindeki önyargılı tahminde bulunmamak için korelasyon test edilmiştir. Böylece, Ki-Kare bağımsızlık testleri, yaş, cinsiyet, fakülte, okuma yılı, öğrencilerin ortalama not puanları (AGNO) ve kütüphane kaynaklarının kullanımı gibi kategorik değişkenler arasındaki olası ilişkiyi incelemek için kullanılmıştır. Bu araştırmada, iki nedenden dolayı kullanıcının kütüphane ziyaret sıklığı ve kütüphane kaynaklarını kullanma sıklığı bağımsız olarak ele alınmıştır: birincisi, öğrencilerin kütüphaneyi ziyaret edebileceği, ancak mutlaka kütüphane kaynaklarını kullanmayacağı varsayımı üzerine ve ikincisi, bu araştırma için kullanılan yöntemde yukarıda tartışıldığı gibi öğrencinin kütüphane içindeki davranışına dair sistematik olmayan gözlemlere dayanmıştır.

3.3.1. Veri Analizi ve Değerlendirme

Aşağıdaki Tablo 1 örnek nüfusun demografik dağılımını göstermektedir; Cinsiyete göre dağılım, öğrencilerin kız öğrencilerine göre daha fazla erkek olduğunu göstermekte (sırasıyla% 57'ye karşı% 43). % 58,6'sını kapsayan çalışma deneklerinin yarısından fazlası genç yaş grubunda (17-20), ikinci en yüksek grup ise öğrencilerin% 36.7'si olup 21-24 yaş grubuna düşmektedir. Katılımcıların% 2,8 ve% 2'sinin düşük yüzdeleri sırasıyla 25-30 ve 30 yaşları arasındadır.

Öğrencilerin yaklaşık yarısı (% 53,8) Fen Fakültesi'ndedir. Mühendislik Fakültesi'nden yanıt veren öğrenciler tüm örneklem nüfusunun % 35.9'unu kaplanmıştır. Eğitim Fakültesi en az katılımcıyı (% 10.4) göstermiştir. Eğitim Fakültesinin ankete katılanların daha düşük yüzdesini göstermesinin nedeni, anket yapılırken üniversitenin ETE'den ayrılma sürecinde olmasından kaynaklanmış olabileceği tahmin edilmiştir.

Çalışma katılımcıların arasında, ikinci ve üçüncü sınıftaki öğrenciler birinci, dördüncü ve beşinci yıllardaki (sırasıyla % 14,3, % 12,7 ve % 11,2) emsallerine göre sırasıyla % 35,9 ve % 25,9 oranlarında daha yüksek oranlara ulaşmıştır. Çalışmada öğrencilerin yarısının (% 50.6) ortalama not puanlarına (2.26 - 3.00) girdiği, % 31.5'inin daha düşük not (1.80 - 2.25) ve sadece % 17.9'unun yüksek not grupta yer aldığı (3.01- 4.00) ortaya çıkmıştır.

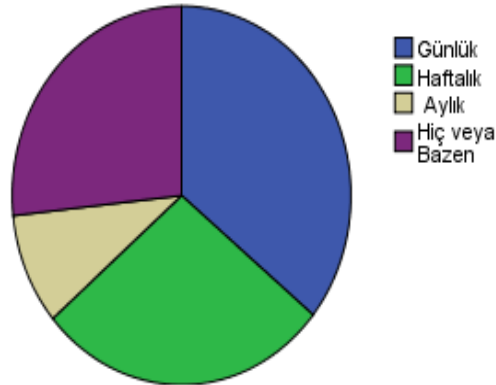
Tablo 1: Çalışma katılımcıların sosyo-demografik dağılımı

		Yanıtlayanların Sayısı	Yüzde Oranı %
Cinsiyet	Kadın	108	43.0
	Erkek	143	57.0
	Toplam	251	100.0
Yaş	17-20	147	58.6
	21-24	92	36.7
	25-30	7	2.8
	30-	5	2.0
	Toplam	251	100.0
Fakülte	Bilim	135	53.8
	Mühendislik	90	35.9
	Eğitim	26	10.4
	Toplam	251	100.0
Eğitim Seviyesi	Birinci yıl	36	14.3
	İkinci yıl	90	35.9
	Üçüncü yıl	65	25.9
	Dördüncü yıl	32	12.7
	Beşinci yıl	28	11.2

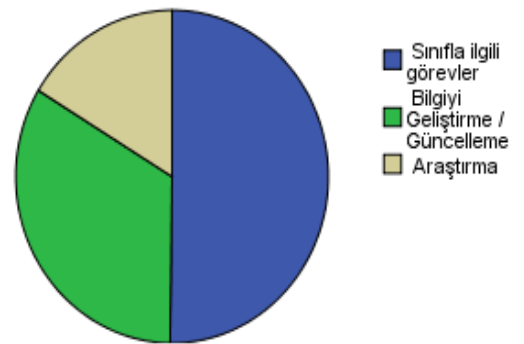
	Toplam	251	100.0
Ortalama Puan (AGNO)	1.80 - 2.25	79	31.5
	2.26 – 3.00	127	50.6
	3.01 - 4.00	45	17.9
	Toplam	251	100.0

Tablo 2'deki veriler 90 katılımcının (% 35,9) günlük olarak kütüphaneyi ziyaret ettiğini bildirdiğini ve ardından haftada bir kez kütüphaneyi ziyaret eden 70 katılımcı (% 27,9) olduğunu göstermektedir. Katılımcıların altmış yedisi (% 26.7) hiç ya da zaman zaman kütüphaneyi ziyaret etmemektedir, oysa ki sadece 24 kişi (% 9.6) aylık olarak kütüphaneye gelmektedir. Çalışma katılımcının yaklaşık yarısı (% 49) kütüphaneyi sınav ve ödevleri içeren sınıfla ilgili faaliyetler için kullanmaktadır. Sadece kırk (% 15,9) katılımcı kütüphaneyi araştırma amacıyla kullanmaktadır ve kütüphaneyi bilgisini geliştirmek ya da güncellemek amacıyla kullanan öğrenciler 82 (% 32,7) olarak bildirilmiştir.

Şekil 1: Kütüphane kullanım / ziyaret sıklığı

Şekil 2: Kütüphanenin kullanım amacı

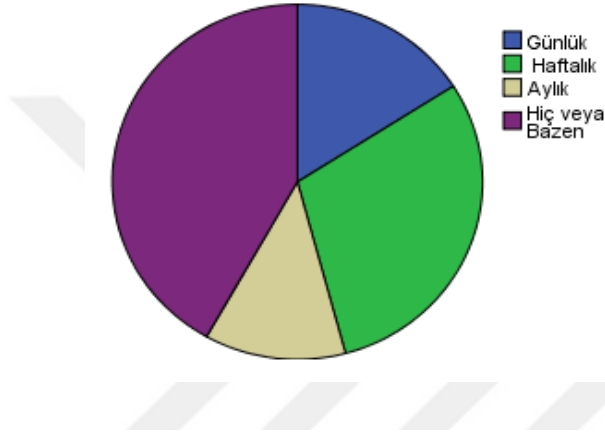
Tablo 2: Kütüphane kullanım / ziyaret sıklığının yüzde dağılımı ve kütüphanenin kullanım amacı

		Yanıtlayanların Sayısı	Yüzde Oranı %
Kütüphane kullanım / ziyaret sıklığının	Günlük	90	35.9
	Haftalık	70	27.9
	Aylık	24	9.6
	Hiç ya da Bazen	67	26.7
	Toplam	251	100.0
Kütüphanenin kullanım amacı	Sınıfla ilgili görevler	123	49.0
	Bilgiyi Geliştirme / Güncelleme	82	32.7
	Araştırma	40	15.9
	Toplam	245	97.6

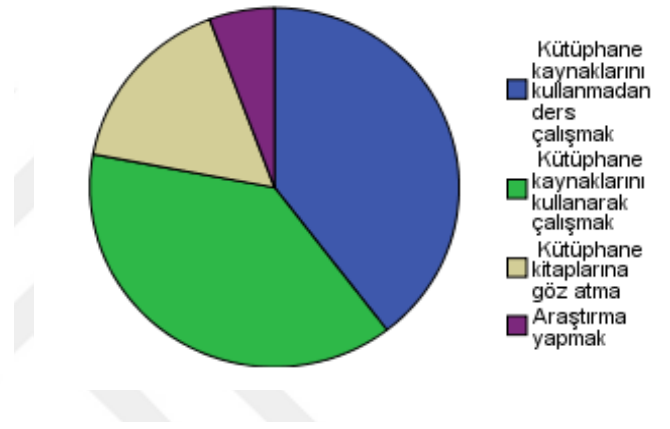
Aşağıdaki tablo 3'te ve şekil 3 ve 4, öğrencilerin kütüphane kaynaklarını ne sıklıkta kullandıklarına verilen yanıtların yüzdesi, katılımcıların daha yüksek bir oranının (% 41.8) kaynakları hiç kullanmadığını ya da zaman zaman kullandığını, % 29.9'u kaynakları haftalık olarak kullandıklarını göstermektedir. Katılımcıların en düşük yüzdesinin sırasıyla % 15.9 ve % 12.4'ü kapsayan günlük ve aylık olarak kütüphane kaynaklarını kullandıkları ortaya çıkmıştır. Aksine, öğrencilerin % 37,5'i kütüphane kaynaklarını kütüphane içindeki faaliyetlerinden biri olarak kullandıklarını

söylemiştir. Neredeyse aynı yüzde ile öğrencilerin % 38,6'sı kütüphane içindeki kütüphane kaynaklarını kullanmadan çalıştıklarını kabul etmiş ve sadece 14 öğrenci (% 5,6) araştırmayı kütüphane içindeki etkinliklerinden biri olarak belirtmiştir.

Şekil 3: Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı

Şekil 4: Kütüphanede yapılan etkinlikler

Tablo 3: Kütüphane kaynak kullanım sıklığı ve kütüphanede yapılan etkinliklerin yüzdelik dağılımı

		Yanıtlayanların Sayısı	Yüzde Oranı %
Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı	Günlük	40	15.9
	Haftalık	75	29.9
	Aylık	31	12.4
	Hiç ya da Bazen	105	41.8
	Toplam	251	100.0

Kütüphanede yapılan etkinlikler	Kütüphane kaynaklarını kullanmadan ders çalışmak	97	38.6
	Kütüphane kaynaklarını kullanarak çalışmak	94	37.5
	Kütüphane kitaplarına göz atma	40	15.9
	Araştırma yapmak	14	5.6
	Toplam	245	97.6

Aşağıdaki tablo 4'te gösterildiği gibi, öğrencilerin daha yüksek bir yüzdesi (% 96) kütüphane kaynaklarının önemli olduğunu algılarken, yalnızca % 4'ü fikre katılmamıştır. Ek olarak, öğrencilerin çoğunluğu (% 79,3) hiçbir zaman kütüphane personelinden herhangi bir kütüphane oryantasyonu almadığını bildirilmiştir.

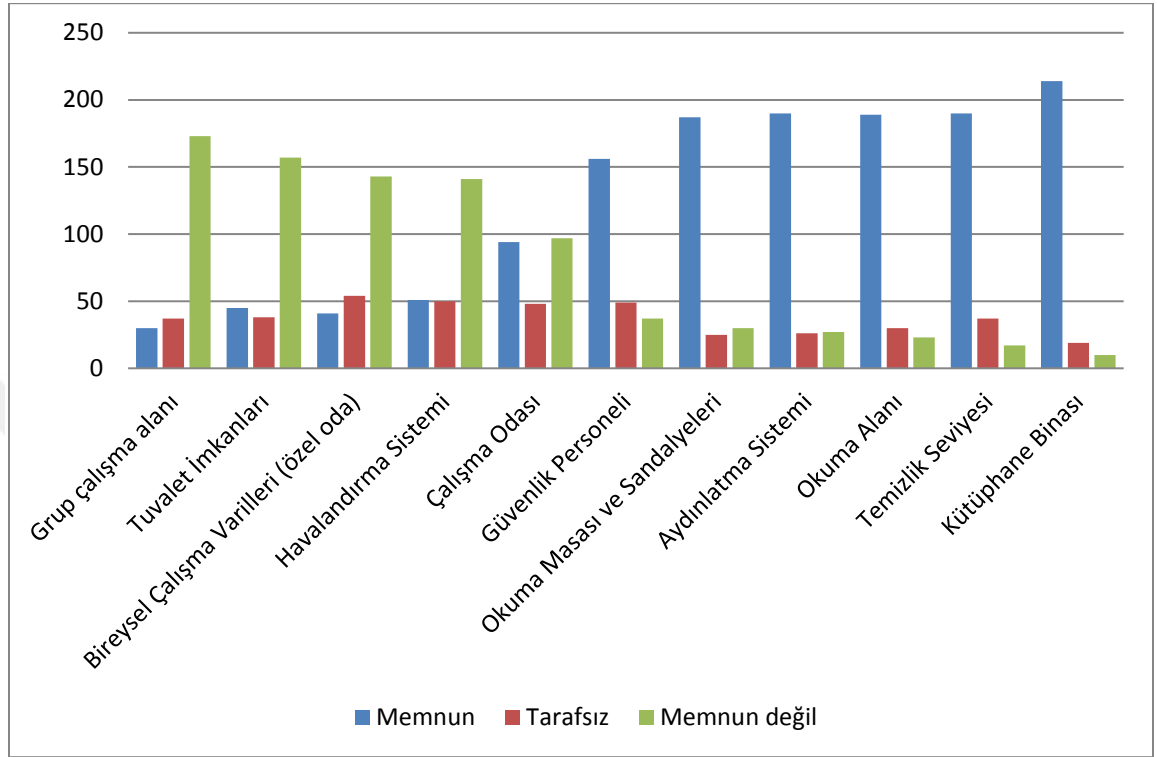
Tablo 4: Kütüphane oryantasyonundaki dağılım ve kütüphane kaynaklarının öneminin algılanması

		Yanıtlayanların Sayısı	Yüzde Oranı %
Kütüphane oryantasyon eğitimi aldınız mı?	Evet, aldım	52	20.7
	Hayır, almadım	199	79.3
	Toplam	251	100.0
	Evet	241	96.0

Kütüphane kaynaklarını kullanmanın önemli olduğunu düşünüyor musunuz?	Hayır	10	4.0
	Toplam	251	100.0

Öğrencilerin kütüphane olanaklarından ve fiziksel çevresinden memnun olmalarına gelince, çalışma kütüphane binası, okuma alanı, aydınlatma sistemi, okuma masaları ve sandalyeler, temizlik düzeyi ve kişisel güvenlikten daha yüksek oranda memnuniyet olduğunu ortaya koymuştur. Öte yandan, katılımcılar grup tartışma alanından, havalandırma sisteminden, bireysel çalışma odalarından ve tuvalet olanaklarından memnun olmadıklarını gösterilmiştir. Cevaplayıcılar arasında çalışma odalarından sırasıyla yüzde 39,3 ve 40,6 oranlarında eşit bir memnuniyet ve memnuniyetsizlik düzeyi vardır.

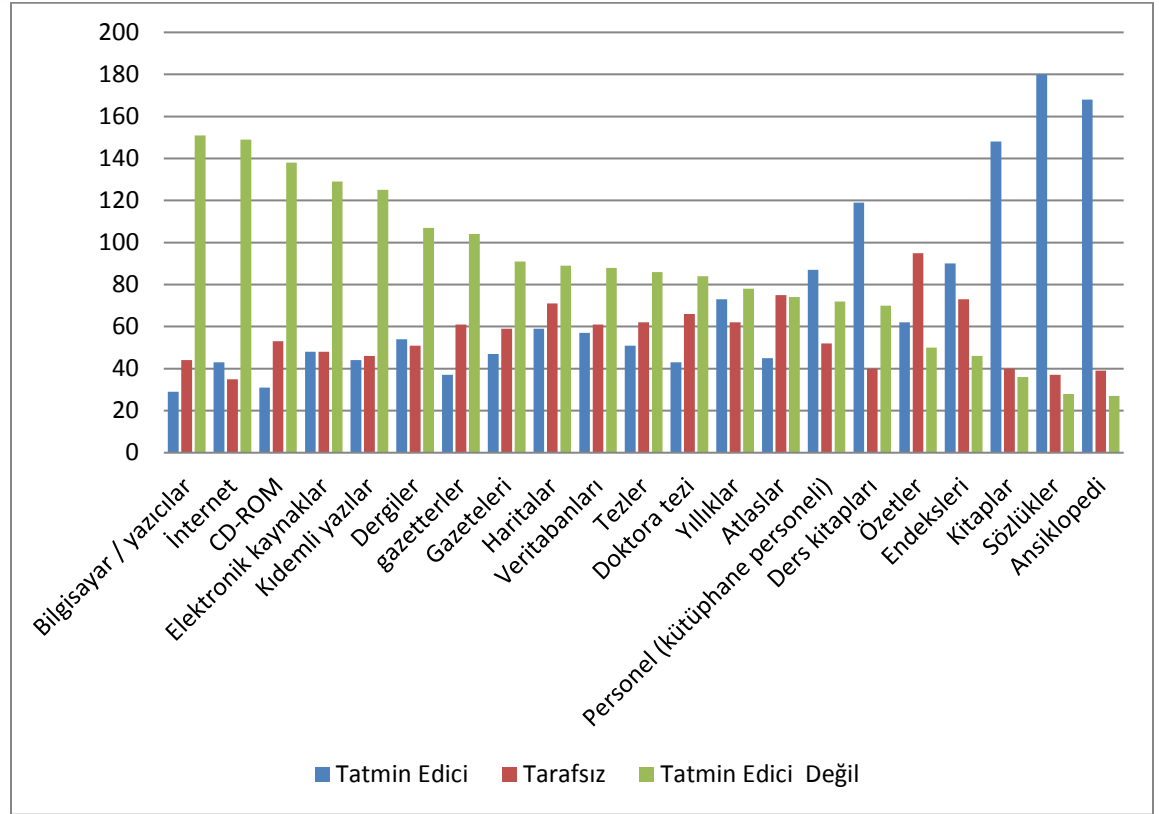
Şekil 5: Kütüphane olanakları ve fiziki çevresi ile ilgili memnuniyet

Şekil 6'da gösterdiği kütüphane kaynakların memnuniyeti sorusuna verilen cevaplar, sözlükler, ansiklopediler, ders kitapları ve genel kitaplardan daha geleneksel kaynaklar tatmin edici olduğunu göstermektedir. Ankete katılanların % 41,2'si kütüphane personelinden memnun olduğunu beyan ederken, % 34,1'i ise memnun değildir. Öğrenciler, özellikle BT ve gri literatür ile ilgili kaynaklarından memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. ETE kütüphanemizdeki üniversite ya da fakülte öğrencilerinin bilgilerini geliştirmelerine ve çalışmalarına destek olabilecek BT kaynakları eksik olduğunu görülmektedir. Ek olarak, bitirme tezi, yüksek lisans ve doktora tezi içeren gri literatür, henüz öğrenciler için kütüphanede mevcut olmayan diğer önemli kaynaklardır. Yüksek lisans ve doktora tezi mevcut olmama nedenlerden biri lisansüstü eğitimlerini yürütenlerin çoğunun çalışmalarını yerine getirmek için yurt dışına gönderilmesi ile ilgili olabilmektedir.

Ancak, çalışmalarının her tamamlanmasında kütüphaneye bir kopya verilebileceği ve bu tür kaynakların mevcudiyeti, öğrencilere özellikle araştırma yapmada rehberlik eden büyük bir varlık olabileceği için bu değerli bir sebep değildir. Ek olarak, öğrencinin lisans derecesinin bitirmesinde gönderilen bitirme tezi mevcuttur, ancak çoğunlukla ilgili bölümlerinde saklanmaktadır. Yine, kütüphanede en az bitirme tezlerinin bir kopyasını tutmak, öğrenciler için önemli bir araştırma rehberi sağlayabilmektedir.

Şekil 6: Kütüphane Kaynaklarından Memnuniyet

Tablo 5: Öğrencinin performansı ile ilişkilendirilen faktörler (AGNO))

Değişkenler	χ^2	df	P-değeri
Kütüphane kaynaklarının kullanımı	14.564	6	0.024*
Kütüphanede bulunan etkinlikler	13.863	6	0.031*
Kullanım amacı	5.127	4	0.2775
Kütüphane ziyareti / kullanımı	20.421	6	0.002*

*Anlamlılık $p \leq 0.05$

Araştırmada toplanan veriler, kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin ortalama not puanları (AGNO)) ve diğer faktörlerin yanı sıra, özellikle kütüphanedeki aktiviteler, kütüphane kullanımının / ziyaretinin ve kütüphane ziyaretinin amacı arasında olası bir ilişki olup olmadığını görmek için ki-kare uyum iyiliği testi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışmada ayrıca aşağıdaki tablo 6’da gösterildiği gibi cinsiyet, yaş, okuma yılı ve öğretim üyesi gibi sosyo demografik özelliklerin kütüphane kaynaklarının kullanımı üzerindeki etkisini kontrol edilmiştir. Bazı çalışmalar, öğrenciler arasında kütüphane kullanımında benzersiz farklılıklar görüldüğü için, kütüphanelerin ya da kütüphane kaynaklarının öğrencilerin sonuçları üzerindeki etkilerini incelemek için bir araştırma çalışması yürütürken sosyo demografik değişkenleri göz önünde bulundurmak önemlidir (Grimes ve Marybeth, 2000: 565; Ethelene, 2001: 534; Williams, 1995: 40; G. Qun ve Onwuegbuzie, 1997: 418).

Yukarıdaki tablo 5’da gösterildiği gibi, kütüphane kaynaklarının kullanımı, kütüphane içindeki etkinlikler ve kütüphane ziyareti, öğrencinin not

ortalaması ile önemli ölçüde ilişkilendirilmiştir. Öte yandan, kütüphaneyi ziyaret etme ya da kullanma amacı, sonuçları ile anlamlı bir şekilde ilişkili değildir.

Öğrencilerin not puanları ile kütüphane kaynakları kullanım derneği arasındaki ki-kare testinden elde edilen test sonuçlarında (Ek 1), zayıf not puanına sahip öğrencilerin kaynakları günlük olarak beklentisinden çok daha sık kullandıkları görülmektedir, haftalık ya da aylık olarak hiç ya da değildir. Ortalama not puanı sahip olan öğrenciler, kütüphane kaynaklarını haftalık olarak beklentisinden daha sık, oysa günlük ya da aylık olarak daha az kullandılar; ayrıca, kaynakları beklenenden daha fazla zaman kullandıklarını ve hiç kullanmadıklarını ortaya koymuştur. Son olarak, daha yüksek not ortalaması sahip olan öğrenciler hiç /zaman hücre dışında her zaman beklentisinden daha sık kütüphane kaynaklarını kullandıklarını görmüştür.

Ek 1'de gösterildiği gibi, kütüphane içindeki faaliyetler ile (AGNO) arasındaki ilişkinin elde edilen sonuçlarına bakıldığında, Daha düşük ve orta dereceli not ortalaması sahip öğrenciler, kütüphane kaynaklarını kullanmadan beklentisinden daha fazla çalıştıklarını, daha yüksek dereceli not ortalaması sahip öğrenciler ise kütüphane kaynaklarını kullanmadan beklentisinden daha az çalıştıklarını açıklanmıştır. Sonuçlar, yüksek dereceli öğrencilerin kütüphane kaynaklarını kullanma eğiliminde olduklarını ve beklene kadar sık araştırma yaptıklarını, ancak kütüphane kitaplarını beklentisinden daha fazla kontrol ettiklerini ortaya koymaktadır. Öte yandan, daha düşük dereceli öğrencilerin kütüphane kaynaklarını beklentisinden daha az kullandıkları görülmektedir.

Yüksek not alan öğrencilerin daha yüksek bir oranı (yaklaşık % 70) kütüphane kaynaklarını kullanmaktadır ve kütüphane içindeki kitapları

kontrol ederken, düşük dereceli öğrencilerin yalnızca% 47'si ya kütüphane kaynaklarını kullanmaktadır ya da kütüphane kitaplarını kontrol etmektedir.

Öğrencilerin Ek 1'de olduğu gibi kütüphaneyi ne sıklıkta ziyaret ettikleri konusunda, düşük dereceli öğrenciler, kütüphaneyi günlük olarak beklediklerinden daha sık ziyaret edip ancak haftalık, aylık ya da hiç olmamasından daha az sıklıkla ziyaret edilmektedir. Öte yandan, orta not ortalaması sahip olan öğrencilerin neredeyse haftalık olarak beklendiği gibi ziyaret ederken, günlük olarak beklentisinden daha az sıklıkta ziyaret ettikleri görülmektedir. Orta nottaki öğrenciler kütüphaneyi ya hiç ya da ara sıra ya da aylık olarak beklenenden daha sık ziyaret edilmektedir. Elbette, notları daha yüksek olan öğrenciler kütüphaneyi hem haftalık hem de aylık bazıda neredeyse beklene kadar günlük olarak beklentisinden daha fazla ziyaret edilmektedir. Yüksek notları olan öğrenciler kütüphaneyi hiç ya da zaman zaman beklenenden daha az sıklıkta ziyaret etmişlerdi

Tablo 6: Öğrenci kütüphane kaynaklarının kullanımı ile ilgili faktörler

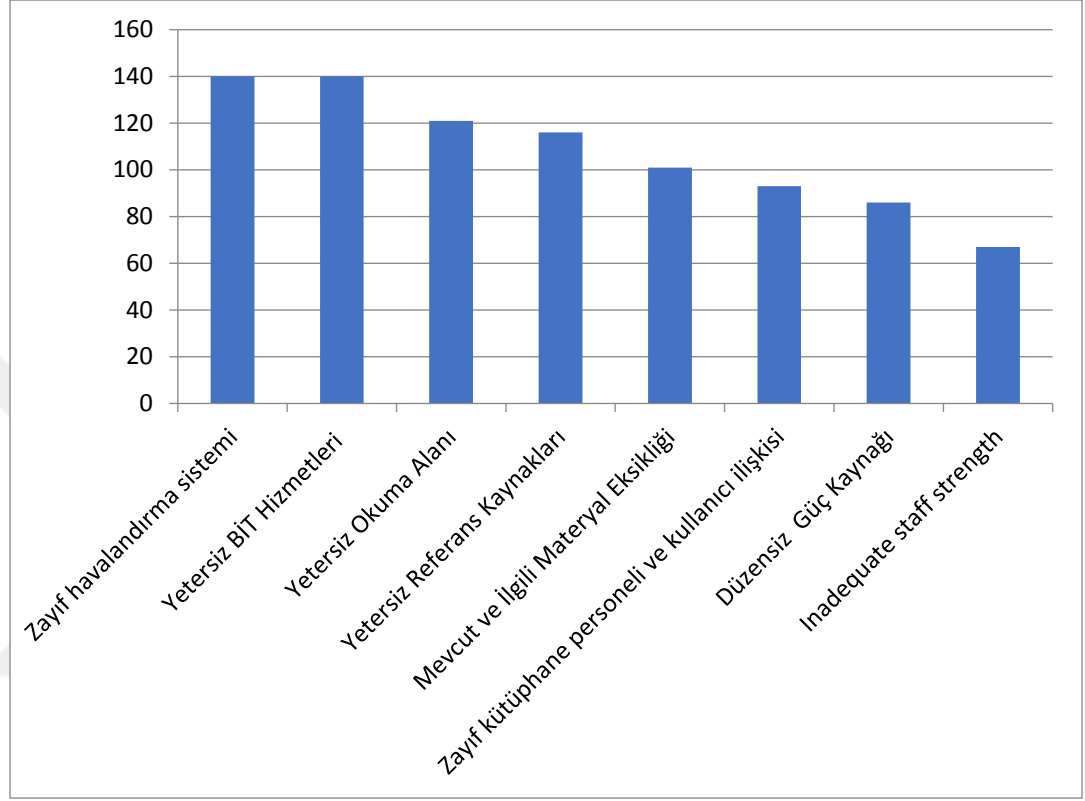
Değişkenler	X ²	df	P-değeri
Cinsiyet	4.071	3	0.254
Yaş	9.644	6	0.140
Fakülte	10.130	6	0.119
Okuma Yılı	19.972	12	0.068

*Anlamlılık $p \leq 0.05$

Öğrencilerin kütüphane kaynaklarının kullanımı ile ilişkilendirilebilecek olası faktörleri kontrol ettikten sonra, yukarıdaki tablo 10'da gösterilen test sonuçları, test edilen faktörlerin hiçbirinin, cinsiyet, yaş, öğretim üyesi ve çalışma yılı arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Ancak, demografik faktörler ve kütüphane kullanımı konusundaki sonuçlarımız, demografik faktörlerin kütüphane kullanımı ile ilişkisi olduğunu belirten Stone and Ellen'in (2013: 30) yaptığı araştırmaya katılmamaktadır. Bununla birlikte, sonuçlar Fortson v.d. araştırma bulgularıyla aynı fikir paylaşmıştır. Fortson v.d. (2007: 140), internet kullanımında, eğitim ya da akademik amaç için istatistiksel bir fark bulamamıştır. 2007 sonuçlarının aynı yazar tarafından yapılan çalışmanın önceki sonuçlarına aykırı olduğunu bildirmiştir (Fortson v.d., 2007: 142). Ayrıca, çalışmamızın sonuçları Koech v.d. (2015: 669), cinsiyet, yaş ve medeni durum gibi demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Koech'in (2015: 669) yaptığı aynı çalışmada, öğrencilerin kütüphane kullanımı ile öğrencilerin okuma yılı arasında anlamlı bir ilişki olduğu gösterilmiştir. Araştırma bulgularında, dördüncü sınıf öğrencilerinin ikinci çalışma yıllarındaki meslektaşlarına kıyasla kütüphane hizmetlerine erişme olasılıkları dört kat daha yüksekti (AOR = 3.44, % 95 CI = 1.28-9.21). Aynı şekilde, kütüphane hizmetini ikinci yılda meslektaşlarına göre iki kat daha fazla olan üçüncü sınıf öğrencileri arasında da benzer bulgular görülmüştür.

(AOR = 2.18, % 95 CI = 1.03-4.60). Genelde kütüphane kaynaklarını kullanan öğrenciler, üçüncü ve dördüncü sınıf çalışmalarında daha deneyimli öğrencilerdir. Son sınıf öğrencileri, üst düzey projelerini gerçekleştirmeleri için kütüphane kaynaklarını kullanarak görülme eğilimindedir (Williams, 1995: 31; Ethelene, 2001: 528). Büyük olasılıkla son sınıf dersleri, birinci ya da ikinci sınıftaki meslektaşlarına göre daha deneyimli öğrenciler tarafından kütüphane hizmetlerinin kullanımını teşvik eden birçok pratik ve proje / araştırma ödevine sahiptir. Ayrıca cinsiyetin kütüphane kullanımıyla anlamlı bir şekilde ilişkili olmadığını gösteren bulguların sonuçları, wolf (2005: 65) ve Koech v.d. (2015: 669) çalışmalara da katılmaktadır.

Şekil 7. Kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engelleyen sorunlara verilen cevapların sayısı

Daha sonra öğrencilerden kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engelleyen olası problemler hakkında görüşlerini bildirmeleri istenmiştir. Sonuçlar, yetersiz havalandırma sisteminin ve yeterli BİT hizmetlerinin bulunmamasının, katılımcıların daha yüksek oranda karşılaştığı iki ana sorun olduğunu ve ardından yetersiz okuma alanı, yetersiz referans hizmetleri ve mevcut ve ilgili kaynakların eksikliğini göstermektedir. Ayrıca, zayıf kütüphane personeli ve kullanıcı ilişkileri, düzensiz güç kaynağı ve yetersiz personel gücü de kütüphanenin etkin kullanımını engelleyen sorunlardan bazılarıdır. Yukarıdaki şekil 3, kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engelleyen sorunları açıkça göstermektedir.

Ayrıca, açık uçlu bir soruya yanıt verenler, mevcut kütüphane hizmetleri ve bunlarla ilgili olası sorunlar hakkında kısaca bazı fikirler verilmiştir. Bu nitel değerlendirme yukarıdaki şekil 3'teki tepkilere çok destek vermiştir. Yanıtlar, havalandırma ve yıldırım sisteminin kritik bir sorun olduğunu, bazılarının belirli saatlerde çoğu öğrencinin kütüphaneyi ziyaret ettiği zaman boğucu olduğunu belirtilmiştir. Katılımcılar, kullanılan ışıklandırma sisteminin ısıyı taklit ettiğini ve pencerelerden giren güneş ışınlarının öğrencilerin konsantrasyonunu dağıttığını ifade edilmiştir. Yukarıdaki şekil 2 ve 3'te gösterildiği gibi, katılımcılar, internet ve wifi dahil yeterli bilgi ve iletişim teknolojilerinin bulunmamasının, projelerini ve proje görevlerini destekleyebilecek güncellenmiş bilgilere ulaşmalarını engellediklerini şiddetle belirtilmiştir. Kaynaklara erişim sınırlıdır, bunun yanında, öğrencilerin kaynakları nasıl kullanacakları ve bu kaynaklardan nasıl faydalanabilecekleri konusunda farkındalık eksikliği vardır. Farkındalık eksikliği, öğrencilere kendilerine kütüphane ve hizmetlerini ve bunlardan nasıl faydalanabileceklerini genel olarak anlayabilmeleri için verilen uygun kütüphane yönelim olmadığı ile doğrudan ilişkili olabilmektedir. Ek olarak, zayıf kütüphane personeli ve öğrenci ilişkisi, zayıf erişim ile ilişkilendirilebilecek bir diğer ana faktördür ve personelin kütüphane kullanıcılarına / öğrencilere yönelik tutumu ile ilgili bir sorun var gibi görünmektedir.

EIT kütüphanesinin tanıtımını kapsayan ikinci bölümde belirtildiği gibi, kütüphane dermesinin doğasının ve geçerliliğinin, amaçlanan kullanıcı grubunun ihtiyaçlarını desteklemedeki önemini tanımladığı inkar edilememektedir. Satın alma işlemi, dermeyi geliştiren bir kütüphanenin temel bir işlemidir. Bu işlem, kütüphaneyi, satın alma, bağış ve değiş tokuş gibi farklı modlara göre seçerek, sipariş ederek ve alarak, derme geliştirmesini desteklerdir. EIT kütüphanesinde, satın

alma sistemi, kullanıcının bakış açılarını göz önünde bulundurulmadan gerçekleştirilir, bunun bir sonucu olarak, kaynakların, kütüphanenin amaçlanan kullanıcılarının ihtiyaçlarına yönelik değeri ve doğruluğu üzerindeki etkisini göstermektedir. Araştırma yapan özellikle son sınıf öğrencileri, kaynakların proje ödevlerini ya da araştırmalarını yapmak için eski olduğunu ya da yeterli olmadığını belirtilmiştir. Çalışma saatlerinin ve çalışan personelin dakikliğinin de temel sorunlardan biri olduğu görülmektedir. EET kütüphanesi hizmetlerini günde 12 saat vermektedir, cumartesi günleri da saat 08:00 - 12:00 arasında açıktır. Kütüphanenin mevcut çalışma saatleri öğrenciler için özellikle gece hizmetleri için oldukça sınırlı görünmektedir. Ayrıca çalışma saatlerinin sınırlandırılmasında çalışma personelinin kütüphanenin açılış ve kapanış saatlerinde dakik olmadığı görülmektedir.

3.3.2. Tartışmalar

Bu çalışmanın bulguları, belli kütüphane faktörlerinin, öğrencilerin kütüphane kaynaklarının kullanımının bir etkisi ya da öğrencilerin ortalama not puanlarıyla belirli bir ilişkisi olup olmadığının öğrenci sonuçlarıyla bir ilişkisinin olup olmadığını belirlemede hayati öneme sahiptir. Çalışma, kütüphane kaynaklarını kullanan öğrencilerin daha sık kullanmadıklarından daha yüksek dereceli bir noktaya sahip olup olmadığını görmek için incelenmiştir. Ki-kare testi sonuçları boş hipotezi reddedilmiştir, $X^2 (6) = 14.564$, $p = 0.024$, Kütüphane kaynaklarının kullanımı ile not ortalaması arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, kütüphane hiç kullanmayan ya da yalnızca ara sıra kullanılan meslektaşlarına karşı kütüphane kaynaklarını kullanan öğrencilerin not ortalamasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Verilerde görüldüğü gibi, yüksek dereceli öğrencilerin yaklaşık % 60'ı haftalık ya da aylık olarak kütüphane kaynaklarını kullanırken, düşük dereceli öğrencilerin % 41,8'i kütüphane kaynaklarını hiç kullanmamıştır. Ek olarak, Soria, Fransen ve Nackerud (2013: 158) tarafından yapılan “kütüphane kullanımı ve lisans öğrencisi sonuçları” çalışmasının araştırma sonuçları, en az bir kütüphane hizmetini kullanan öğrencilerin not ortalamasında, herhangi birini kullanmayan öğrencilerin not ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir. Bu çalışmada cinsiyet ve ırk gibi çeşitli demografikler de öğrencilerin not ortalaması ile ilişkiliydi, ancak çalışmamızda Ek 1'de gösterildiği gibi öğrencilerin cinsiyeti ile not ortalaması arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($X^2 (2) = 4.486$, $p = 0.06$). Ancak, günlük olarak kütüphaneye gitmek ya da kütüphane kaynaklarını günlük olarak kullanmak, verilerde gösterildiği gibi, her zaman en iyi akademik performansı vermez, not ortalaması en düşük olan öğrencilerin kütüphaneye gitme ve kaynaklarını günlük bazda beklenenden daha sık kullanmaktadır. Yüksek dereceli not

ortalaması sahip olan öğrencilerin de yarısından fazlası kütüphaneyi ziyaret etmekte ve kaynaklarını haftalık ya da aylık olarak daha fazla kullanmaktadır. Benzer şekilde, araştırmanın Stemmer ve Mahan'ın (2016: 370) daha önceki çalışmasının sonuçları, birçok durumda kütüphane kaynak kullanımının öğrencinin sonuçlarıyla pozitif olarak ilişkili olduğunu, ancak kütüphaneyi gece geç saatlerde bir mekan olarak kullanan öğrenciler için olumsuz bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bilgisayarları kişisel ile ilgi alanların kullanması için kütüphaneyi ziyaret eden öğrencilerin için de aynı şekilde olumsuz bir ilişki olduğu görülmüştür. Kütüphanenin sosyal alan ya da gece yarısı mekan olarak kullanılması, öğrencinin sonuçlarıyla olumsuz yönde ilişkilidir. Bu olumsuz etkiler, muhtemelen öğrencilerin kütüphaneyi ve kaynaklarını akademik ihtiyaçları yerine kişisel ihtiyaçları için kullanma tercihlerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, öğrenciler kütüphaneye gitse bile, kişisel çıkarlarının performanslarını etkilemeyen etkinliklerini gerçekleştirebilir ya da kütüphane kaynakları kavramını yanlış anlamış olmaları da mümkündür.

Ayrıca, öğrencilerin kütüphanede bulundukları süre boyunca yaptıkları etkinlik türlerinin de akademik sonuçlarıyla (AGNO) farklı şekilde ilişkili olduğu keşfedilmiştir. Yine bu testte, sıfır hipotez $X^2(6) = 13.863$, $p = 0.031$ olarak reddedilmiştir ve kütüphane faaliyetleri ve genel not ortalamasının arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kütüphane kaynaklarının kullanımı ve kitapların kontrol edilmesi, öğrencinin sonucuyla anlamlı ve pozitif olarak ilişkilidir. Elde edilen sonuçlara göre, notları düşük olan öğrenciler, kütüphane içinde kütüphane kaynaklarını kullanmadan beklentisinden daha fazla çalışma eğilimindedir. Aksine, daha yüksek dereceli öğrenciler, kütüphane kaynaklarını kullanmadan beklenenden daha az çalışmaktadır. Yüksek not alan öğrencilerin neredeyse % 70'i kütüphane kaynaklarını kullanılmış ve kütüphane içindeki

kitapları kontrol ederken, düşük not alanların yalnızca% 47'si kütüphane kaynaklarını kullanmak ya da kütüphane kitaplarını kontrol etmektedir.

Aynı zamanda, kütüphane ziyareti ya da kullanımı, $X^2(6) = 20.421$, $p = 0.002$ test sonucuyla, öğrencinin ortalama notlarıyla önemli ölçüde ilişkili bulunmuştur. Kütüphane ziyareti ile öğrencinin not ortalaması arasındaki ilişki testinin sonucu, daha düşük ve daha yüksek dereceli öğrenciler arasında ilginç bir sonuç içermektedir. Yüksek not alan öğrencilerin neredeyse yarısı (% 53) haftalık ya da aylık olarak kütüphaneyi ziyaret ettiklerini, sadece % 11'inin kütüphaneyi hiç ziyaret etmediğini ya da zaman zaman ziyaret ettiğini belirtilmiştir. Şaşırtıcı bir şekilde, daha düşük dereceli öğrencilerin yaklaşık % 48'i günlük olarak kütüphaneyi ziyaret etmektedir. Ancak, daha yüksek not alanlara kıyasla; daha düşük not olan öğrencilerin daha yüksek % 24'ü oranda ya ara sıra kütüphaneyi ziyaret edip etmemektedir. Bu sonuç öğrencilerin kütüphanede yaptıkları etkinliklerin sonuçları ve kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı ile ilgili olarak görülebilmektedir. Yetersiz notu olan katılımcıların neredeyse yarısının (% 47) kütüphaneyi ziyaret ettikleri zaman bile kütüphane kaynaklarını kullanmadan çalıştıkları ve % 41,8'inin hiç kaynaklarını kullanmadığı ya da zaman zaman kütüphane kaynaklarını kullandığı yanıtları ortaya çıkmıştır. Yüksek not alan öğrencilerin cevaplarına bakarken, cevapları kütüphaneyi haftalık ya da aylık olarak daha sık ziyaret ettiklerini ve aynı zamanda kütüphane kaynaklarını benzer şekilde kullandıklarını gösteren faktörlerin çoğu için daha tutarlı olduğu görülmüştür. Bu nedenle, sonuçlara bakıldığında, daha düşük dereceli öğrencilerin daha yüksek bir yüzdesinin günlük olarak kütüphane ziyaret etme eğilimi göstermesine rağmen, zorunlu olarak kütüphane kaynaklarını kullanmadıkları ya da akademik performanslarını olumlu yönde etkileyen görevleri yapmadıkları varsayılabilir. Ayrıca, düşük not sahip öğrencilerinin % 48.7'si, bilgilerini geliştirmek ya da araştırma yapmak yerine, sınıfla ilgili görevler

için çoğunlukla kütüphaneyi ziyaret ettiklerini belirtilmiştir. Ancak, daha yüksek not alan katılımcılar bilgi birikimlerini geliştirmek ya da araştırma yapmak için kütüphaneden beklenenden neredeyse % 60 daha sık ziyaret edilmiştir. Kütüphane kaynaklarının kullanımı ve kütüphanenin kendisinin bir yer olarak kullanılması, öğrencilerin sonuçlarıyla önemli bir ilişkiye sahiptir, ancak olumlu mu yoksa olumsuz mu olacağı, öğrencinin kullanımına bağlı olarak görünmektedir.

Son olarak, öğrencilerin kütüphaneyi ziyaret etme amacı ile not ortalaması arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Sonuçlar, ğrencilerin kütüphaneyi ziyaret etme ya da kullanma amacı ile not ortalaması arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermiştir ($X^2(4) = 5.127, p = 0.275$).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilgi ve teknoloji çağında, öğrencilerin bilgiye erişmek için geniş bir seçenek yelpazesine ve buna yönelik farklı tutumlara sahip oldukları gözlemlenmiştir. Kütüphanelerin ve dermelerin öğrencilerin akademik performansı üzerindeki rolünü gösterme ihtiyacı gittikçe önem kazanmaktadır. Kütüphanelerin rolünün daha fazla ele alınmadığı bir durumda, kütüphaneler sadece üniversite yöneticisi ve üst düzey yöneticiler, bütçe sağlayanlar ve diğer paydaşlara değil, daha önemlisi ana kullanıcı kitlelerine, yani öğrencilere rollerinin kanıtını sağlama konusunda zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Kütüphanelerin, öğrencilerin akademik performanslarına ve dolayısıyla üniversitenin hedeflerine ve topluma olumlu katkıda bulunduğunu kanıtlamaları gerekir.

Bu sorunu ele almak için yapılan bu çalışma, Eritre Teknoloji Enstitüsü öğrencilerinin akademik performanslarına kütüphane kaynaklarının etkisini incelemiştir. Çalışma, öğrencilerin akademik performansına (öğrencilerin ortalama notlarıyla (AGNO) ölçülen), ve bu performansı kütüphanenin çalışma ortamı olarak kullanılıp aynı zaman da kaynakların kullanımının ne derece etkilediği gibi sorgulamalara odaklanmıştır.

Bu çalışmanın sonuçları, kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin akademik performansları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ek olarak, sonuçlar öğrencilerin kütüphanede bulundukları süre boyunca gerçekleştirdikleri etkinlikler ve öğrencilerin not ortalamaları arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular öğrencilerin kütüphaneyi ziyaret etme amacı ile akademik sonuçlar arasında anlamlı bir ilişki bulamasa da, bir mekan olarak kütüphanenin ziyaret edilme sıklığı akademik sonuçlarla anlamlı şekilde ilişkilendirilmiştir. Bu

Çalışmanın bulgularının gösterdiği gibi kütüphane ve kaynaklarının öğrencilerin akademik performansı üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Bu sonuçlara dayanarak, kütüphane kaynaklarından yararlananlar ve kütüphanedeki kitapları kullanan öğrenciler, kullanmayan öğrencilere göre daha iyi performans göstermektedir. Ancak, kütüphanenin ve kaynakların günlük kullanımı öğrencilerin akademik performanslarına olumlu katkı sağlamamaktadır. Verilerimizde gösterildiği gibi, not ortalaması en düşük olan öğrencilerin kütüphaneye gittikleri ve kaynakları günlük bazda beklenenden daha sık kullandıkları görülmekte olup, daha yüksek not alan öğrencilerin yarısından fazlası da kütüphaneyi haftalık ya da aylık olarak daha fazla ziyaret etmektedir.

Korelasyon analizi içeren herhangi bir çalışmada olduğu gibi, bu konuda da dikkate alınması gereken bazı sınırlamalar vardır. İstatistiksel analiz her ne kadar bir ilişki gösterse dahi bu tür ilişkilerin varlığının sebeplerini şu anki çalışmamızla görme fırsatımız olmadı. Bunun tam anlamıyla ortaya konulabilmesi için daha uzun bir çalışma gerekmektedir. Çalışmanın sonuçlarında kütüphane kaynaklarının kullanımı ile ğrenci performansı arasında bir ilişki belirlenebildi, ancak bu tür ilişkilerin varlığının sebepleri gösterilemedi, bu nedenle bu ilişkilerin tam olarak neden var olduğunu saptamak için daha fazla çalışmaya ihtiyaç göstermektedir. Bu yüzden, bu araştırmanın bulguları nedensel bir şekilde yorumlanmamalıdır. Örneğin, günlük kütüphane kullanımı ile kaynak kullanımı ve ğrenci sonuçları arasındaki negatif ilişki, günlük kütüphane ziyaretinin ya da kaynakların kullanımının düşük not ortalamasına yol açtığı şeklinde yorumlanmamalıdır. Bunun yerine, öğrencilerin kütüphaneyi ve kaynakları kişisel ihtiyaçları için kullanmak amacıyla yaptıkları seçimlerin akademik performanslarını olumsuz yönde etkilediği biçiminde yorumlanabilir. Ayrıca, ğrenciler kütüphaneye gitse bile, kişisel ihtiyaçlarının performanslarını etkilemeyen etkinlikleri gerçekleştirebilir ya da kütüphane

kaynakları kullanma kavramını yanlış anlamaları da mümkündür. Bu nedenle, böyle bir olumsuz ilişkinin varlığının nedenlerini incelemek için daha ileri çalışmalar yapılmalıdır. Üniversite kütüphanelerin öğrencilere destek ve çekirdek hizmetler sağlamadaki önemi genel olarak kabul edilir ve takdir edilir. Ancak bilgiye erişim araçları ve bilişim teknolojisinin (BT) gelişimi, internet ile birlikte değişmesi için baskı arttıkça, kütüphanelerin, öğrencinin performansına ve kurumun genel başarısına nasıl katkıda bulunabilecekleri hakkında kanıt sağlaması çok önemlidir. Genel olarak, bu çalışmanın bulguları, kısmen de olsa bunun nasıl başarılabileceğinin yollarını sunmakta ve gelecekte dikkate alınması gereken daha ileri araştırmalar için önerilerde bulunmaktadır. Bu bulgular kütüphane yöneticilerine ve üniversite liderlerine ve daha da önemlisi öğrencilere üniversite kütüphanelerinin akademik performanslarına ve kurumsal hedeflerine ulaşmalarına sağlayabilecekleri değerleri göstermektedir.

Çalışma, sağlanan hizmetleri ve kaynakları geliştirmek ve bu kaynakların etkin kullanımını artırmak için aşağıdaki önerilerde bulunmaktadır:

- **Kullanıcılar ya da öğrencinin kütüphane ve kaynaklarına aşinalıkları;**

Resmi kütüphane eğitimi ve oryantasyonu, öğrencilerin kütüphane kaynaklarını kullanmadaki verimliliğini artırabilir. Bu çalışmada öğrencilerin kaynakları verimli kullanmasını engellemenin sebeplerinden birinin, kütüphane tarafından sağlanan hizmetler ve kaynaklar konusunda farkındalıklarının olmadığı belirtilmektedir. Ayrıca, kütüphane hizmetlerinden ve kaynaklarından habersiz olmaları dışında, öğrenciler kaynakları nasıl kullanacaklarını ve bunlardan nasıl yararlanabileceklerini bilmiyorlar. Kütüphane talimatları ve yönlendirmeleri, öğrencinin kütüphane ve kaynakları

konusundaki farkındalığını ve bu sayede etkin kullanımlarını artırarak kütüphane kullanımını teşvik etmek için yol gösterici görevi üstlenmektedir. Öğrencinin kütüphane talimatlarını ve yönlendirme programlarını genişletmek için daha yoğun çaba sarf edilmesi ihtiyacı, Callison (1997: 353) tarafından yapılan araştırma önerileriyle de örtüşmektedir. Bu nedenle, kütüphaneler, kullanıcıları daha iyi bir kullanım için kütüphaneye ve kaynaklarına alıştırmaların yollarını bulmalıdır. Kütüphane kaynaklarının nasıl kullanılacağına ilişkin talimatlar ve bilgilerde öne çıkma, kütüphane kullanımını artırmaya ve ayrıca bulduğu kaynakları daha etkin bir şekilde değerlendirmelerine yardımcı olabilir.

- **Algılanan kütüphane kaynakların kalitesi**

Günümüzün hızla değişen ortamında, kütüphanelerin öğrencilerin akademik sorunlarını ve ihtiyaçlarını destekleyen doğru kaynaklara sahip olması önemlidir. Ek olarak, kaynaklara erişim yeterliliğini değerlendirmek için de hayati öneme sahiptir. Çalışma sonuçlarımızın gösterdiği gibi kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engelleyen sorunlardan biri de kaynaklara erişimin sınırlı olmasıdır. Bu nedenle, yukarıdaki sorunun üstesinden gelmek için kütüphane akademik ortamın ihtiyaçlarını izlemeli ve kullanıcıların ihtiyaçlarını zamanında karşılayabilmeleri için etkili kaynak erişim seçenekleri sağlamalıdır.

- **Kütüphane temizliği ve görülebilirliği**

Kütüphanenin temizliği ve görsel çekiciliği de kütüphane kullanımında etkili faktörlerdir. Öğrencileri tesislere götürmek için kütüphanenin fiziksel görünümü çekici hale getirilmelidir. Kütüphanede kullanılan temizlik düzeyi, tuvalet tesisleri, aydınlatma sistemi, havalandırma sistemi, okuma alanı vb. Gibi fiziksel kolaylıklar, öğrencilerin kütüphaneyi ve kaynaklarını

kullanmalarını teşvik edebilecek bir ortam sağlanmasında önemli rol oynamaktadır.

- **Güncel ve ilgili kaynaklar**

Çalışmamıza katılanlar özellikle araştırma yapan son sınıf öğrencileri, kaynakların proje ödevlerini ya da araştırmalarını yapmak için eski olduğunu ya da yeterli olmadığını belirtti. Bu nedenle, kütüphane için güncel ve ilgili kaynakları edinmek çoğu konudan önemlidir. Ayrıca, öğrencilerin kütüphane dermelerinin günceliği ve alaka düzeyini sağlayacak ve iyileştirecekleri için kütüphane için kaynak seçimi yapmalarına izin verilmelidir. Yani Öğrencilerin, dersleriyle ilgili hem gerekli elektronik hem de basılı kaynakların mevcudiyeti için isteklerine cevap verilmesi gerekmektedir.

- **Bütçe sağlayanlar ve altyapı**

Üniversite yönetimi, kütüphane ihtiyaçlarını (bilgisayar, yazıcı, fotokopi makinesi, tuvaletler / temizlik için su gibi) bağış ya da yardımlara bağlamaktansa bu konu için ayrı bir bütçe sağlamayı düşünmelidir.

- **Bilgi ve İletişim Teknolojisi (BİT) ve İnternet Olanakları**

Kütüphane yönetimi ve üniversite yöneticileri BİT'i ve İnterneti en önemli bilgi kaynaklarından biri olarak görmeli ve sonuç olarak BİT kaynaklarını geliştirmek ve internet bağlantısını geliştirmek için altyapısını geliştirmelidir. Bu şekilde, öğrenciler çevrimiçi e-kaynaklara kolayca erişebileceklerdir.

- **Kütüphane personeli ve öğrenci ilişkileri**

Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamadıklarında öğrencilerin kolayca vaz geçmemelerini sağlamak için kütüphane personeli ve öğrencilerin ilişkileri sürdürülmeli ve geliştirilmelidir. Kütüphane personeli güler yüzlü, yardımsever ve daha işbirlikçi olmalıdır.

Ayrıca, öğrencilere mevcut kaynakları kullanmalarında yardımcı olmak için eğitimli profesyoneller atanmalıdır. Zayıf kütüphane personelinin tutumu muhtemelen aldıkları maaştan memnuniyetsizlikle ve / ya da belki de kendi meslek alanlarına atanmamış olmalarıyla ilgili olabilir. Bu koşul, personelin tutumu ve iş verimliliği üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olabilir. Bu nedenle, ilgili kurum tarafından dikkate alınması gereken önemli bir konudur.

- **Öğretim elemanı ve kütüphane personeli işbirliği**

Öğretim personeli ve kütüphane personeli, öğrencilerin çalışma konularına ilişkin kaynakların kütüphanede bulunmasını sağlamak için kaynak seçimi sürecinde işbirliği yapmalıdır ve bu kaynakların kullanımını teşvik etmek için öğretim elemanı tarafından öğrencilere kütüphane kaynaklarının kullanımını gerektiren projeler ve ödevler verilmelidir.

- **Kütüphane kaynakları paylaşımı**

Kütüphanenin derme geliştirme süreci şu anda bağışlara daha fazla bağımlı olduğundan, kütüphane kullanıcıları için gerekli kaynakları edinmesi elzemdir. Ayrıca, tek bir kütüphanenin çok fazla üretilen tüm bilgi kaynaklarını edinmesi ve yayması zordur. Bu nedenle, kütüphanenin diğer kütüphanelerle kaynak paylaşım programlarını dikkate alması önemlidir.

Öğrencilerin başarısını arttırmaya yönelik yapılacak çalışmalar için aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Gelecekteki araştırmalar, günlük kütüphane ziyareti, kütüphane kaynaklarının günlük kullanımı ve öğrencilerin sonuçları arasındaki olumsuz ilişkiyi incelemelidir. Bu çalışma, kütüphane kaynaklarının kullanımı ile öğrencilerin sonuçları arasında pozitif bir ilişki bulmuştur. Ayrıca çalışma, günlük kullanım ile öğrencilerin sonuçları arasında olumsuz bir ilişki bulmuştur. Cevaplanması gereken soru şu; Kütüphaneye günlük ziyaret ve kaynakların kullanımı akademik performansla gerçekten olumsuz yönde ilişkili mi? Eğer evet ise, böyle bir negatif ilişkinin sebebi nedir?
- Çalışmalar kütüphane personelini ve öğrenci ilişkilerini araştırmalıdır. Gelecekteki araştırmalar, kütüphane personelinin öğrencilere yönelik olumsuz tutumlarının ya da ilişkilerinin nedenlerini incelemelidir.
- Üniversite kütüphanelerin katma değeri üzerine bir araştırma, verilerin kalitesini artırarak, öğrencilerden bilgi toplamada ek yöntemler geliştirilerek göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin, nitel araştırmaların, kütüphanedeki öğrencilerin gerçek etkileşimi ve etkinlikleri hakkında daha derin bir anlayış ortaya çıkardığı düşünülebilir. Ayrıca, kütüphanelerin akademik personel üzerindeki etkisine bakmak için başka bir araştırma da düşünülebilir.
- Bu çalışmanın sonuçları, öğrencinin kütüphane faaliyetlerini etkileyen faktörleri ve üniversite kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını etkileyen faktörleri anlamak için yararlıdır, ancak, başka hangi faktörlerin kullanımını etkileyen ve öğrencinin akademik performanslarını geliştirmek için kütüphane kaynaklarını

kullanımını nasıl artıracığını belirlemek için ek araştırmalara ihtiyaç vardır.

- Bu çalışma, kütüphaneyi kullanan öğrencilerin bazı özelliklerini saptamak kütüphaneyi kullanma nedenlerinin saptamasına da yardımcı olacaktır. Fakat yine de kütüphanenin hangi kaynakları ve hizmetlerinden öğrenciler tarafından daha fazla yararlanıldığını belirlemek için daha fazla bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Ayrıca, öğrencilerin sosyal ya da akademik olsun en çok zaman harcadıkları faaliyetleri belirlemek de önemlidir.

Ek 1: Ki-Kare Testlerin Sonuçları

Tablo 1: Kütüphane Kaynakları Kullanımı ve Öğrenci Performansı

			Ortalama Notu			Toplam
			1.80 - 2.25	2.26- 3.00	3.01- 4.00	
Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı	Günlük	Sayım	16	16	8	40
		Beklenen sayısı	12.6	20.2	7.2	40.0
		Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı içindeki%	40.0%	40.0%	20.0%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	20.3%	12.6%	17.8%	15.9%
	Haftalık	sayım	20	40	15	75
		Beklenen sayısı	23.6	37.9	13.4	75.0
		Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı içindeki%	26.7%	53.3%	20.0%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	25.3%	31.5%	33.3%	29.9%
	Aylık	Sayım	10	10	11	31
		Beklenen sayısı	9.8	15.7	5.6	31.0
		Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı içindeki%	32.3%	32.3%	35.5%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	12.7%	7.9%	24.4%	12.4%
	Hiç ya da ara sıra	Sayım	33	61	11	105
		Beklenen sayısı	33.0	53.1	18.8	105.0
		Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı içindeki%	31.4%	58.1%	10.5%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	41.8%	48.0%	24.4%	41.8%
Toplam		Sayım	79	127	45	251

	Beklenen sayısı	79.0	127.0	45.0	251.0
	Kütüphane kaynaklarının kullanım sıklığı içindeki%	31.5%	50.6%	17.9%	100.0%
	Ortalama not içindeki%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Ki-Kare Testleri

	Değer	df	Asymp. Sig. (2 taraflı)
Pearson Ki-Kare	14.564 ^a	6	.024
Olabilirlik Oranı	14.214	6	.027
Doğrusal-Doğrusal Derneği	.383	1	.536
Geçerli Durumların N'si	251		

a. 0 hücre (% .0), 5'ten daha az saymayı beklemektedir. Beklenen minimum sayı 5.56'dır.

Tablo 2: Kütüphane İçi Etkinlikler ve Öğrenci Sonuçları

			Ortalama Notu			Toplam
			1.80 - 2.25	2.26- 3.00	3.01- 4.00	
Kütüphane içindeki etkinlikler	Kütüphane kaynaklarını kullanmadan ders çalışmak	Sayım	37	50	10	97
		Beklenen sayısı	30.9	48.3	17.8	97.0
		Kitaplıktaki Etkinlikler içinde%	38.1%	51.5%	10.3%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	47.4%	41.0%	22.2%	39.6%
	Kütüphane kaynaklarını kullanarak çalışmak	Sayım	25	51	18	94
		Beklenen sayısı	29.9	46.8	17.3	94.0
		Kitaplıktaki Etkinlikler içinde%	26.6%	54.3%	19.1%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	32.1%	41.8%	40.0%	38.4%
	Kütüphane kitaplarına göz atmak	Sayım	12	14	14	40
		Beklenen sayısı	12.7	19.9	7.3	40.0
		Kitaplıktaki Etkinlikler içinde%	30.0%	35.0%	35.0%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	15.4%	11.5%	31.1%	16.3%
	Araştırma yapmak	Sayım	4	7	3	14
		Beklenen sayısı	4.5	7.0	2.6	14.0
		Kitaplıktaki Etkinlikler içinde%	28.6%	50.0%	21.4%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	5.1%	5.7%	6.7%	5.7%
Toplam		Sayım	78	122	45	245
		Beklenen sayısı	78.0	122.0	45.0	245.0
		Kitaplıktaki Etkinlikler içinde%	31.8%	49.8%	18.4%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Ki-Kare Testleri

	Değer	df	Asymp. Sig. (2 taraflı)
Pearson Ki-Kare	13.863 ^a	6	.031
Olabilirlik Oranı	13.407	6	.037
Doğrusal-Doğrusal Derneği	5.790	1	.016
Geçerli Durumların N'si	245		

a. 2 hücrenin (% 16.7) 5'ten az olması bekleniyor. Beklenen minimum sayı 2.57.

Tablo 3: Kütüphane Ziyareti ve Öğrenci Sonuçları

			Ortalama Notu			Toplam
			1.80 - 2.25	2.26- 3.00	3.01- 4.00	
Kütüphane ziyaretinin sıklığı	Günlük	Sayım	38	36	16	90
		Beklenen sayısı	28.3	45.5	16.1	90.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	42.2%	40.0%	17.8%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	48.1%	28.3%	35.6%	35.9%
	Haftalık	Sayım	20	33	17	70
		Beklenen sayısı	22.0	35.4	12.5	70.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	28.6%	47.1%	24.3%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	25.3%	26.0%	37.8%	27.9%
	Aylık	Sayım	2	15	7	24
		Beklenen sayısı	7.6	12.1	4.3	24.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	8.3%	62.5%	29.2%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	2.5%	11.8%	15.6%	9.6%
		Sayım	19	43	5	67
		Beklenen sayısı	21.1	33.9	12.0	67.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	28.4%	64.2%	7.5%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	24.1%	33.9%	11.1%	26.7%
Toplam		Sayım	79	127	45	251
		Beklenen sayısı	79.0	127.0	45.0	251.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	31.5%	50.6%	17.9%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Ki-Kare Testleri

	Değer	df	Asymp. Sig. (2 taraflı)
Pearson Ki-Kare	20.421 ^a	6	.002
Olabilirlik Oranı	22.475	6	.001
Doğrusal-Doğrusal Derneği	.388	1	.533
Geçerli Durumların N'si	251		

a. 1 hücre (% 8,3) 5'ten daha az saymayı beklemektedir. Beklenen minimum sayı 4,30'dur.

Tablo 4: Cinsiyet ve Öğrenci Sonuçları

			Ortalama Notu			Toplam
			1.80 - 2.25	2.26- 3.00	3.01- 4.00	
Kütüphane ziyaretinin sıklığı	Kadın	Sayım	41	52	15	108
		Beklenen sayısı	34.0	54.6	19.4	108.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	38.0%	48.1%	13.9%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	51.9%	40.9%	33.3%	43.0%
	Erkek	Sayım	38	75	30	143
		Beklenen sayısı	45.0	72.4	25.6	143.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	26.6%	52.4%	21.0%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	48.1%	59.1%	66.7%	57.0%
	Toplam	Sayım	79	127	45	251
		Beklenen sayısı	79.0	127.0	45.0	251.0
		Kütüphane ziyareti sıklığı içinde%	31.5%	50.6%	17.9%	100.0%
		Ortalama not içindeki%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Ki-Kare Testleri

	Değer	df	Asymp. Sig. (2 taraflı)
Pearson Ki-Kare	4.486 ^a	2	.106
Olabilirlik Oranı	4.503	2	.105
Doğrusal-Doğrusal Derneği	4.400	1	.036
Geçerli Durumların N'si	251		

- a. 0 hücre (% 0.0), 5'ten daha az saymayı beklemektedir. Beklenen minimum sayı 19.36'dır.

Ek 2: Anket

Kütüphane Kaynaklarının Akademik Performans Üzerindeki Etkisi: Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi Anketi

Aşağıda sunulan anketin, "Kütüphane Kaynaklarının Akademik Performans Üzerindeki Etkisi: Eritre Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi" başlıklı tezde kullanılması amaçlanmıştır. Sorulara verdiğiniz cevaplar gizli tutulacak ve sadece bu araştırma çalışması için kullanılacak ve çalışmalarımız buna göre yönlendirilecektir. Bu nedenle, anket formunu dikkatlice doldurmanız rica olunur. Katkılarınız için teşekkürler.

1. Cinsiyet
 - Kadın ()
 - Erkek ()
2. Yaş Grubu
 - 17-20 ()
 - 21-24 ()
 - 25-30 ()
 - 30- ()
3. Fakültesi
 - Bilim ()
 - Eğitim ()
 - Mühendislik ()
4. Eğitim Seviyesi
 - Birinci Yıl ()
 - İkinci Yıl ()
 - Dördüncü Yıl ()
 - Yüksek Lisans ()
 - Üçüncü Yıl ()
 - Beşinci Yıl ()
 - Doktora ()
5. Ortalama notunuz
 - 1.80 - 2.25 ()
 - 2.26 – 3.00 ()
 - 3.01 –4.00 ()
6. Kütüphaneyi ne sıklıkla kullanıyorsunuz??
 - Günlük ()
 - Aylık ()
 - Hiç ()
 - Haftalık ()
 - Bazen ()
7. Kütüphaneyi kullanma amacınız nedir??
 - sınıfla ilgili görevler: ödev ya da sınav ()
 - Bilgiyi Geliştirme / Güncelleme ()
 - Araştırma ()
8. Kütüphane kaynaklarını ne sıklıkla kullanıyorsunuz??

- Günlük () • Haftalık ()
- Aylık () • Bazen ()
- Hiç ()

9. Kütüphanede hangi aktiviteleri yapıyorsunuz?

- Kütüphane kaynaklarını kullanmadan çalışırım ()
- Kütüphane kaynaklarını kullanarak çalışırım ()
- Kütüphane kitaplarına göz atarım ()
- Araştırma yaparım ()

10. Hiç kütüphane ve kaynakları hakkında resmi bir oryantasyon programınız katıldınız mı?

- Evet () • Hayır ()

11. Kütüphane kaynaklarından memnuniyet

Kütüphane kaynaklar	Tatmin edici	Tarafsız	Tatmin Edici Değil
Sözlük			
Ansiklopedi			
Özetler			
Dizinler			
Yıllıklar			
Atlaslar			
Gazeteleri			
CD-ROM			
Bilgisayar / yazıcılar			
İnternet olanakları			
Elektronik kaynaklar			
Gazetterler			
Dergiler			
Ders kitapları			
Haritalar			
Kitaplar			
Personel (kütüphane personeli)			
Veritabanları			
Doktora tezleri			
Tezler			
Kıdemli yazılar			

12. Kütüphane olanaklarından ve fiziki ortamından memnuniyet

Kütüphane olanakları ve fiziksel çevre	Çok memnunum	Memnunum	Tarafı sızım	Memnun değilim	Hiç memnun değilim
Kütüphane binası					
Okuma alanı					
Grup tartışma alanı					
Çalışma odası					
Aydınlatma sistemi					
Masa ve sandalyeleri okumak					
Kütüphanede havalandırma					
Bireysel çalışma varilleri (özel oda)					
Tuvalet imkanları					
Temizlik seviyesi					
Kişisel güvenlik					

13. Öğrencinin kütüphane kaynaklarını etkili kullanması için önemli ve gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet () ● Hayır ()

14. Aşağıdaki problemlerden hangisinin kütüphane kaynaklarının etkin kullanımını engellediğini / engellediğini düşünüyorsunuz??

- Zayıf kütüphane personeli / kullanıcı ilişkisi ()
- Yetersiz referans kaynakları ()
- Yetersiz okuma alanı ()
- Yetersiz personel gücü ()
- Düzensiz (düzensiz) güç kaynağı ()
- Kötü havalandırma sistemi ()
- Mevcut ve ilgili materyallerin eksikliği ()
- Yeterli BIT servisinin olmaması ()

15. Kütüphane hizmetleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Kütüphane kullanımını geliştirmek için ne tür hizmetler eklenebilir?

KAYNAKÇA

Ahtola, A. Anneli	How to Evaluate and Measure the Impact of The Library's Collection on the Learning Outcome?, paper given at the 68th IFLA Glasgow, 2002 , www.ifla.org/VII/s2/conf/ahtola.pdf , 11/08/2018.
Alkan, Nazlı	" Üniversite Kütüphaneleri ve Ulusal Bilgi Politikası". Türk Kütüphaneciliği, 11(3), 1997, s. 235-252.
Arjun v.d.	"Role of Library in Higher Education in India".International Journal of Librarianship and Administration, 1(1), 2010, s. 1-12.
Astin, Alexander W.	"Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education". Journal of College Student Personnel, 25 (2), 1984, s. 297-308.
Atılğan, Dogan	"Eğitim ve Kütüphane". Türk Kütüphaneciliği, 5(2), 1991, s. 69-72
Baysal, Jale	Kitap ve Kütüphane Tarihi'ne Giriş. Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, 1992.
Baysal, Jale	Kütüphaneciler Alanında Yeni Kavramlar Araçlar ve Yöntemler. İstanbul, İ. Ü. Edebiyat Fakültesi, 1982.
Bean, John P.	"Dropouts and Turnover: The Synthesis and Test of a Casual Model of Student Attrition". Research in Higher Education, 12 (2), 1980, s.155-187.
Biggs, John	"The Reflective Institution: Assuring and Enhancing the Quality of Teaching and Learning". Higher Education, 41(3), 2001, s. 221-238.
Butz, H.E.J. and Goodstein, L.D.	"Measuring Customer Value: Gaining the Strategic Advantage". Organizational Dynamics, 24, Winter 1996, s. 63-77.
Cabrera, Alberto F. v.d.	"The Convergence Between two Theories of College Persistence". Journal of Higher Education, 63 (2), 1992, s. 143-164.
Callison, Daniel	"Evolution of Methods to Measure Student Information Use". Library & Information Science Research, 19(4), 1997, s. 347-357.
Carlson, Scott	"The Deserted Library". Chronicle of Higher Education 48(12), 2001, s. A35-A35.
Carlson, Scott	"Library Renovation Leads to Soul Searching at Cal Poly". Chronicle of Higher Education 53(2), 2006, s. 63
Chernatony, Leslie De., Harris, Fiona and Riley, Francesca D.	"Added Value: Its Nature, Role, and Sustainability". European Journal of Marketing, 34, (1/2) ,2000, s. 39-56.
Çakın, İrfan	"Özel Kütüphaneleri Tanım Boşluğu". Türk Kütüphaneciliği, 5(2),1991, s. 49-55.
Çakın, İrfan	"Üniversite Kütüphane İlişkisi". Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni, 32 (2), 1983, s. 61-64.

Day, George S.	"The Capabilities of Market-Driven Organizations". <i>Journal of Marketing</i> 58, 1994, s. 37-52.
Dempsey, Lorcan, Malpas, Constance and Lavoie, Brian	"Collection Directions: The Evolution of Library Collections and Collecting" portal: <i>Libraries and the Academy</i> , 14(3), 2014, s.393-423
Dow, Ronald F	"Using Assessment Criteria to Determine Library Quality". <i>Journal of Academic Librarianship</i> , 1998, s. 277-281.
Dukart, James R.	"Wherefore ROI?" <i>AIIM E-Doc Magazine</i> 21 (1), 2007, s. 47-49.
Dumond, Ellen J.	"Value Management: An Underlying Framework. International" <i>Journal of Operations and Production Management</i> 20 (9), 2000, s. 1062-1077.
Elizabeth M. Mezick	"Return on Investment: Libraries and Student Retention." <i>The Journal of Academic Librarianship</i> , 33 (5), 2007, s. 561–566.
Ethelene, Whitmire	"The Relationship Between Undergraduates' Background Characteristics and College Experiences and Their Academic Library Use". <i>College & Research Libraries</i> 62(6), 2001, s. 528-540.
Etzkowitz, Henry	"Research Groups as 'Quasi-Firms': The Invention of the Entrepreneurial University" <i>Research Policy</i> , 32, 2003, s. 109–121.
Etzkowitz Henry and Leydesdorff Loet	"The Dynamics of Innovation: from National Systems and "Mode 2" to a Triple Helix of University–Industry–Government Relations". <i>Research Policy</i> , 29, 2000, s. 109–123.
Everest, Katherine and Payne, Philip	"The Impact of Libraries on Learning, Teaching and Research. Report of the LIRG Seminar, Leeds, UK". <i>Library and Information Research News</i> 25(81), 2001, s. 18-22.
Flint, Daniel J., Woodruff, Robert B. and Gardial, Sara F.	"Exploring the Phenomenon of Customers' Desired Value Change in a Business-to-Business Context". <i>Journal of Marketing</i> , 66, 2002, s. 102-117.
Fortson, Beverly. L. v.d.	"Internet Use, Abuse, and Dependence Among Students at a Southeastern Regional University", <i>Journal of American College Health</i> , 56 (2), 2007, s.137–144. http://dx.doi.org/10.3200/JACH.56.2.137-146
Geuna, Aldo	"The Internationalization of European Universities: A Return to Medieval Roots". <i>Minerva</i> 36(3), 1998, s. 253–270.
Grimes, Paul W. and Marybeth F., Charters	"Library Use and the Undergraduate Economics Student". <i>College Student Journal</i> 34(4), 2000, s. 557–571.
Gronroos, Christian	<i>Service Management and Marketing—A Customer Relationship Management Approach</i> . 2nd. New York: Wiley, 2000.

G. Qun, Jiao and Onwuegbuzie, Anthony J.	“Prevalence and Reasons for University Library Usage”. Library Review 46(6), 1997, s. 411-420.
Hagedorn, Serra L.	How to Define Retention: A New Look at an Old Problem. Paper sponsored by the Transfer and Retention of Urban Community College Students Project (TRUCCS) funded by the Lumina Foundation, 2005, s. 92. www.chepa.org
Halsey, Richard S. v.d.	Library Institution. Microsoft Encarta 2009. Redmond, WA: Microsoft Corporation, 2008.
Hatay, Hüsamettin	Araştırma Kütüphanelerinde Karşılaştırmalı Bütçe Yönetimi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2016.
Jackson, Heather L. and Hahn, Trudi B.	“Serving Higher Education's Highest Goals: Assessment of the Academic Library as Place”. College & Research Libraries, 72(5), 2011, s. 428-442.
Jantti, Margie, and Brian Cox	“Measuring the Value of Library Resources and Student Academic Pperformance Through Relational Datasets” Proceedings of the Library Assessment Conference, 2010, s. 1-8
Kaufman, Paula T.	Carpe Diem: Transforming Services in Academic Libraries, 2009. http://hdl.handle.net/2142/12032
Keeling, Richard P. v.d.	Assessment Reconsidered: Institutional Effectiveness for Student Success. Washington, DC: International Center for Student Success & Institutional Accountability, 2008.
Kelly, Ursula, Iain McNicholl, and Donald McLellan.	Towards the Estimation of the Economic Value of the Outputs of Scottish Higher Education Institutions: An Overview of the Content of the Main Report. University of Strathclyde, 2
Koech, Julius v.d.	“Determinants of Library Use Among Undergraduate Students of School of science: A Case Study of University of Eldoret" International Journal of Education and Research, 3(1), 2015, 669-680.
Konya, Ümit	Kütüphane Pazarlamasına Kavramsal bir Yaklaşım ve Üniversite Kütüphanelerde Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990.
Konya, Ümit ve Neslihan Gürel	“E-Bilim Kütüphaneciliği ve Yeni Roller”. Ankara: E-Bilim ve Bilgi Yönetimi, 2012, s. 27-33.
Kramer, Lloyd A. and Kramer, Martha B.	“The College Library and the Drop-Out”. College & research libraries, 29 (4), 1968, s. 310-312.
Kuh, George D. and Gonyea , Robert M.	“The Role of the Academic Library in Promoting Student Engagement in Learning”. College & Research Libraries, 64(4), 2003, s. 256-282.

Kuh, George D. v.d.	What Matters to Student Success: A Review of the Literature. Commissioned Report for the National Symposium of Postsecondary Student Success: Spearheading a Dialog on Student, 2006.
Li, Xin and Zsuzsa Koltay.	“Impact Measures in Research Libraries: SPEC KIT 318” Washington, D.C.: Association of Research Libraries, 2010, s. 9-12.
Lougee, Wendy.	“The Diffuse Library Revisited: Aligning the Library as Strategic Asset” Library Hi Tech, 27(4), 2009, s. 610-623.
Machlup, Fritz	“Uses, Value, and Benefits of Knowledge” Knowledge: Creation, Diffusion, Utilization 14 (4), 1993, s. 448-466.
Mary v.d.	“Foreword,” in The Value of Academic Libraries: A Comprehensive Research Review and Report, Megan Oakleaf, ed. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2010.
MOE	Ministry of Education. Education Sector Development Plan 2013-2017. Asmara, Eritrea. 2013.
MOE	Ministry of Education. Eritrea: National Education Policy. Asmara, Eritrea. 2003.
MOE	Ministry of Education. Enhancing Equitable Access to Quality Basic Education for Social Justice. Submitted To: The Global Partnership for Education (GPE). Asmara, Eritrea, 2013.
MOE	Ministry of Education. The Development of Education: National Report of the State of Eritrea. Prepared for UNESCO: International Bureau of Education 48th International Conference. Asmara, Eritrea. 2008.
Näslund, Olsson, and Karlsson	“Operationalizing the Concept of Value—An Action Research-Based Model” The Learning Organization 13 (3), 2006, s. 300-332.
Noel, Lee and Levitz, Randi	Retention Codifications. Student success, retention, and graduation: definitions, theories, practices, patterns, and trends. 2008.
Poll, Roswitha and Payne, Philip	“Impact Measures for Libraries and Information Services”, Library Hi Tech, 24 (4), 2006, s.547-562, https://doi.org/10.1108/07378830610715419
Rena, R.	“Education in Eritrea: Developmental Challenges” International Journal of Scientific Research in Education, 1(1), 2008, s. 41-53. http://www.ij sre.com
Rena, Ravinder	“Financing Education and Development in Eritrea – Some Implications” New Delhi (India): Manpower Journal, 43(1), 2008, s.73-97
Rena, Ravinder	“Eritrean Education – Retrospect and Prospect” Nairobi (Kenya): Eastern Africa Journal of Humanities and Sciences, 5(2), 2005, s.1-12.

Rashdall, Hasting	Universities. Encyclopædia Britannica, Encyclopædia Britannica Inc.,22, 1962, s. 878.
Revill, Don H	“Performance Measures for Academic Libraries” In: Kent, Allen (Hrsg.): Encyclopedia of Library and Information Science, 45, 1990, S. 294-333.
Richardson, John V.	“Eritrea:The State of its Library and Information Economy”. IFLA Journal, 30(3), 2004, s. 231-240.
Saracevic, Tefko and Paul B. Kantor.	“Studying the Value of Library and Information Services. Part I. Establishing a Theoretical Framework” Journal of the American Society for Information Science, 48(6), 1997, s. 527-542.
Sánchez, Martínez A. and Pérez, Pérez M.	“Lean Indicators and Manufacturing Strategies” International Journal of Operations & Production Management 166, 200, s. 1433-1451.
Simmonds, Patience L. and Andalreeb, Syed Saad	“Usage of Academic Libraries: The Role of Service Quality, Resources, and User Characteristics” Librarytrends, 49 (4), 2001, s. 626-634
Smith, Erin T.	“Assessing Collection Usefulness: An Investigation of Library Ownership of the Resources Graduate Students Use” College and Research Libraries, 64(5), 2003, s. 344-355.
Soria, K. M., Fransen, J., and Nackerud, S.	“Library Use and Undergraduate Student Outcomes: New Evidence for Students' Retention and Academic Success” Portal: Libraries and the Academy, 13(2), 2013, s. 147-164.
Stemmer, John K., and David M. Mahan.	“Investigating the Relationship of Library Usage to Student Outcomes” College & research libraries 77(3), 2016, s. 359-375.
Stone, Graham, and Ellen Collins	“Library Usage and Demographic Characteristics of Undergraduate students in a UK university." Performance Measurement and Metrics 14(1), 2013, s. 25-35.
Tenopir, Carol	Measuring the Value and Return on Investment of Academic Libraries. Paper presented at the International Conference on Academic Libraries (ICAL), Delhi,India, October 5–8, 2009.
Tenopir, Carol v.d.	“Measuring Value and Return on Investment of Academic Libraries” Insights 23.(3), 2010, s. 182-190.
Tinto, Vincent	“Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition. 2nd ed. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1993.
Ugwuanyi, Chijioke F., Okwor, Roseline N. and Ezeji, Emmanuel C.	“Library Space and Place: Nature, Use and Impact on Academic Library”. International Journal of Library and Information Science, 3(5), 2011, s. 92-97.
Ulag, W., and S. Chacour	“Measuring Customer Perceived Value in Business Markets.” Industrial Marketing Management 30, 2001, s. 525-540.

Üstün, Ayşe	“Üniversite Kütüphaneleri” Türk Kütüphaneciliği, 26(4), 1kayna.977, s. 229-235.
Vaughan, Liwen.	“Statistical Methods for the Information Professional: A Practical, Painless Approach to Understanding, Using, and Interpreting Statistics”. Information Today, Inc., 367, 2001, s.75-91.
Webster, Duane, and Betty Sue Flowers.	“Community Forum: Research Libraries in the Digital Age”.Journal of Library Administration 49 (3), 2009, s. 303-310.
Wilson, Richard M S, Joan Stenson, and Charles Oppenheim.	Valuation of Information Assets. Research Report, Loughborough University, 2000, s. 3-4.
Williams, Paul A.	“Conceptualizing Academic Library Use: Results of a Survey of Continuing Education Students in a Small Canadian Undergraduate University” Canadian Journal of Higher Education 25(3) ,1995, s. 31-48.
Wolf, Robert D.	Library Use and Source Selection of Undergraduate Students at the University of North Carolina at Chapel Hill. Master’s Paper for the M.S. in Librarian Science degree. University of North Carolina at Chapel Hill, 2005.
Woodruff, Robert. B.	“Customer Value: The Next Source for Competitive Advantage” Journal of Academy of Marketing Science, 25 (2), 1997, s. 139-153.
Whitehall, Tom	“Value in Library and Information Management: A Review” Library Management 16 (4), 1995, s. 3-11.
Zeithaml, Valarie A.	“Consumer Perceptions of Price, Quality, and Value: A Means-End Model of Synthesis Evidence.” Journal of Marketing 52,1988, s. 2-22.
	“Academic Library Contributions to Student Success: Documented Practices from the Field”. Prepared by Karen Brown. Contributions by Kara J. Malenfant. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2015, s. 1-29.
	“Academic Library Impact on Student Learning and Success: Findings from Assessment in Action Team Projects”. Prepared by Karen Brown with contributions by Kara J. Malenfant. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2017, s. 1-25
	Association of College and Research Libraries, “ACRL Value of Academic Libraries,” http://www.acrl.ala.org/value/ ,11/08/2018.
	Department of Library and Information Science: Curriculum, 2015
	Higher education in Eritrea. Eritrea Center for Strategic Studies. January 18, 2014. http://www.ecss-online.com/higher-education-in-eritrea/ , 21/11/18.

	Human Development Report New York:Oxford University Press,1994
	Institute of Museum and Library Services. Museums, Libraries, and 21st Century Skills. Washington, D.C.: Institute of Museum and Library Services, 2009. https://www.ims.gov/assets/1/AssetManager/21stCenturySkills.pdf ,11/08/2018.
	The New Encyclopedia Britannica. C2003. 15th ed. Chicago: Encyclopedia Britannica, Inc. s. 947-961.
	Types of Academic Libraries. School of Information. http://ischool.sjsu.edu/career-development/career-direction/environments/academic/library-types ,11/08/2018.
	“Value of Academic Libraries: A Comprehensive Research Review and Report”. Researched by Megan Oakleaf. Chicago: Association of College and Research Libraries, 2010.
	World Book Encyclopedia. Chicago, C1994, s. 235.